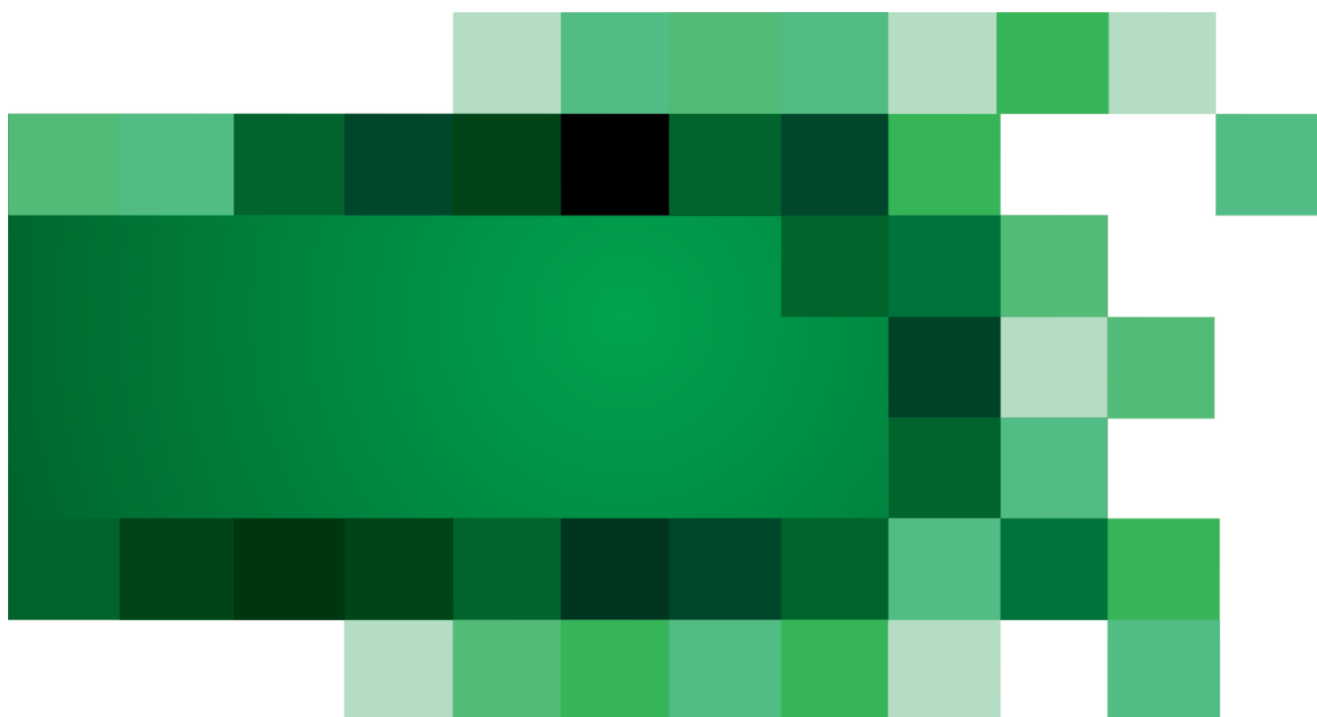

„Program Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023”

Tuplice, 2017 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji.....	6
2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR).....	6
2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022	8
2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r).....	17
2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji.....	18
2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	19
3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	19
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych ...	32
4. 1 Sfera społeczna.....	39
4. 2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	45
4. 3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna	50
4. 4 Sfera środowiskowa	54
5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia.....	58
5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych.....	58
5.2 Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego	60
5.3 Określenie obszarów zdegradowanych.....	62
5.4 Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru	84
6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji).....	89
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.	91
8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	96
9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych	119
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	123
11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)	135
12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	144
13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	154
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	158

Spis tabel

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych	11
Tabela 2 Przebieg administracyjny obszarów zgodny z Uchwałą Nr XVII/90/2012 Rady Gminy Tuplice.	34
Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie.....	36
Tabela 4 Sfera społeczna – kryteria delimitacji	39
Tabela 5 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	40
Tabela 6 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna.....	41
Tabela 7 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna.....	44
Tabela 8 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji	45
Tabela 9 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	46

Tabela 10 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.....	47
Tabela 11 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza.....	49
Tabela 12 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna	50
Tabela 13 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	50
Tabela 14 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna	52
Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna.....	53
Tabela 16 Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji.....	54
Tabela 17 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów	54
Tabela 18 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.	56
Tabela 19 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa.....	58
Tabela 20 Granice obszarów problemowych	59
Tabela 21 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej.....	63
Tabela 22 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej .	66
Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	68
Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej	70
Tabela 25 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej.....	72
Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej.....	74
Tabela 27 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	76
Tabela 28 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej	77
Tabela 29 Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer	78
Tabela 30 Kryteria określające obszar rewitalizacji.....	85
Tabela 31 Charakterystyka obszaru rewitalizacji.	86
Tabela 32 Cele programu rewitalizacji	93
Tabela 33 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	98
Tabela 34 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	100
Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	101
Tabela 36 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.....	103
Tabela 37 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL).....	104
Tabela 38 Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej	106
Tabela 39 Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych	108
Tabela 40 Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne.....	110
Tabela 41 Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych.....	112
Tabela 42 Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne	114
Tabela 43 Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze.....	116
Tabela 44 Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice.	118
Tabela 47 Zadania uzupełniające – Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.	120

Tabela 48 Zadania uzupełniające – Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	121
Tabela 49 Zestawienie projektów komplementarnych realizowanych w latach ubiegłych.....	129
Tabela 50 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji	137
Tabela 51 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji...	142
Tabela 52 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 1.....	160
Tabela 53 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 5.....	160
Tabela 54 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 6.....	161

Spis Rysunków

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020	22
Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020	23
Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	26
Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.....	28
Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	29
Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej Źródło: opracowanie własne.....	30
Rysunek 7 Mapa Gminy z podziałem na okręgi wyborcze	34
Rysunek 8 Mapa Gminy z podziałem na okręgi wyborcze	35
Rysunek 9 Graficzne przedstawienie wyników analizy związanej z określeniem obszaru zdegradowanego	79
Rysunek 10 Mapa Gminy Tuplice z zaznaczonymi obszarami rewitalizacji.....	86
Rysunek 11 Warsztaty w Tuplicach	151
Rysunek 12 Warsztaty w Tuplicach	151
Rysunek 13 Warsztaty w Drzeniowie	152
Rysunek 14 Zarządzenie Wójta Gminy Tuplice w sprawie powołania zespołu – Biura Rewitalizacji..	155
Rysunek 15 Zarządzenie Wójta Gminy Tuplice w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji	157

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, skoncentrowanym terytorialnie, inicjowanym i sterowanym przez Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST), prowadzonym w ścisłej współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem będzie Program Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017 – 2023. Priorytetami przy tworzeniu niniejszego PR były następujące zagadnienia:

- kompleksowa i rzetelna diagnoza sytuacji obszarów wsparcia,
- wyznaczenie celów operacyjnych i głównych pól interwencji, w których skoncentrowane zostaną działania rewitalizacji, aby wywołane przez nie impulsy odniosły jak najlepszy skutek,
- zapewnienie kompleksowości działań rewitalizacji poprzez łączenie projektów o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym,
- włączenie społeczności lokalnej do tworzenia PR i na każdym etapie jego realizacji, przy wyborze projektów dążenie do trwałości działań i efektów,
- montaż finansowy z różnych źródeł.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji wskazanego w programie rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno – funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi oraz interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;

- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów (w szczególności lokalnych społeczności, przedsiębiorców, a także innych interesariuszy procesu rewitalizacji i ekspertów) w procesy programowania i realizacji działań rewitalizacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Ponadto, rewitalizacja ma sprzyjać poprawie ładu przestrzennego, realizacji idei miasta zwarteo, przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji zwłaszcza na styku obszar miejski – obszar wiejski.

2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji.

Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się także w szerszy kontekst działań Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczących polityki przestrzennej kraju, w szczególności Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, m.in. w zakresie:

- przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego,
- przeciwdziałania suburbanizacji,
- optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji (NPR)

NPR został zaprojektowany jako zestaw rozwiązań na rzecz stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, w odniesieniu do przygotowanej przez samorząd gminy diagnozy lokalnych potrzeb i potencjałów. NPR zakłada działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe. Mówi o kierunkach zmian, które stworzą przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce oraz upowszechnią i usystematyzują jej prowadzenie.

Horyzont czasowy systemu wsparcia rewitalizacji to 2023 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020, a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, które będą nabierały coraz większego znaczenia w miarę ubywania środków UE.

Wizja Narodowego Planu Rewitalizacji

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamiać z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów przemysłowych, powojkowych, po kolejowych i po portowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”.

Cel główny Narodowego Planu Rewitalizacji i definicja rewitalizacji

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Taka definicja rewitalizacji, wynikająca z projektu Krajowej Polityki Miejskiej, jest podstawą prac ustawowych w tym zakresie oraz elementem Wytycznych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych – perspektywa finansowa 2014-2020.

Programy Rewitalizacji

Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Program rewitalizacji to opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Programy rewitalizacji – generalny zakres i sposób przygotowania

Program rewitalizacji musi mieć charakter zintegrowany, wieloaspektowy, obejmujący zidentyfikowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszar kryzysowy. W procesie przygotowania programu konieczne jest także przygotowanie pogłębionej diagnozy społecznej dla

określenia ewentualnych potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym (pobudzającym aktywność lokalną) przygotowujących w kolejnym etapie do działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu.

Procesy rewitalizacji muszą być określane przy założeniu precyzyjnego skoncentrowania na najbardziej zdegradowanych (problemowych) obszarach. Program rewitalizacji musi jednoznacznie wskazywać obszary w oparciu o zasadę, że rewitalizację należy prowadzić tam, gdzie występuje największe nasilenie niepożądanych zjawisk i gdzie koncentracja problemów jest największa.

Program rewitalizacji musi zawierać co najmniej:

- diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym obszarze zdegradowanym,
- opis zaangażowania społeczności i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- ramy finansowe, z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne (z uwzględnieniem zróżnicowania wynikającego ze stopnia pewności co do uzyskania/zapewnienia danych środków),
- system monitorowania zmiany i skuteczności działań.

2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022

W Wytycznych sformułowano warunki, jakie muszą spełnić projekty rewitalizacyjne, by zostały zakwalifikowane do wsparcia ze środków z UE, a tym samym otrzymywały preferencje (ułatwienia w konkursach, szansa na pozakonkursowe nabory, profilowanie kryteriów wyboru projektów). Szczególny nacisk został położony na odpowiednim przygotowaniu programów rewitalizacji, aby w sposób kompleksowy (łączy sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść jakość życia osób mieszkających na nich.

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych (wynikających z programów rewitalizacji) są środki regionalnych programów operacyjnych (ERDF i EFS), natomiast wsparcie z krajowych programów operacyjnych jest uzupełniające i odbywa się głównie poprzez formułowanie preferencji dla projektów wynikających z programów rewitalizacji.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2020 weszły w życie 3 lipca 2015 r.

Kwestie definicyjne

Na potrzeby projektowania interwencji wspierających rewitalizację współfinansowaną ze środków programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 zdefiniowano następujące zagadnienia:

- 1) *Rewitalizacja* – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).
- 2) *Stan kryzysowy* – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:
 - a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
 - b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
 - c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
 - d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).
- 3) *Obszar zdegradowany* – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być

podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

- 4) *Obszar rewitalizacji* - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.
- 5) *Program rewitalizacji* - inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.
- 6) *Projekt rewitalizacyjny* - projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w Krajowych Programach Operacyjnych

- 1) W zakresie rewitalizacji głównym zadaniem IZ KPO jest takie zaprojektowanie rozwiązań w systemie realizacji KPO, które będą wspierać i promować realizację projektów rewitalizacyjnych obejmujących różne sfery i przyczyniających się do kompleksowej i skoordynowanej rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
- 2) Dla zapewnienia szerszego zaangażowania środków UE w działania rewitalizacyjne IZ KPO opracowuje system preferencji dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych.
- 3) Preferencje dla wsparcia rewitalizacji są wprowadzane poprzez:
 - a) Kryteria oceny projektów stosowane w konkursowym trybie wyboru projektów rewitalizacyjnych lub

- b) Konkursy dotyczące projektów realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji lub
 - c) Profilowanie kryteriów dla projektów innych niż rewitalizacyjne wybieranych w trybie konkursowym lub pozakonkursowym.
- 4) Preferencje dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych stosuje się w szczególności do projektów z priorytetów inwestycyjnych w poszczególnych programach operacyjnych, wskazanych w Tabeli.

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych

Program Operacyjny	Priorytety Inwestycyjne
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	4iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym 4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego 6e (iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów poprzemysłowych (w tym terenów powojсковych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	8ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży
Program Operacyjny Polska Wschodnia	4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	2a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia

Źródło: Wytyczne w zakresie rewitalizacji

- 5) W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 możliwe będzie wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji w regionalnych i krajowych programach operacyjnych. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji może mieć następujący charakter:
- a) wsparcia procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych, które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy

operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środkami UE;

b) wsparcia procesu przygotowywania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter.

6) Warunki wsparcia procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 określa ten program oraz inne dokumenty ustanawiające warunki wdrażania tego programu.

Załącznik do Wytocznych MIIR:

1. Kompleksowość programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych publicznych lub prywatnych) tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. W trakcie opracowywania i wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.
- 2) Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowości interwencji. Oczekuje się wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Nie oznacza to w każdym przypadku obowiązku jednoczesnej realizacji projektów, lecz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową.

2. Koncentracja programu rewitalizacji

- 1) Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że programy rewitalizacji dotyczą terenów o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne z definicji skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi oraz możliwości finansowania rewitalizacji.
- 2) Co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego.

3. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych (a także szerzej: przedsięwzięć) jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

3.1 Komplementarność przestrzenna

- 1) Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami /przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.
- 2) Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.
- 3) Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.
- 4) Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla skuteczności programu rewitalizacji.

3.2 Komplementarność problemowa

- 5) Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).
- 6) Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnie stosowanych, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.
- 7) W komplementarności problemowej konieczne jest określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, oraz jego parametryzacja. Tak postawione zadanie ułatwi później wybór odpowiednich mierników/wskaźników osiągnięcia celów programu rewitalizacji.
- 8) Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

- 9) Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Analiza ta powinna obejmować m.in. sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz obserwowane zjawiska i trendy demograficzne.

3.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

- 10) Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle.
- 11) W tworzeniu wymogów proceduralnych IZ RPO skupia uwagę na określeniu adekwatnych dla potrzeb i oczekiwanych standardów w zarządzaniu i wdrażaniu programów rewitalizacji.

3.4 Komplementarność międzyokresowa

- 12) W celu zapewnienia komplementarności międzyokresowej IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020.
- 13) W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020. Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.
- 14) IZ RPO w projektowaniu wsparcia dla rewitalizacji wykorzystuje doświadczenia z poprzednich perspektyw, w tym wnioski z ewaluacji.

3.5 Komplementarność źródeł finansowania

- 15) Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.
- 16) Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji.

- 17) Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.
- 18) Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja

- 1) Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.
- 2) W programie rewitalizacji znajduje się opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim różnych grup interesariuszy w taki sposób, by możliwe było zweryfikowanie i ocena stopnia osiągniętego uspołecznienia, jak również określenie, w jaki sposób wybrana forma zarządzania programem rewitalizacji realizuje zasadę udziału w niej interesariuszy.
- 3) Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.
- 4) Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

5. Minimalna zawartość (elementy) programu rewitalizacji

- 1) Program rewitalizacji zawiera co najmniej:
 - a) opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy;
 - b) diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
 - c) zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
 - d) wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
 - e) cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
 - f) listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;

- g) charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
 - h) mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;
 - i) indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w lit. f oraz g, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
 - j) mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
 - k) system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
 - l) system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.
- 2) Diagnoza zawarta w programie rewitalizacji obejmuje analizę wszystkich sfer, a w szczególności pogłębioną analizę kwestii społecznych dla określenia potrzeb podjęcia wyprzedzających działań o charakterze społecznym, co pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Takie działania mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.
- 3) Zasięgi przestrzenne obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonywane są przy założeniu, że dany program rewitalizacji może obejmować więcej niż jedno terytorium wymagające wsparcia. Zasięg każdego z tych obszarów wyznaczany jest przy założeniu, że jest to terytorium ograniczone przestrzennie, tj. obejmujące tereny o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk istotne dla rozwoju danej gminy. Ustalenia zasięgu przestrzennego obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonuje samorząd gminny, w oparciu o rozstrzygnięcia wynikające z innych dokumentów strategicznych lub planistycznych gminy lub w oparciu o indywidualne kryteria i przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych przez IZ RPO, jeśli IZ RPO takie określi. Program rewitalizacji łącznie nie obejmuje więcej niż 20% powierzchni gminy i dotyczy liczby ludności nie większej niż 30% jej mieszkańców.
- 4) Opis planowanych działań rewitalizacyjnych, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji powinien zawierać przede wszystkim:
- a) identyfikację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji,
 - b) charakterystykę (zbiorczy opis) innych, uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu

rewitalizacji. W opisie przedsięwzięć uzupełniających należy wskazać obszary tematyczne, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji.

Zarówno przedsięwzięcia główne (podstawowe), jak i uzupełniające (pozostałe), są przedsięwzięciami zaplanowanymi/wynikającymi z programu rewitalizacji.

2.3. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015r)

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stworzyła ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce a zawarte w niej regulacje mają zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu. Jej zapisy uporządkowały pojmowanie rewitalizacji. Powinna być ona dobrze zaplanowana i uwzględniać sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Rewitalizacja nie jest jedynie remontem, modernizacją czy odbudową, ale kompleksowym, wielowymiarowym procesem, którego głównym celem jest trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Musi więc zawierać dopasowane do danego miejsca działania aktywizacyjne, edukacyjne, kulturalne, integrujące lokalną społeczność.

Jednym z istotniejszych elementów ustawy jest uregulowanie kwestii dotyczących gminnych programów rewitalizacji (GPR). Będą one podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowanych przez nią samą). Jego podstawą powinno być wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

Innym rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w procesach rewitalizacji jest przewidziana w ustawie instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Komitet będzie współpracował z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Założenia ustawy przewidują także dwa specjalne rozwiązania ułatwiające prowadzenie rewitalizacji w gminie. Nie będą one obowiązkowe – będą mogły być stosowane w zależności od potrzeb i charakterystyki zaplanowanych działań. Są nimi:

- utworzenie na obszarach rewitalizowanych Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR). Status SSR umożliwi korzystanie ze szczególnych udogodnień (np. możliwość przyznania dotacji na remonty budynków), a także uprości procedury administracyjne związane z realizacją GPR;
- uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji (szczególna forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), który będzie podstawą realizacji przekształceń urbanistycznych oraz prac inwestycyjno-budowlanych ujętych w GPR. Regulacje cechujące tę specjalną postać planu miejscowego to np. możliwość zawarcia w planie miejscowym koncepcji urbanistycznych czy przypisania do nieruchomości szczegółowych warunków realizacji inwestycji przewidzianych w Planie.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi interpretacji przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w zakresie możliwości uchwalenia programu rewitalizacji poza jej reżimem po dniu jej wejścia w życie, następujące jest stanowisko Ministra Rozwoju:

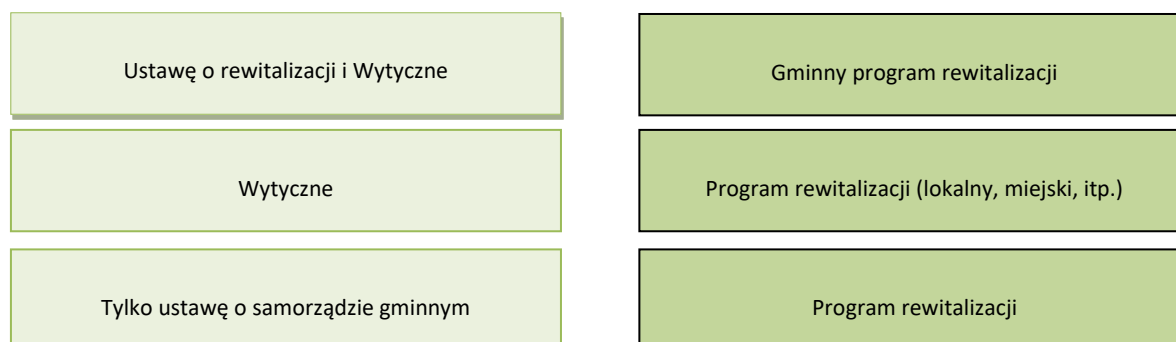
Przepis art.52 ustawy stanowi regulację przejściową, ustanawiającą dopuszczalny zakres działania gminy w sprawach z zakresu rewitalizacji poza reżimem ustawowym. Ustawa o rewitalizacji weszła bowiem w życie w momencie, w którym wiele gmin od lat prowadziło działania wpisujące się w definicję rewitalizacji, oparte o uchwały, które przyjmowano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jako programy gospodarcze. Celem ustawy było utrzymanie możliwości podejmowania przez gminy działań poza reżimem ustawy o rewitalizacji w przypadku, gdy gmina chcąc realizować zespół działań, które można uznać za działania rewitalizacyjne, jednocześnie nie chce korzystać z udogodnień ustawowych, wchodząc w jej reżim.

Z uwagi na to w art. 52 ust.1 ustawy zawarto generalne uprawnienie gmin do realizacji – w okresie do końca 2023 r. – przedsięwzięć wynikających z programu rewitalizacji innego niż gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 15 ustawy. Przepis ten, ustanawiając dopuszczalny okres realizacji przedsięwzięć, nie wskazuje jednocześnie, że mają one wynikać z programu rewitalizacji uchwalonego do dnia wejścia w życie ustawy.

Zatem interpretacja przepisów art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji prowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że gmina jest uprawniona do uchwalenia po 18 listopada 2015 r. programu rewitalizacji na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym, jednak nie jest uprawniona do przekształcenia takiego programu w gminny program rewitalizacji na podstawie art. 52 ust. 2-4 ustawy o rewitalizacji.

2.4. Wybór metody realizacji Programu Rewitalizacji

Do końca 2023r. obowiązuje okres przejściowy, w którym możliwe jest prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez następujące typy programów rewitalizacyjnych sporządzanych w oparciu o:

Od przyjętego typu programu uzależnione jest korzystanie ze środków unijnych i krajowych (spełnienie wymogów Wytycznych) oraz narzędzi ustawowych (spełnienie dodatkowych wymogów ustawy o rewitalizacji).

Ustawa o rewitalizacji i Wytyczne	Budżet miasta i środki prywatne + Pełne możliwości korzystania z funduszy unijnych i środków krajowych + Narzędzia ustawowe
Wytyczne	Budżet miasta i środki prywatne + Pełne możliwości korzystania z funduszy unijnych i środków krajowych dedykowanych rewitalizacji
Tylko ustawa o samorządzie gminnym	Tylko budżet miasta i środki prywatne

Program Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023 roku realizowany będzie zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r.

Uchwała w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do wdrożenia Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023 jest podstawowym narzędziem do prowadzenia rewitalizacji na obszarach zdegradowanych i stanowi kompleksową strategię przeprowadzenia na tych obszarach działań rewitalizacyjnych. Dokument ten uchwalany jest przez Radę Gminy w Tuplicach, która zatwierdza i przyjmuje do wdrożenia „**Program Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023**”.

2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnego w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze gminy. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju danego terenu, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Program Rewitalizacji jest zgodny z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach

procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE KRAJOWYM

EUROPA 2020. STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategia „Europa 2020” jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmożoną siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznili poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich.

Do oceny postępów w realizacji strategii „Europa 2020” określono pięć wymiernych celów rozwojowych do osiągnięcia w roku 2020 na poziomie unijnym:

1. osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród osób w wieku 20 – 64 lata,
2. zwiększenie nakładów na działalność badawczo - rozwojową, w sektorze publicznym i prywatnym do poziomu 3% PKB,
3. poprawę efektywności energetycznej, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej o 20%,
4. podniesienie poziomu wykształcenia, zredukowanie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do 10%, zwiększenie do 40% odsetka osób w wieku 30 - 34 lat posiadających wyższe wykształcenie,
5. zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln.

Działania ujęte w niniejszym programie prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie – Cel nr 5 „zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln”.
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym Europa 2020 tj. Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020 - "AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO"

Dokument ten jest główną strategią rozwojową wskazującą strategiczne zadania państwa, których podjęcie w najbliższych latach jest niezbędne w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych

i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju i poprawę jakości życia ludności.

Cele główne i obszary strategiczne:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

- Cel I.1 Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem (uporządkowanie kompetencji umożliwiających realizację działań rozwojowych, zwiększenie efektywności instytucji publicznych, wprowadzenie jednolitych zasad e - administracji, poprawa jakości prawa, zapewnienie ładu przestrzennego);
- Cel I.2 Zapewnienie środków na działania rozwojowe (modernizacja struktury wydatków publicznych, poprawa efektywności środków publicznych, zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych);
- Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozwój kapitału społecznego, zwiększenie bezpieczeństwa obywatela, utrwalenie bezpieczeństwa narodowego).

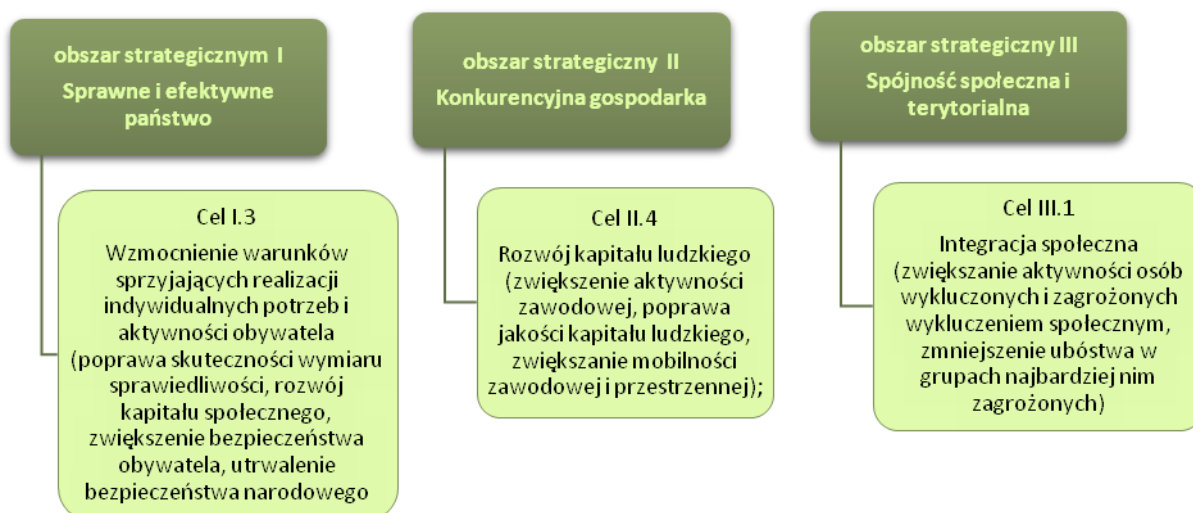
Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

- Cel II.1 Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej (uzdrowienie finansów publicznych, zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji, integracja ze strefą euro, rozwój eksportu towarów i usług);
- Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki (zwiększenie produktywności gospodarki, wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno - spożywczego, poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej);
- Cel II. 3 Zwiększenie innowacyjności gospodarki (wzrost popytu na wyniki badań naukowych, podwyższenie stopnia komercjalizacji badań, zapewnienie kadr dla B+R, zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych);
- Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego (zwiększenie aktywności zawodowej, poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej);
- Cel II.5 Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych (zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu, upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych, zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych);
- Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (racjonalne gospodarowanie zasobami, poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii, poprawa stanu środowiska, adaptacja do zmian klimatu);
- Cel II.7 Zwiększenie efektywności transportu (zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych, udrożnienie obszarów miejskich).

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

- Cel III.1 Integracja społeczna (zwiększanie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych);
- Cel III.2 Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych (podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych);
- Cel III.3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych (tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach, wzmacnianie ośrodków wojewódzkich, tworzenie warunków do rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich, zwiększenie spójności terytorialnej).

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Tuplice wpisują się w cele Strategii Rozwoju Kraju 2020. Przeprowadzona rewitalizacja przyczyni się m.in. do: wzmocnienia warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli (Cel I.3), rozwoju kapitału ludzkiego (Cel II.4) oraz integracji społecznej (Cel III.1).

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego określa cele i priorytety rozwoju Polski w terytorialnym wymiarze. Wyznacza zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej i mechanizm koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty. Celem strategicznym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 jest efektywne wykorzystywanie specyficznych, regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Rozwinięciem celu strategicznego są trzy cele szczegółowe:

Cel I. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych;
- 1.2. Tworzenie warunków do rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi;
- 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne.

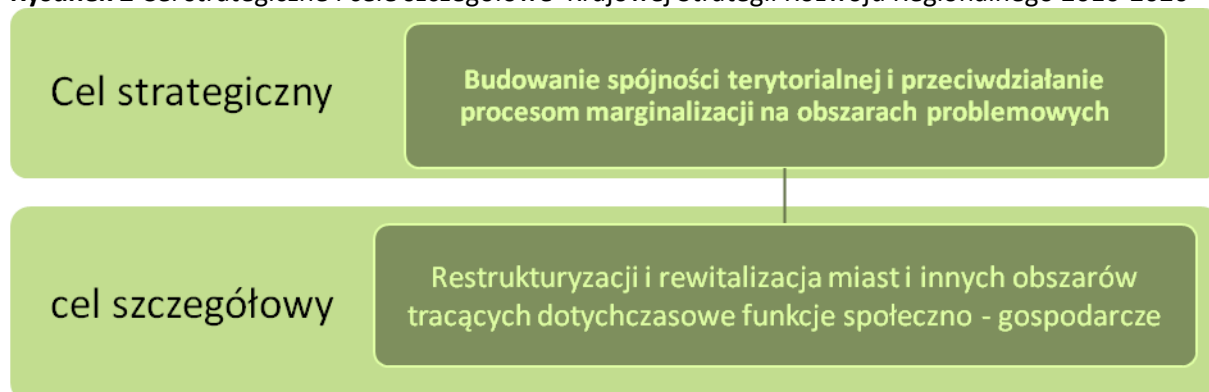
Cel II. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych:

- 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym;
- 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe;
- 2.3. Restrukturyzacji i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze;
- 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż wewnętrznych granic UE;
- 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

Cel III. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

- 3.1. Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej;
- 3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne;
- 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania;
- 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Tuplice wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy II. 3 dotyczący rewitalizacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno - gospodarcze. Zgodnie ze Strategią Rozwoju

Regionalnego 2010 - 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, wsparcie w nadrobieniu zaległości w obrębie infrastruktury technicznej, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Dokument został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady i mechanizmy koordynacji, wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cele główne i szczegółowe Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

- 1.1 Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast;
- 1.2 Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym;
- 1.3 Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich.

Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich

- 2.1 Wspomaganie spójności w układzie krajowym;
- 2.2 Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej;
- 2.3 Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

- 1.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów;
- 1.2 Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu;
- 1.3 Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji;

Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

- 4.1 Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 4.2 Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej;
- 4.3 Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej;
- 4.4 Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego;
- 4.5 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów;
- 4.6 Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby;
- 4.5 Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.

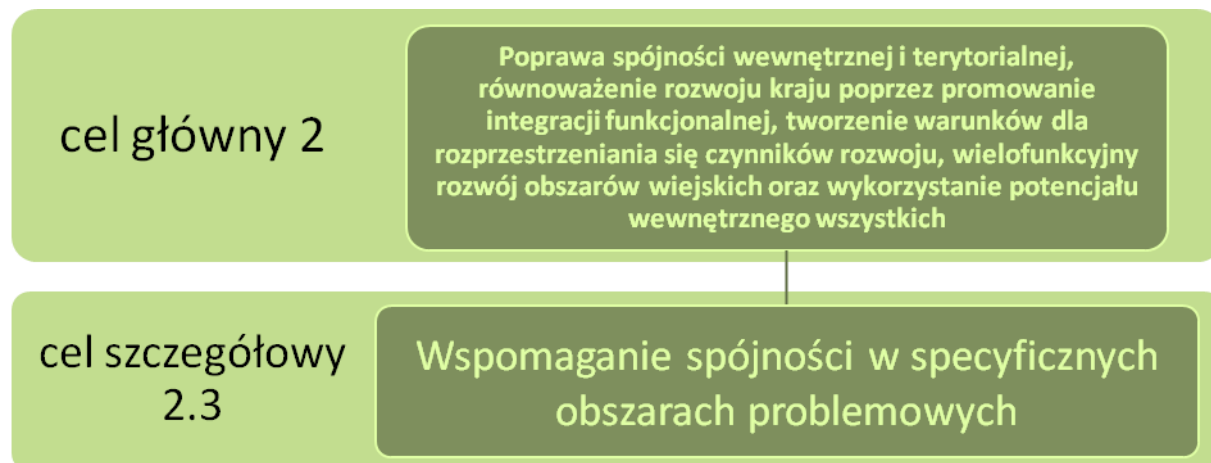
Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa

- 5.1 Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie;;
- 5.2 Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi;
- 5.3 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego

- 6.1 Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno - gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania;
- 6.2 Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego;
- 6.3 Wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Źródło: opracowanie własne

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Tuplice wpisują się w cele Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Przeprowadzona rewitalizacja na terenie gminy przyczyni się m.in. do: wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych (cel szczegółowy 2.3).

NARODOWY PLAN REWITALIZACJI 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji stanowi szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych oraz definiuje programy rewitalizacji jako ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych, formułując zasady ich tworzenia i wdrażania.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.;
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. zwiększenie liczby przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu (str. 11 rozdział 7).

USTAWA O REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji została przyjęta przez Sejm RP 9 października 2015 r. i zawiera rozwiązania umożliwiające odnowę obszarów zdegradowanych społecznie oraz infrastrukturalnie. Zgodnie z ustawą, istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: stworzenie ram prawnych dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje, a także, poprzez zawarte w niej regulacje, zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu;

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 13 ust. 1) jest ona spójna ze Strategią Rozwoju Kraju 2020. SRKL stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Stanowi jednocześnie punkt wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce przez zastosowanie właściwych, często bardzo nowatorskich rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Spójna wizja przyszłości Polski pozwoliła ukierunkować Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego na obszary wymagające interwencji przez określenie celów, które ma ona wypełnić. W związku z tym wyodrębniono cel główny i cele szczegółowe.

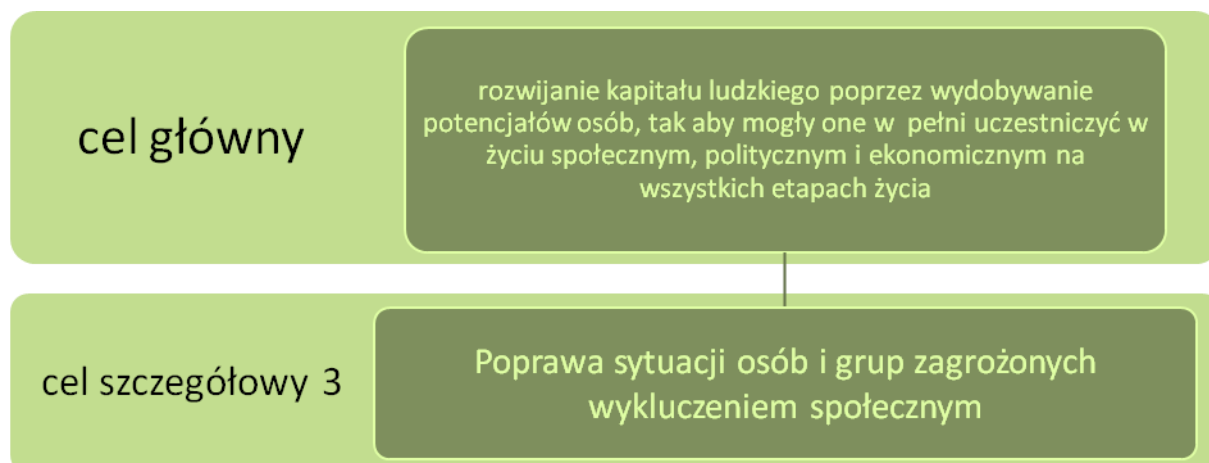
Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 jest:

- rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Natomiast cele szczegółowe SRKL 2020 to:

- Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia;
- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji Obywateli.

Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Tuplice wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy 3 dotyczący poprawy sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania skierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE WOJEWÓDZKIM

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie, jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

Wizja województwa lubuskiego została określona w następujący sposób: „**W 2020 roku Województwo Lubuskie w pełni korzysta ze swojego położenia w Europie, walorów środowiska i dostępności komunikacyjnej. Rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne sektory gospodarki i turystyka, a Lubuszan można już zaliczyć do społeczeństw informacyjnych. Efektywne wykorzystanie środków unijnych, aktywność samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych zapewniły wysoki poziom życia mieszkańców i dostęp do usług o dobrym standardzie. Region postrzegany, jako miejsce zdrowego stylu życia zyskuje miano „zielonej krainy nowoczesnych technologii”.** Cel główny i cele szczegółowe określone w dokumencie przedstawia poniżej przedstawiony rysunek.

Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie SRWL 2020 – Cel szczegółowy nr 3 „Społeczna i terytorialna spójność regionu”,
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym SRWL 2020 – tj. przeciwdziałanie powstawaniu i zwalczaniu dotychczasowych oraz nowych form wykluczenia społecznego. (str. 49, rozdział 7 „Cel strategiczny nr 3”).

WOJEWÓDZKI PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

Wojewódzki Program Pomocy Społecznej określa wyzwania i założenia pomocy społecznej w stosunku do możliwości, zasobów i zdiagnozowanych potrzeb Województwa Lubuskiego. Program przedstawia główne problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Województwa Lubuskiego. Wyznacza także kierunki działań związanych z poprawą życia mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz zapobieganiem ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cele Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej uwzględniają potrzeby wynikające z diagnozy problemów społecznych mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz założenia dokumentów unijnych i krajowych odnoszących się do działań na rzecz włączenia społecznego.

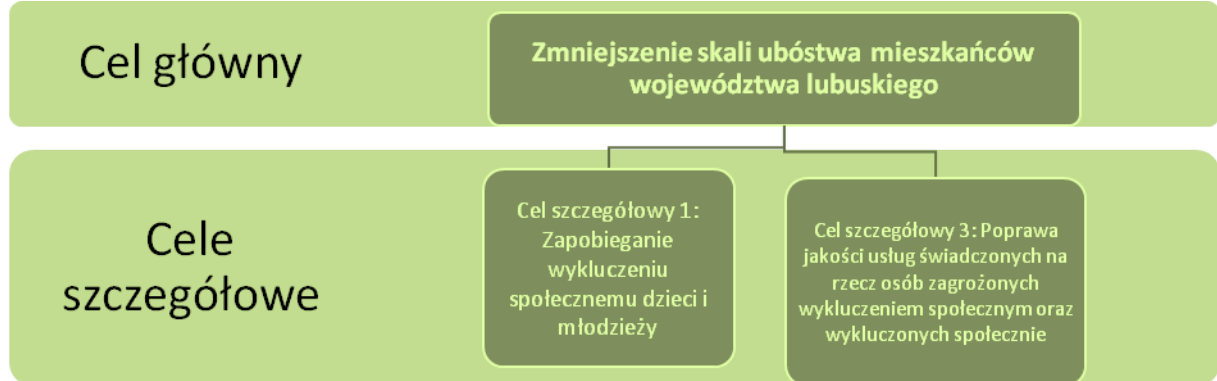
Celem głównym WPPS jest: „Zmniejszenie skali ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego”.

W związku z realizacją celu głównego wyznaczono również następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;

- Cel szczegółowy 2: Doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie;
- Cel szczegółowy 4: Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej;
- Cel szczegółowy 5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej

Źródło: opracowanie własne

Mając na względzie fakt, iż celem głównym Programu Rewitalizacji jest Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin, jednoznacznie należy uznać, iż cel programu jest spójny z założeniami dokumentu tj. Cel szczegółowy nr 3: „Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie”, w którym jednym z działań jest **„Wspieranie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”** oraz **„Prowadzenie badań społecznych, mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie”**. Program jest także odpowiedzią na następujące problemy zidentyfikowane w dokumencie tj. długotrwałe bezrobocie, skrajne ubóstwo i bezdomność. Powoduje to konieczność wdrożenia nowych i bardziej skutecznych instrumentów, które byłyby dostosowane do poprawy sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (str.34 rozdział V. Cele Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej).

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 jest ważnym elementem polityki regionalnej, uwzględniającej zapisy dokumentów krajowych oraz zasady europejskiej polityki regionalnej, mające wpływ na politykę społeczną województwa lubuskiego. W Strategii wyznaczono karty strategiczne, zawierające cztery cele główne, stanowiące ich kontynuację ze strategii przyjętej w 2005 r. Cele główne realizowane będą w oparciu o założone cele strategiczne oraz kierunki interwencji wpisujące się w założenia krajowych oraz regionalnych dokumentów strategicznych.

Cele główne Strategii:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży;
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem;
3. Doskonalenie systemu wsparcia społecznego;
4. Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: Karta strategiczna II-1: „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem”, Cel strategiczny „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie i likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się”;
2. program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. Wysokie zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców województwa lubuskiego (str. 22, rozdz. Analiza SWOT).

DOKUMENTY GMINNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY TUPLICE W LATACH 2014 –2020

Strategia Rozwoju Gminy Tuplice w latach 2014 –2020 jest najważniejszym dokumentem programowym, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Strategia została opracowana w odniesieniu do perspektywy wizji rozwoju Gminy Tuplice do 2020 roku, podkreślając jej specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla jej charakterystyki, wyzwań i potrzeb. Strategia wyznacza główne kierunki rozwoju gminy oraz wytycza do osiągnięcia określone cele.

Władze gminy określiły w dokumencie następującą wizję: „Gmina wiejska Tuplice korzystając z transgranicznego położenia oraz szczególnych walorów środowiskowych, promuje swoją markę w regionie. Rozwinięta informacyjnie wspólnota samorządowa efektywnie wpływa na innowacyjność i konkurencyjność turystyczną gminy. Aktywność samorządowa, organizacji i instytucji we współpracy z mieszkańcami wpływa na efektywne wykorzystanie dostępnych środków i dofinansowania podnosząc znacznie jakość życia mieszkańców, rozwój sektora usług i drobnej regionalnej wytwórczości, małych przedsiębiorstw oraz turystyki”. Wizja realizowana jest przez pryzmat celu głównego oraz następujących celów strategicznych:

Cel główny:

Wykorzystanie potencjału środowiskowego i ekologicznego gminy dla podniesienia jakości życia mieszkańców, rozwoju turystyki i jej konkurencyjności, zwiększenia spójności wspólnoty samorządowej poprzez efektywne i aktywne zarządzanie jego rozwojem

Cele strategiczne:

- zapewnienie większej spójności społecznej i terytorialnej,
- wzmocnienie szeroko rozumianego zarządzania rozwojem Gminy,
- poprawa dostępności telekomunikacyjnej w szczególności poprzez dostęp do Internetu,
- zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności turystycznej gminy.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: **Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy**), należy uznać, iż:

1. cel projektu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje następujące cele określone w dokumencie – Cel strategiczny „zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności turystycznej gminy” oraz „zapewnienie większej spójności społecznej i terytorialnej”.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM

Podsumowując zapisy rozdziału 3 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji wskazano powiązania wskazanych działań rewitalizacyjnych z założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Przygotowanie dokumentu poprzedziła pogłębiona analiza kwestii społecznych i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych. W poniższym rozdziale zdiagnozowano czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych. **Ponadto, szczegółowo określono charakter potrzeb rewitalizacyjnych przy uwzględnieniu również innych dokumentów strategicznych gminy.**

Punktem wyjścia była diagnoza kwestii społecznych niezbędnych dla określenia koniecznych do realizacji działań o charakterze społecznym (dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzających aktywność lokalną), co w konsekwencji pozwoliło zaprojektować realizację rewitalizacyjne o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu, w tym inwestycje o charakterze twardym. Działania te mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości podjętych projektów rewitalizacyjnych na terenie gminy oraz gotowości i

świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Przyjęto, iż diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych zostanie przeprowadzona w układzie czterech sfer: społecznej (kluczowej), gospodarczej, infrastrukturalno – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 definiują obszar zdegradowany jako taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Z kolei stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej 1 z następujących sfer:

- społecznej (kluczowej),
- gospodarczej, infrastrukturalno – gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Ww. sfery zostały poddane pogłębionej analizie wskaźnikowej w podziale na zdefiniowane obszary gminy. W toku przeprowadzonych konsultacji, gminę Tuplice podzielono na 9 podobszarów (w tym 3 obszary na terenie miejscowości Tuplice oraz 6 obszarów na terenach wiejskich). W gminie poszczególne podobszary częściowo pokrywają się z okręgami wyborczymi.

Ponadto, obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkałe oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Przyjęcie takiej metodologii (demarkacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zaletą podziału gminy na okręgi wyborcze jest pewna spójność terytorialna danego obszaru. Niestety nie jest to wystarczające w kontekście opracowywanego Programu. Ponadto okręgi wyborcze tworzone są wg zapisów Ustawy Kodeks Wyborczy i odnoszą się do liczby ludności, zupełnie nie biorąc pod uwagę cech charakteryzujących daną grupę mieszkańców. Okręgi wyborcze były jedynie punktem wyjścia, pierwszym podziałem terytorialnym gminy weryfikowanym na potrzeby dalszych analiz. Dla właściwego przygotowania Programu była jednak konieczna modyfikacja, które pozwoliła wyodrębnić obszary spójne jako pewne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Nie pokrywają się one zatem w każdym przypadku ściśle z granicami administracyjnymi, choć bywają do nich zbliżone.

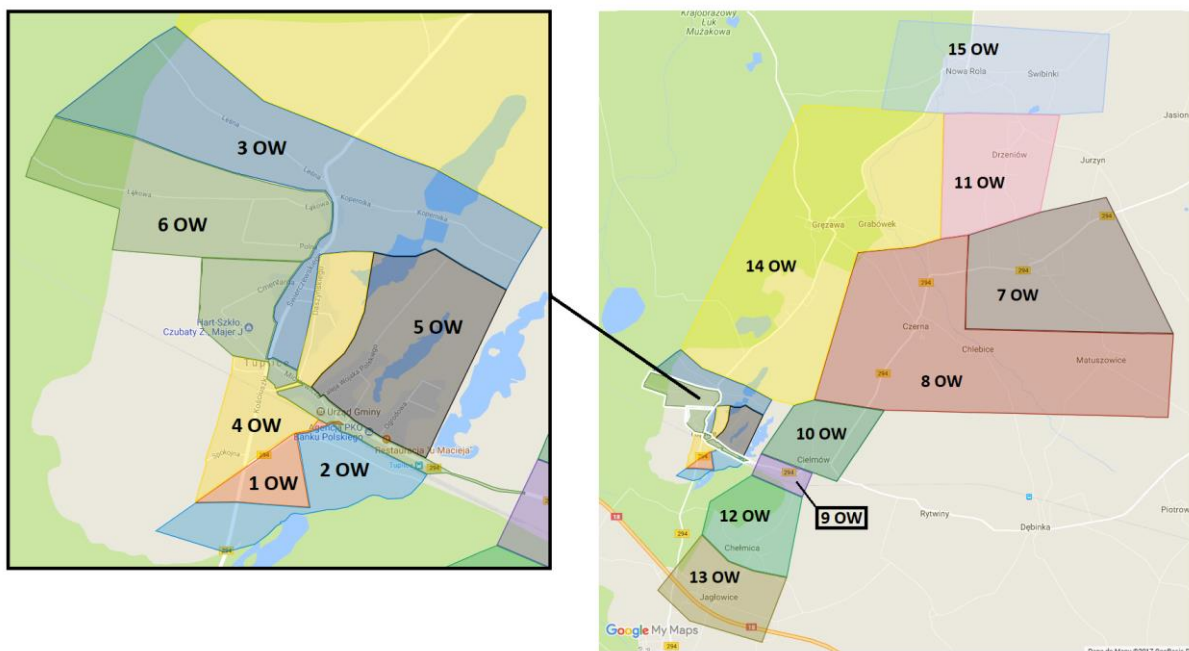
Poniżej przedstawiono wyciąg z Uchwały Nr XVII/90/2012 Rady Gminy Tuplice z dnia 27 września 2012 r. w sprawie podziału Gminy Tuplice na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.

Tabela 2 Przebieg administracyjny obszarów zgodny z Uchwałą Nr XVII/90/2012 Rady Gminy Tuplice.

Nr okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego – ulice, numery, sołectwo	Liczba mieszkańców – rok 2011
1	ul. 9-go Maja od nr 1 do 15 Sołectwo Tuplice	243
2	ul. 9-go Maja od nr 17 do nr 21, ul. Przemysłowa Sołectwo Tuplice	244
3	ul. Świerczewskiego, ul. Kopernika, ul. Leśna Sołectwo Tuplice	275
4	ul. Daszyńskiego, ul. Kościuszki, ul. Spokojna, ul. Topolowa Sołectwo Tuplice	211
5	ul. Ogrodowa, Al. Wojska Polskiego Sołectwo Tuplice	188
6	Ul. Mickiewicza, ul. Cmentarna, ul. Polna, ul. Łąkowa Sołectwo Tuplice	271
7	Sołectwo Grabów	139
8	Sołectwo Matuszowice, Sołectwo Chlebice, Sołectwo Czerna	177
9	Sołectwo Cielmów od nr 1 do 12	181
10	Sołectwo Cielmów od nr 13 do 49	170
11	Sołectwo Drzeńów	225
12	Sołectwo Chełmca od nr 1 do 45	184
13	Sołectwo Chełmca od nr 46 do 64 Sołectwo Jagłowice	169
14	Sołectwo Łazy, Sołectwo Grzędawa	280
15	Sołectwo Świbniki, Sołectwo Nowa Rola	258

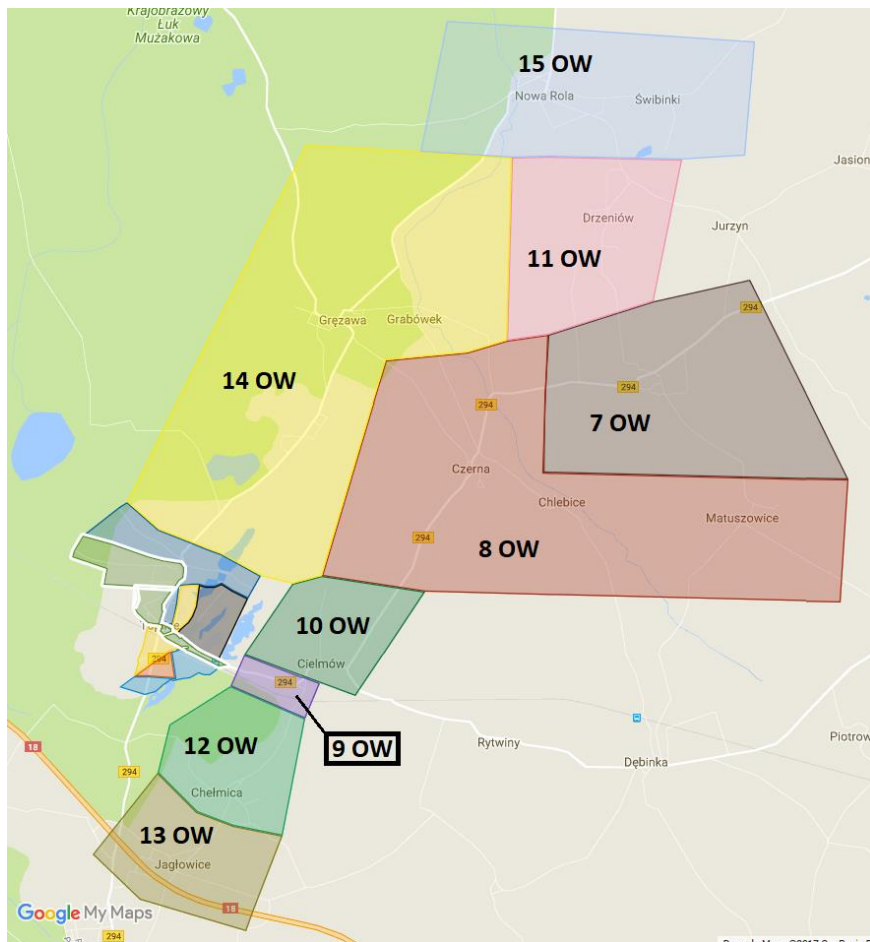
Źródło: Uchwała Nr XVII/90/2012 Rady Gminy Tuplice z dnia 27 września 2012 r. w sprawie podziału Gminy Tuplice na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic, numerów i liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.

Rysunek 7 Mapa Gminy z podziałem na okręgi wyborcze

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Mapa Gminy z podziałem na okręgi wyborcze

Źródło: opracowanie własne

Podział na jednostki administracyjne i jednostki statystyczne (okręgi wyborcze) nie odzwierciedla różnicowania gminnej przestrzeni i wykształcających się w jej obrębie obszarów funkcjonalno-przestrzennych, których społeczność jest ze sobą zintegrowana. Zaproponowany w Programie podział na jednostki urbanistyczne (9 obszarów) pozwala na zaprezentowanie nieformalnych struktur i powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz umożliwia opracowanie pełniejszej diagnozy tych obszarów, gdyż sytuacje kryzysowe oraz problemy poszczególnych sfer przenikają się w Gminie w obrębie miejsc powiązanych ze sobą pod względem społecznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Cechą charakterystyczną wskazanych obszarów jest fakt, iż obejmują one wyłącznie obszary zamieszkałe. Dzięki temu obejmują one tereny, których główną cechą jest koncentracja zabudowy mieszkaniowej jako podstawowej formy użytkowania.

W konsekwencji prowadzonych prac ukierunkowanych na elementy związane z rewitalizacją i nałożenie ich na mapę gminy otrzymano podział ujęty w Programie.

Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności objętej Programem, wyznaczenie obszarów zarówno w samych Tuplicach, jak i łączenie sołectw w obszary pozwoliło na skupienie się na terenach, w których zachodzą procesy społeczne. Miejscowość Tuplice, jako stolica gminy zamieszkałe przez największą liczbę osób zostało podzielone na 3 obszary. Obszar numer 1 i 2 to południowa część Tuplic charakteryzująca się innymi problemami niż część północna (Obszar nr 3). Wynika to też z kierunków rozwoju Tuplic w okresie powojennym i w ostatnich latach. Wszystkie obszary to miejsca, które starano się łączyć w oparciu o podobną charakterystykę i istniejące na danym obszarze problemy. Oczywistym jest, że z innymi problemami borykają się mieszkańcy zlokalizowani w dawnej części przemysłowej miasta, mieszkańcy blokowisk lub mieszkańcy nowych osiedli.

Łącznie poszczególnych sołectw w obszary wynikało z ich spójności terytorialnej (położenie geograficzne, podobna odległość od Tuplic, podobne problemy społeczne związane z uwarunkowaniami przestrzennymi w poszczególnych miejscowościach).

Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów - obszary gminy poddane diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	TUPLICE I, ulice: 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna
2	TUPLICE II, ulice: 9-go Maja nr. 1, 2, 4, 5, 5A, 7, 9, 11, 13, 15, 15A, 17, 19, 21, ul. Przemysłowa, ul. Kościuszki 6A
3	TUPLICE III, ulice: ul. Świerczewskiego, ul. Kościuszki nr. 1, 1A, 1B, 2, 2A, 3, 4, ul. Mickiewicza, ul. Topolowa, ul. Cmentarna, ul. Daszyńskiego, ul. Wojska Polskiego, ul. Łąkowa, ul. Polna, ul. Leśna, ul. Kopernika, ul. Ogrodowa
4	Matuszowice
5	Grabów
6	Drzeniów
7	Nowa Rola, Świbniki
8	Gręzawa, Czerna, Chlebice, Łazy
9	Jagłowice, Chełmica, Cielmów

Źródło: opracowanie własne

OBSZAR NR 1	
Przebieg obszaru	TUPLICE I, ulice: 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna
Powierzchnia obszaru – ha	129
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	513

OBSZAR NR 2	
Przebieg obszaru	TUPLICE II, ulice: 9-go Maja nr. 1, 2, 4, 5, 5A, 7, 9, 11, 13, 15, 15A, 17, 19, 21, ul. Przemysłowa, ul. Kościuszki 6A
Powierzchnia obszaru – ha	320
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	448

OBSZAR NR 3	
Przebieg obszaru	TUPLICE III, ulice: ul. Świerczewskiego , ul. Kościuszki nr. 1, 1A, 1B, 2, 2A, 3, 4, ul. Mickiewicza, ul. Topolowa, ul. Cmentarna, ul. Daszyńskiego, ul. Wojska Polskiego, ul. Łąkowa, ul. Polna, ul. Leśna, ul. Kopernika, ul. Ogrodowa
Powierzchnia obszaru – ha	315
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	482

OBSZAR NR 4	
Przebieg obszaru	Matuszowice
Powierzchnia obszaru – ha	270
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	51

OBSZAR NR 5	
Przebieg obszaru	Grabów
Powierzchnia obszaru – ha	340
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	145

OBSZAR NR 6	
Przebieg obszaru	Drzeniów
Powierzchnia obszaru – ha	332
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	230

OBSZAR NR 7	
Przebieg obszaru	Nowa Rola, Świbniki
Powierzchnia obszaru – ha	1594
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	127

OBSZAR NR 8	
Przebieg obszaru	Grzędawa, Czerna, Chlebice, Łazy
Powierzchnia obszaru – ha	1892
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	423

OBSZAR NR 9	
-------------	--

Przebieg obszaru	Jagłowice, Chełmca, Cielmów
Powierzchnia obszaru – ha	1397
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	715

4. 1 Sfera społeczna

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze społecznej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 4 Sfera społeczna – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	OPS
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	Dane własne
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne/ Powiatowy Urząd Pracy
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery społecznej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 6 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sfera społeczna												
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne/Urząd Skarbowy	990	900	950	1200	980	930	950	1000	1000	1000
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os., ogółem)	Dane własne	606	112	79	89	5	36	52	21	77	135
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych, (przez mieszkańców danego obszaru)	Dane własne	21	2	1	4	1	2	1	3	4	3
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os., ogółem)	Ośrodek Pomocy Społecznej	347	67	48	47	4	28	29	12	41	71
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin)	OPS	132	19	22	9	14	16	15	12	14	11
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os., ogółem)	Ośrodek Pomocy Społecznej	363	68	49	53	7	18	28	13	45	82
	Liczba osób dysfunkcyjnych (ogólnie)	OPS	312	58	34	47	5	18	29	10	41	70
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	OPS	9	1	3	1	0	2	1	1	0	0
	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie	OPS	21	2	4	2	1	3	4	2	1	2
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	OPS	9	2	3	0	0	1	1	1	1	0
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Lokalny Posterunek Policji	10	3	2	0	0	0	2	2	1	0
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Lokalny Posterunek Policji	12	3	2	0	1	3	2	0	1	0
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (proszę podać wartości szacunkowe – liczba os., ogółem)	dane własne/Urząd Pracy	89	24	24	8	2	7	8	9	4	3

	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (<i>liczba os.,ogółem</i>)	Powiatowy Urząd Pracy	191	42	25	21	3	13	19	6	24	38
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (<i>liczba os.,ogółem</i>)	Powiatowy Urząd Pracy	104	28	14	11	13	14	11	6	5	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z jednostek społecznych Gminy Tuplice

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA SPOŁECZNA

PROBLEMY

1. trwałe bezrobocie,
2. brak aktywności i integracji wśród lokalnej społeczności,
3. duża bierność mieszkańców,
4. brak liderów lokalnych,
5. małe zaangażowanie się w działania w organizacjach,
6. bezrobocie – brak miejsc pracy na miejscu
7. uzależnienie od pomocy społecznej i pogłębianie bierności zawodowej,
8. konieczność wzbogacenia oferty zajęć aktywizacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych
9. odpływ młodych ludzi, opuszczanie wsi – obniżenie patriotyzmu lokalnego
10. szara strefa zatrudnienia,
11. zagrożenie wykluczeniem społecznym,
12. niepełnosprawność i ciężkie choroby,
13. niskie kwalifikacje osób pozostających bez pracy,
14. wysoki odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł,
15. niski poziom wykształcenia mieszkańców (znaczny odsetek mieszkańców z wykształceniem podstawowym lub średnim),
16. zagrożeniem ubóstwem - rodziny wielodzietne i niepełne, uzależnione od OPS,
17. konieczność zaangażowania mieszkańców wsi Drzeniów do wspólnych działań, stworzenie atrakcyjnej ofert dla młodzieży (przesiadującej na przystankach),
18. problem z osobami mogącymi zająć się pisaniem wniosków i pozyskiwaniem środków na rozwój i integrację mieszkańców.

POTENCJAŁY

1. trwałe więzi społeczne,
2. mieszkańcy wykazują przywiązanie do obszarów, wskazują na aktywność społeczną i dobrą wolę, co odpowiednio skanalizowane, przyczyni się do efektywnej aktywizacji społecznej,
3. Święto Tuplic,
4. Dożynki Gminne,
5. Młodzieżowa Grupa Ochotniczej Straży Pożarnej,
6. Lokalne Grupy Działania,
7. cykliczne konkursy na najładniejsze ogródki działkowe,
8. Klub Sportowy „Tupliczanka”,
9. liczne zrzeszone organizacje – Działkowców, Wędkarzy, Stowarzyszenie Strzeleckie,
10. Drzeniów (wieś) – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi, Święto Jagodowe,

11. wysoka aktywność władz gminy oraz poszczególnych instytucji w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie; doświadczenie i wykwalifikowana kadra w realizacji tego typu działań.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
• nieistotna – 0 punktów,	• brak – 0 punktów,
• niewielka – 1 punkt,	• niewielki – 1 punkt,
• umiarkowana – 2 punkty,	• umiarkowany – 2 punkty,
• istotna – 3 punkty,	• znaczący – 3 punkty,
• bardzo duża – 4 punkty	• bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 7 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna

Kryterium	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Poziom ubóstwa									
Skala problemów	3			1	4	2			
Charakter potrzeb	3			1	4	2			
Poziom obciążenia demograficznego									
Skala problemów	2				4	3			
Charakter potrzeb	2				4	3			
Poziom aktywności społecznej									
Skala problemów	3	4							
Charakter potrzeb	3	4							
Poziom zagrożenia wykluczeniem									
Skala problemów	1				4	2	3		
Charakter potrzeb	1				4	2	3		
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)									
Skala problemów				1	4	4	4		

Charakter potrzeb				1	4	4	4		
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia									
Skala problemów		1			4	2	3		
Charakter potrzeb		1			4	2	3		

Źródło: opracowanie własne

4. 2 Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Wysoki poziom życia mieszkańców Gminy w dużej mierze zależy od rozwoju przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terenie. Poprzez działalność produkcyjną i usługową w dużym stopniu wpływają na wzrost zatrudnienia w gminie (a tym samym ograniczenie poziomu bezrobocia), a także wysokość dochodów Gminy – część podatku dochodowego od osób prawnych CIT (19%) trafia jako subwencja do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze infrastrukturalno - gospodarczej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 8 Sfera infrastrukturalno - gospodarcza – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Dane własne
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery infrastrukturalno - gospodarcza. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 10 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				TUPLICE I	TUPLICE II	TUPLICE III	Matuszowice	Grabów	Drzeniów	Nowa Rola, Świbniki	Grzędzawa, Czarna, Chlebice, Łązy	Jagłowice, Chełmca, Cielmów
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza												
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (przedsiębiorstwa)	Dane własne	252	62	71	59	8	8	6	13	9	16
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne	99,87%	98,80%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	71,33%	14,00%	12,00%	21,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	95,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne	87,78%	93,00%	92,00%	81,00%	88,00%	89,00%	92,00%	85,00%	88,00%	82,00%

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA

PROBLEMY

1. niedostatek instytucji życia publicznego i komercyjnego, placówek handlowo -usługowych,
2. mały rozwój gospodarczy i niski poziom działań przedsiębiorczych,
3. brak terenów pod inwestycje przemysłowe – duży obszar gminy chroniony (Geopark Łuk Mużakowa),
4. zaniedbane, niszczące budynki,
5. brak sieci gazowej,
6. problemy z siecią energetyczną – częsty zanik prądu,
7. zniszczona i wymagająca poprawy infrastruktura drogowa (jezdnie, chodniki, drogi wewnętrzne, parkingi – tylko część betonowych, pozostałe to „klepisko”),
8. problem z dostępem do Internetu,
9. wymagające remontu boisko do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki,
10. stary, wymagający remontu plac zabaw dla dzieci,
11. PZZ - zaniedbany teren, zdewastowane budynki, brak decyzyjności, brak kontaktu z właścicielami,
12. Osiedle 9 Maja - brak infrastruktury sportowej, niezagospodarowane tereny zielone (lasek), zniszczona nawierzchnia drogi osiedlowej, nieruchomości wolno stojące niezagospodarowane, niedoświetlenie terenu,
13. wymagająca remontu świetlica wiejska w Drzeniowie (termomodernizacja, renowacja, doposażenie, stworzenie lokalu gastronomicznego, kuchni).

POTENCJAŁY

1. położenie gminy (położenie transgraniczne, w części makroregionu Wału Mużakowskiego),
2. bliskość autostrady Wrocław-Berlin, linia kolejowa Żary-Forst (Niemcy),
3. historyczna zabudowa i bogate walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi agroturystyki,
4. indywidualne gospodarstwa rolne (przedsięwzięcia rodzinne),
5. gospodarstwa agroturystyczne - „Dom pod sosnami”, Gospodarstwo „Karp”, Gospodarstwo „Odlot”,
6. zakłady handlowo-usługowe (tartak, mechanika pojazdowa, skup złomu, produkcja przemysłowa, cukiernictwo),
7. pustostany – niewykorzystane i niezagospodarowane (po byłych sklepach),
8. byłe Państwowe Zakłady Zbożowe PZZ (przy ul. 9 Maja),
9. bogate tereny zielone i środowiskowe (niewykorzystane),
10. parkingi – część betonowych,
11. pawilony – pustostany bo byłych sklepach,

12. Fontanna ul. Kościuszki,
13. Budynek PKP,
14. Skwer WOP,
15. Gminny Ośrodek Kultury,
16. osiedle 9 Maja w Tuplicach,
17. budynek świetlicy wiejskiej w Drzeniowie budowany w czynie społecznym plus ładne otoczenie wokół świetlicy,
18. teren wokół świetlicy wiejskiej w Grabowie,
19. tereny pokopalniane w Drzeniowie – do wykorzystania, zagospodarowania,
20. budynek byłej szkoły w Drzeniowie – do zagospodarowania.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
<ul style="list-style-type: none"> • nieistotna – 0 punktów, • niewielka – 1 punkt, • umiarkowana – 2 punkty, • istotna – 3 punkty, • bardzo duża – 4 punkty. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak – 0 punktów, • niewielki – 1 punkt, • umiarkowany – 2 punkty, • znaczący – 3 punkty, • bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 11 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Kryterium	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej										
Skala problemów					2	3	4	2		
Charakter potrzeb					2	3	4	2		
Dostępność miejsc pracy										
Skala problemów	4	4		4	4	4	4	4	4	4
Charakter potrzeb	4	4		4	4	4	4	4	4	4
Szczególnie zniszczone otoczenie										

Skala problemów				2	3	4	2	2		
Charakter potrzeb				2	3	4	2	2		

Źródło: opracowanie własne

4. 3 Sfera przestrzenno – funkcjonalna

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze przestrzenno - funkcjonalnej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 12 Sfera społeczna – przestrzenno – funkcjonalna

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne

	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery przestrzenno – funkcjonalnej.

Tabela 14 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				TUPLICE I	TUPLICE II	TUPLICE III	Matuszowice	Grabów	Drzeńków	Nowa Rola, Świbniki	Gręzawa, Czarna, Chlebice, Łazy	Jagłowice, Chełmca, Cielmów
Sfera przestrzenno - funkcjonalna												
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne	7,00%	11%	10%	5%	3%	6%	11%	5%	5%	7%
	Udział powierzchnia zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne	8,33%	12%	8%	7%	6%	10%	10%	8%	9%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne	17	3	1	4	2	0	0	2	3	2

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA

PROBLEMY

1. nieuporządkowanie przestrzeni (zaniedbane podwórka, zdegradowane obszary zielone),
2. brak miejsc skupiających mieszkańców, umożliwiających integrację,
3. zagospodarowanie torowiska Tuplice – Lubsko,
4. mała powierzchnia terenów zieleni zielonych,
5. duże natężenie ruchu samochodowego, zły stan części dróg.

POTENCJAŁY

1. rewitalizacja pozwoli ukształtować na nowo zabudowę (place, skwery, podwórka, zaplecza) i nadać obiektom/placom nowe funkcje społeczne i rekreacyjne.
2. stały proces rewitalizacji przestrzeni publicznych w gminie,
3. bogata oferta w zakresie usług turystyczno - rekreacyjnych.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,
- umiarkowana – 2 punkty,
- istotna – 3 punkty,
- bardzo duża – 4 punkty.

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,
- umiarkowany – 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno - funkcjonalna

Kryterium										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna										
Skala problemów	4	2			2	3				
Charakter potrzeb	4	2			2	3				
Funkcjonalność przestrzeni publicznych										
Skala problemów		2		1	4	4	1			1
Charakter potrzeb		2		1	4	4	1			1

Źródło: opracowanie własne

4. 4 Sfera środowiskowa

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów w analizowanej w tym rozdziale sferze środowiskowej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 16 Sfera środowiskowa – kryteria delimitacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne

	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery środowiskowej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
				TUPLICE I	TUPLICE II	TUPLICE III	Matuszowice	Grabów	Drzeniów	Nowa Rola, Świbniki	Grzędawa, Czarna, Chlebice, Łazy	Jagłowice, Chełmica, Cielmów
Sfera środowiskowa												
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne	78,89%	72%	76%	70%	90%	84%	88%	75%	75%	80%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	84,44%	68,00%	73,00%	58,00%	92,00%	95,00%	96,00%	91,00%	93,00%	94,00%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	3,67%	5,00%	5,00%	7,00%	4,00%	3,00%	2,00%	3,00%	2,00%	2,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne	310	21	21	34	25	32	28	48	57	44

Źródło: opracowanie własne

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w strefie środowiskowej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

SFERA ŚRODOWISKOWA

PROBLEMY

1. relatywnie niska termoizolacyjność budynków i duża emisja CO₂,
2. negatywny wpływ na stan środowiska naturalnego niszczących budynków,
3. wieloletni brak inwestycji w obszarze środowiska,
4. potrzeba rewitalizacji od poziomu infrastruktury podziemnej (kanały burzowe, kanalizacyjne, ciepłownicze) po parkingi, grogi wewnętrzne, skwery i tereny zielone,
5. dzikie wysypisko,
6. przestarzałe oczyszczalnie ścieków w Drzeniowie i Tuplicach.

POTENCJAŁY

1. atrakcyjne położenie (dostępność lasów, jezior),
2. rewitalizacja uruchomi potencjał turystyczny i rekreacyjny gminy,
3. las w rejonie osiedla mieszkaniowego w Tuplicach oraz na terenach wiejskich – obszar leśny obejmuje ok 60% powierzchni gminy,
4. Geopark Łuk Mużakowa – obszar chroniony,
5. liczne pomniki przyrody .

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,
- umiarkowana – 2 punkty,
- istotna – 3 punkty,
- bardzo duża – 4 punkty.

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,
- umiarkowany – 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży – 4 punkty

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 19 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa

Kryterium	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Jakość powietrza								
Skala problemów			1		2	4			3
Charakter potrzeb			1		2	4			3

Źródło: opracowanie własne

5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia

Cytując Ustawę o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” (Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MliR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji. Jest to "obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację". Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do sfery społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych stref.

5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych

Na potrzeby procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto podział terytorium gminy na 9 obszarów funkcjonalnych. Delimitacja była prowadzona w odniesieniu do sfer:

- społecznej,
- infrastrukturalno-gospodarczej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Tabela 20 Granice obszarów problemowych

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	TUPLICE I, ulice: 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna
2	TUPLICE II, ulice: 9-go Maja nr. 1, 2, 4, 5, 5A, 7, 9, 11, 13, 15, 15A, 17, 19, 21, ul. Przemysłowa, ul. Kościuszki 6A
3	TUPLICE III, ulice: ul. Świerczewskiego, ul. Kościuszki nr. 1, 1A, 1B, 2, 2A, 3, 4, ul. Mickiewicza, ul. Topolowa, ul. Cmentarna, ul. Daszyńskiego, ul. Wojska Polskiego, ul. Łąkowa, ul. Polna, ul. Leśna, ul. Kopernika, ul. Ogrodowa
4	Matuszowice
5	Grabów
6	Drzeniów
7	Nowa Rola, Świbniki
8	Gręzawa, Czerna, Chlebice, Łazy
9	Jagłowice, Chełmica, Cielmów

Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Liczba ludności - osoba	Dane własne	3134	513	448	482	51	145	230	127	423	715
Powierzchnia obszaru - ha	Dane własne	6589	129	320	315	270	340	332	1594	1892	1397

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych

Mając na uwadze specyfikę województwa lubuskiego i uwarunkowań występujących głównie na terenach zurbanizowanych oraz możliwości dostępu do danych statystycznych obrazujących zmiany społeczno-ekonomiczne, a także stan infrastruktury technicznej, w badaniu przyjęto następujące kryteria w poszczególnych sferach:

Spółeczna

- Poziom ubóstwa,
- Poziom obciążenia demograficznego,
- Poziom aktywności społecznej,
- Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń),
- Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia.

Infrastrukturalno-gospodarcza

- Poziom aktywności gospodarczej,
- Dostępność miejsc pracy,

- Szczególnie zniszczone otoczenie.

Przestrzenno-funkcjonalna

- Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna,
- Funkcjonalność przestrzeni publicznych.

Środowiskowa

- Jakość powietrza,

5.2 Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbywała się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, dla których wartości wskaźników były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy oraz opisów jakościowych opartych na wywiadach z mieszkańcami badanych obszarów. Przyjęta metodologia została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. W pierwszym kroku określano wartość referencyjną dla wskaźnika w odniesieniu do całej gminy, a następnie porównywano wartość wskaźnika obliczoną dla ustalonego obszaru z wartościami referencyjnymi. Dla lepszego zobrazowania wyników w niżej prezentowanych tabelach użyto kolorów, których intensywność jest skorelowana z wartością danego wskaźnika. Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu.

Po wyliczeniu wszystkich wartości następowało przyznawanie od 1 do 3 tzw. „małych” punktów dla tych obszarów, w których wartość wskaźnika wskazywała na kumulację negatywnych zjawisk. Według przyjętej metodologii obszar z najgorszym wynikiem otrzymywał 3 punkty, drugi w kolejności 2 punkty oraz trzeci 1 punkt. Pozostałe obszary nie były już punktowane. Następnie sumowano liczbę zdobytych punktów i wg tej gradacji uporządkowywano Obszary od najgorszego do najlepszego w danej sferze. W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników Obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 9 do 1 zgodnie z kolejnością wcześniej zdobytych „małych” punktów. Na koniec każdej ze sfer przyporządkowano wagę, która ma oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. W uproszczeniu można stwierdzić, że dla autorów Programu najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne, a kwestie infrastrukturalne, gospodarcze, czy środowiskowe plasowały się na dalszych miejscach. Stąd przyjęto następujący podział wag:

1. Sfera społeczna – 0,4,
2. Sfera infrastrukturalno-gospodarcza – 0,2,
3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna – 0,3,
4. Sfera środowiskowa – 0,1.

Przyporządkowane dla każdego z obszarów „duże” punkty w poszczególnych sferach były mnożone przez przyjętą wagę i dopiero ostatecznie wyliczona wartość pozwala nam rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów. Ostatecznie, jako obszar

zdegradowany przyjęto ten teren, dla którego wyliczona wartość przekracza o minimum 130% wartość średnią dla wszystkich obszarów. Bezsprzecznie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Zastosowane wskaźniki w poszczególnych sferach to:

Społeczna

- Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln.,
- Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców),
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców,
- Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba rodzin korzystających z mieszkań społecznych (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców,
- Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców,
- Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców),
- Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców).

Infrastrukturalno-gospodarcza

- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców),
- Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %),
- Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze,
- Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %),
- Liczba budynków ogólnie / liczba budynków wybudowanych przed r. 1989/udział tych budynków w budynkach ogółem.

Przestrzenno-funkcjonalna

- Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%),
- Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%),
- Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka).

Środowiskowa

- Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%),
- Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%),
- Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%),
- Powierzchnia terenów zielonych (ha).

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej gminę Tuplice oraz skonsultowany z pracownikami m.in. Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach i Urzędu Skarbowego. Podstawowym zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja. W poprzednim rozdziale podano także źródła danych dla poszczególnych wskaźników.

5.3 Określenie obszarów zdegradowanych

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane. Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer poszczególne obszary zostały zaprezentowane wg natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie.

Sfera społeczna

Tabela 21 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość referencyjna dla całej gminy	Obszary								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	Dane Własne/Urząd Skarbowy	990	900	950	1200	980	930	950	1000	1000	1000
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej	11,07	13,06	10,71	9,75	7,84	19,31	12,61	9,45	9,69	9,93
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	OPS	4,21	3,70	4,91	1,87	27,45	11,03	6,52	9,45	3,31	1,54
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	Dane własne	19,33	21,83	17,63	18,46	9,50	24,83	22,61	16,54	18,20	18,88
Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	Dane własne	0,67	0,39	0,22	0,83	1,96	1,38	0,43	2,36	0,95	0,42
Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	Ośrodek Pomocy Społecznej	11,58	13,26	10,94	11,00	13,73	12,41	12,17	10,24	10,64	11,47
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	9,96	11,31	7,59	9,75	9,80	12,41	12,61	7,87	9,69	9,79

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,29	0,19	0,67	0,21	0,00	1,38	0,43	0,79	0,00	0,00
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,67	0,39	0,89	0,41	1,96	2,07	1,74	1,57	0,24	0,28
Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)	OPS	0,29	0,39	0,67	0,00	0,00	0,69	0,43	0,79	0,24	0,00
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	Lokalny Posterunek Policji	0,32	0,58	0,45	0,00	0,00	0,00	0,87	1,57	0,24	0,00
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	Lokalny Posterunek Policji	0,38	0,58	0,45	0,00	1,96	2,07	0,87	0,00	0,24	0,00
Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców)	dane własne/ Urząd Pracy	2,84	4,68	5,36	1,66	3,92	4,83	3,48	7,09	0,95	0,42
Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	6,09	8,19	5,58	4,36	5,88	8,97	8,26	4,72	5,67	5,31
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	3,32	5,46	3,13	2,28	25,49	9,66	4,78	4,72	1,18	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Gminy, Urzędu Skarbowego, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Lokalnego Posterunku Policji

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały kumulację negatywnych zjawisk w co najmniej dziewięciu z piętnastu wykorzystanych w badaniu wskaźników (60%). Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: Poziom ubóstwa, Poziom obciążenia demograficznego, Poziom aktywności społecznej, Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym, Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń), Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia. Obszary znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji to:

- Obszar nr 5,

Również w trudnej sytuacji znajdują się:

- Obszar 1,

- Obszar 4,

- Obszar 6,

- Obszar 7.

Wymienione obszary wypadły najgorzej w odniesieniu do badanych cech i przyjmowały dla nich najwyższe (lub odpowiednio najniższe) wartości liczbowe w odniesieniu do całej gminy. W najtrudniejszej sytuacji pod tym względem znajduje się jednak Obszary nr 5. Potwierdzają to wartości wskaźników, w przypadku których, aż dla dwunastu z nich Obszar nr 5 miał wyniki gorsze niż referencyjne. W dalszej kolejności uplasowały się Obszary nr 1, 4, 6 i 7, w których również stwierdzono występowanie niepożądanych zjawisk. Należy tutaj zauważyć, że w analizowanej sferze najlepiej wypadły Obszary położone na nowych osiedlach. Oznacza to, że mieszkańcy najtrudniejszych obszarów cechują się niższą zamożnością niż mieszkańcy nowych osiedli, wykazują niższą aktywność w zakresie kreowania i realizacji inicjatyw społecznych a także są zamieszkane przez osoby starsze. W analizowanym przypadku Obszar nr 5 to jedna z wiosek w Gminie. Zebrane wyniki są charakterystyczne dla tego typu obszaru. Mieszka tu szczególnie dużo osób starszych i z problemami natury ekonomicznej. Osoby młodsze i lepiej sytuowane przenoszą się do większych miejscowości, gdzie warunki mieszkaniowe są zdecydowanie lepsze, a także łatwiej tam znaleźć pracę.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest: Obszar nr 5. Przy czym w nieco lepszej sytuacji, choć także z wyraźnymi problemami znajdują się Obszar nr 1 w samych Tuplicach oraz Obszary nr 4, 6 i 7.

Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Tabela 22 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze infrastrukturalno-gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)	Dane własne	8,04	12,09	15,85	12,24	15,69	5,52	2,61	10,24	2,13	2,24
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy	0,03	0,00	0,00	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane własne	99,87%	98,80%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane własne	71,33%	14,00%	12,00%	21,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	95,00%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	Dane własne	87,78%	93%	92%	81%	88%	89%	92%	85%	88%	82%

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Gminy, Powiatowego Urzędu Pracy

W sferze infrastrukturalno-gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do ilości i jakości infrastruktury technicznej oraz poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie. Za obszary zdegradowane w tej sferze uznano te tereny, które wypadły najgorzej w minimum pięciu spośród sześciu analizowanych kryteriów. Taka sytuacja zaistniała w Obszarze nr 5 i 6.

Podobnie trudna sytuacja została zdiagnozowana w:

- Obszarze nr 7,
- Obszarze nr 8.

Zaprezentowane zestawienie pozwala uznać, że to na Obszarze nr 5 mamy do czynienia z najtrudniejszą sytuacją dotyczącą poziomu rozwoju gospodarczego i niską jakością infrastruktury technicznej. Mieszkańcy wsi w dużym stopniu korzystają z tradycyjnych źródeł energii, ponadto na wskazanych terenach zdecydowana większość mieszkańców wciąż korzysta z bezodpływowych zbiorników na ścieki, natomiast w samych Tuplicach większość budynków (ok. 80%) podłączonych jest do sieci kanalizacji ściekowej. Na terenach wiejskich funkcjonuje stosunkowo mniej przedsiębiorstw niż na obszarze Tuplic.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarami zdegradowanymi o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze infrastrukturalno-gospodarczym są: Obszary nr 5 i 6.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne	7%	11%	10%	5%	3%	6%	11%	5%	5%	7%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne	8%	12%	8%	7%	6%	10%	10%	8%	9%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane własne	17	3	1	4	2	0	0	2	3	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych empirycznych

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej oparta była na ocenie skali kryzysu dotyczącego dwóch wskaźników, tj.: szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna weryfikowana udziałem zaniedbanych podwórek w ilości podwórek ogółem oraz udziałem powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych oraz funkcjonalność przestrzeni publicznych (Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych). Za obszary kryzysowe uznano takie, które przyjmują jedno z najniższych wartości obydwu kryteriów. Są to:

- Obszar nr 6,
- Obszar nr 1,
- Obszar nr 5.

W przypadku tej sfery mamy do czynienia ze zróżnicowaniem poziomu zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego poszczególnych obszarów. W najtrudniejszej sytuacji znajduje się obszar nr 6. Wynika to z faktu, że wymieniony obszar zamieszkuje jest w dużej mierze przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i często z wieloletnimi zaniedbaniami infrastrukturalnymi. Problemy natury przestrzenno-funkcjonalnej najczęściej identyfikowane są na osiedlach zamieszkałych przez osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Podobnie w analizowanej gminie w samych Tuplicach, a więc największej miejscowości również występują tego typu problemy. W przypadku Obszaru nr 1 mamy do czynienia z terenami położonymi w południowej części miejscowości. Obszar ten zamieszkują osoby będące w trudnej sytuacji materialnej, a funkcjonująca tam infrastruktura jest wyraźnie zniszczona i zaniedbana.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnym jest Obszar nr 6 oraz Obszary nr 1 i 5.

Sfera środowiskowa

Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary								
				1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane własne	78,89%	72%	76%	70%	90%	84%	88%	75%	75%	80%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	84,44%	68%	73%	58%	92%	95%	96%	91%	93%	94%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	3,67%	5,00%	5,00%	7,00%	4,00%	3,00%	2,00%	3,00%	2,00%	2,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne	310	21	21	34	25	32	28	48	57	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych z Urzędu Gminy

W sferze środowiskowej przyjęto kryteria bezpośrednio związane z czynnikami wpływającymi niekorzystnie na środowisko przyrodnicze badanych obszarów (Jakość powietrza, Jakość i stan terenów zielonych). Wybrano wskaźniki: Liczba budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%), Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%), Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%), Powierzchnia terenów zielonych (ha).

Uznanie danego terenu za obszar kryzysowy następowało w przypadku, gdy na badanym obszarze co najmniej dwa wskaźniki prezentowały najmniej korzystne wyniki. Taką sytuację odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Obszar nr 6,
- Obszar nr 9,
- Obszar nr 1,
- Obszar nr 2,
- Obszar nr 5.

Analizowanie tej sfery opierało się na badaniach przeprowadzonych w roku 2015 dzięki któremu możemy obserwować aktualne zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszary zdegradowane o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to w Tuplicach Obszar nr 1, oraz cztery Obszary wiejskie (najtrudniejsze warunki występują obszary 6 i 9.

Podsumowując analizę wskaźników dla każdej ze sfer poniżej zaprezentowano liczbę punktów, jakie otrzymały Obszary w odniesieniu do poszczególnych wskaźników.

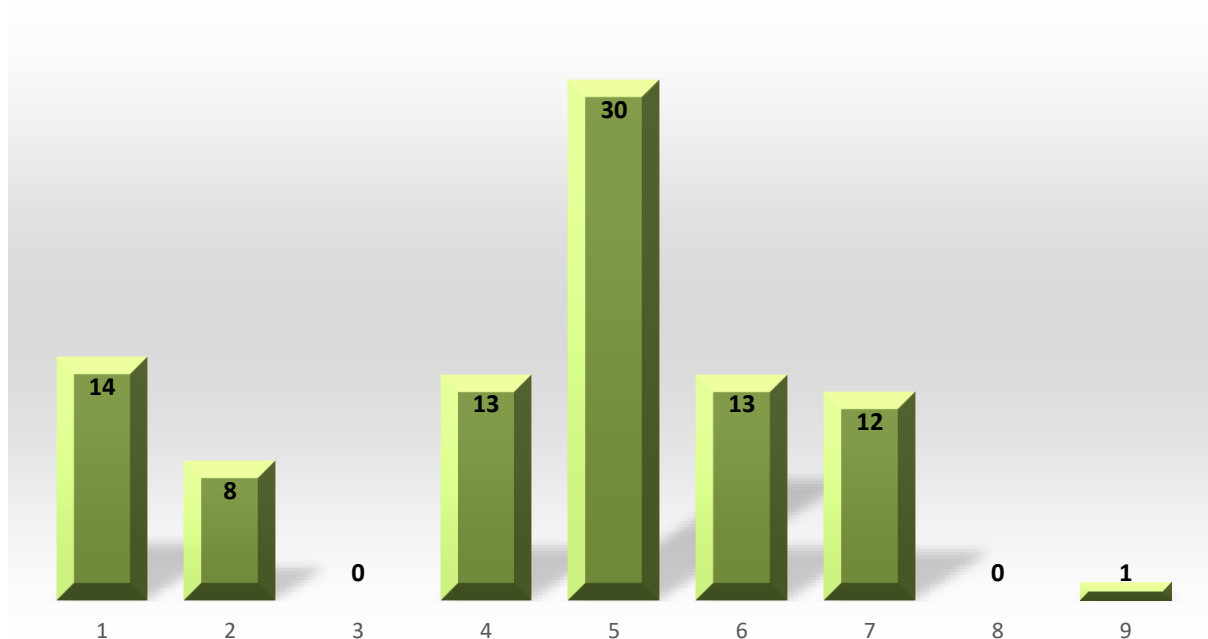
Sfera społeczna

Tabela 25 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Poziom ubóstwa	Średni dochód na 1 mieszkańca w danym obszarze w pln	3	1			2	1			
	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	2				3	1			
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)				3	2		1		
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (liczba os./100 mieszkańców)	1				3	2			
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców danego obszaru/100 mieszkańców	2	3							1
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością (liczba os./100 mieszkańców)	2			3	1				
	Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	1				2	3			
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)		1			3		2		

	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)				2	3	1			
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (ogółem/100 mieszkańców)		1			2		3		
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	1					2	3		
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców				2	3	1			
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (liczba os./100 mieszkańców)		2			1		3		
	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (liczba os./100 mieszkańców)	1				3	2			
	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	1			3	2				
Suma punktów		14	8	0	13	30	13	12	0	1
Punkty za pozycję		8	4	0	7	9	7	5	0	3

Graficzna prezentacja wyników sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

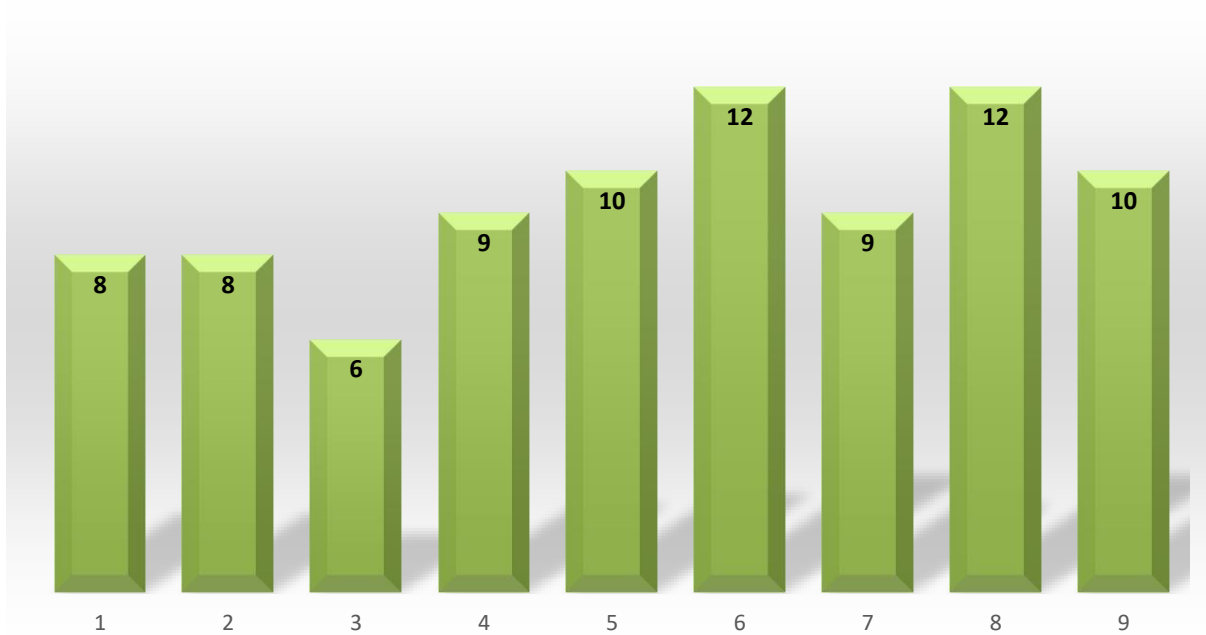
Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza

Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze infrastrukturalno-gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki (ogółem/100 mieszkańców)						1		3	2
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	3	3	2	3	3	3	3	3	3
Szczególnie zniszczone otoczenie	Liczba budynków bez wodociągów (w sztukach) oraz udział tych budynków do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)									

Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)			1	3	3	3	3	3	2
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem	3	2			1	2			
Suma punktów	8	8	6	9	10	12	9	12	10
Punkty za pozycję	3	3	1	5	7	9	5	9	7

Graficzna prezentacja wyników sfery infrastrukturalno-gospodarczej

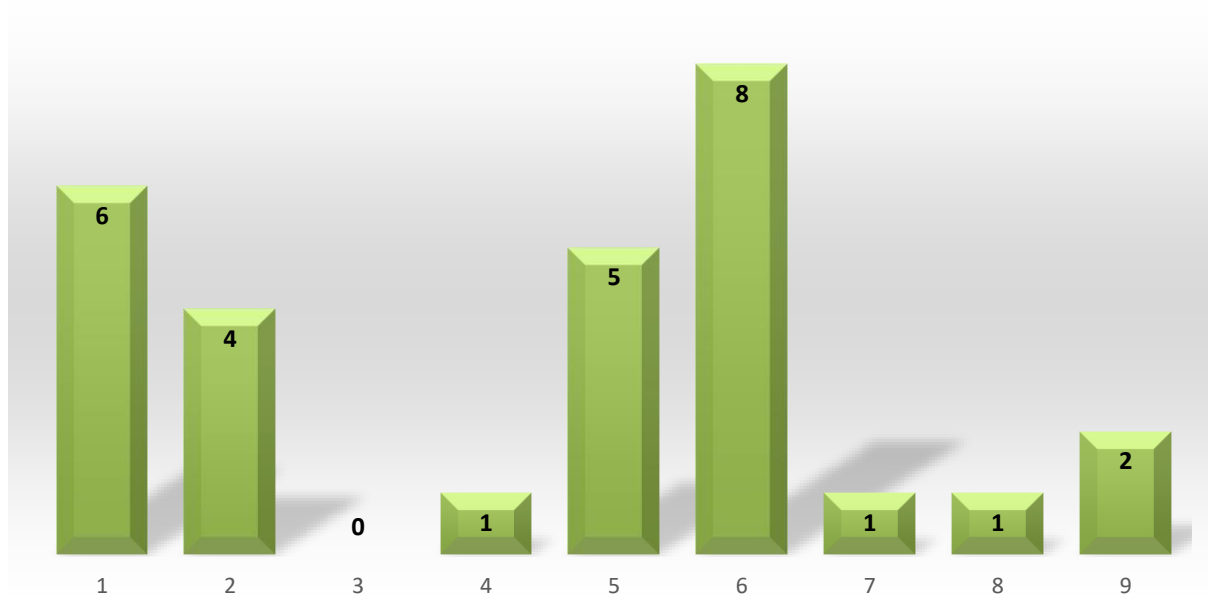
Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 27 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	3	2				3			1
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	3				2	2		1	
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)		2		1	3	3	1		1
Suma punktów		6	4	0	1	5	8	1	1	2
Punkty za pozycję		8	6	0	4	7	9	4	4	5

Graficzna prezentacja wyników sfery przestrzenno-funkcjonalnej

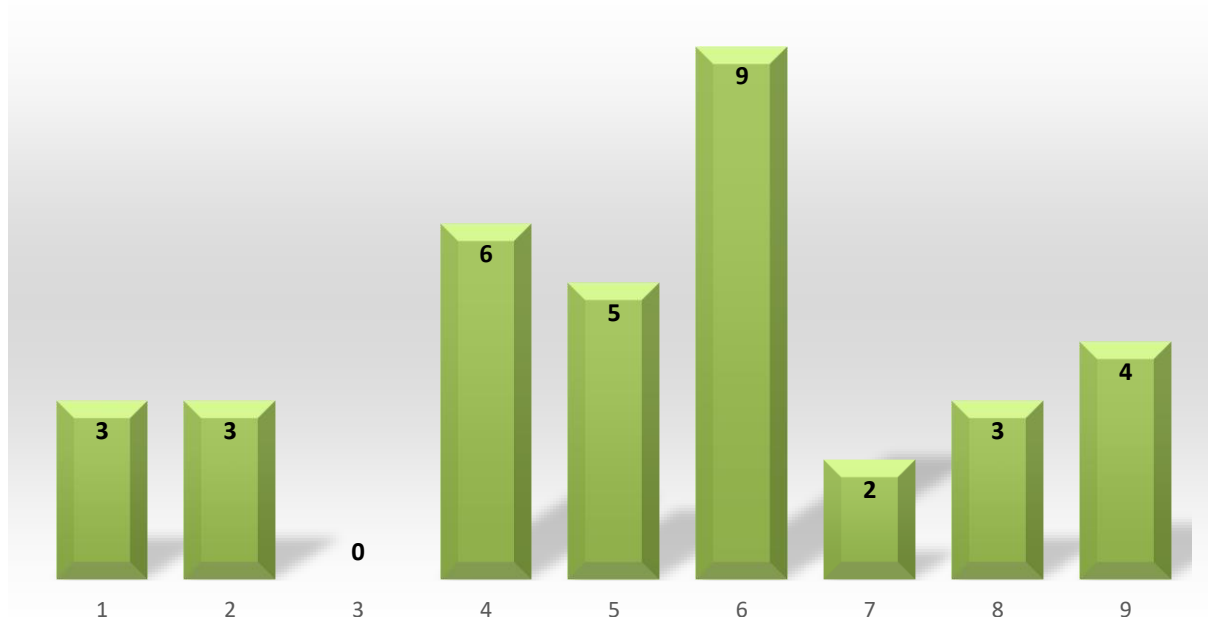
Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 28 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Obszary								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)				3	1	2			
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)					2	3			1
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)				1	2	3	2	3	3
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	3	3		2		1			
Suma punktów		3	3	0	6	5	9	2	3	4
Punkty za pozycję		5	5	0	8	7	9	2	5	6

Graficzna prezentacja wyników sfery środowiskowej

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło poprzez wykonanie działań arytmetycznych, polegających na przemnożeniu otrzymanych wcześniej punktów przez wagi przyporządkowane poszczególnym sferom i zsumowaniu otrzymanych wyników. Wykonane obliczenia prezentują w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 29 Liczba punktów wyliczona dla każdego z obszarów w odniesieniu do wszystkich analizowanych sfer

	Obszary			
	1	2	3	4
Sfera społeczna	3,20	1,6	0	2,8
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	0,60	0,6	0,2	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	2,40	1,8	0	1,2
Sfera środowiskowa	0,50	0,5	0	0,8
	6,70	4,50	0,20	5,80

	5	6	7	8	9
	Sfera społeczna	3,6	2,8	2	0
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	1,4	1,8	1	1,8	1,4
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	2,1	2,7	1,2	1,2	1,5
Sfera środowiskowa	0,7	0,9	0,2	0,5	0,6
	7,80	8,20	4,40	3,50	4,70

Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych

Źródło: opracowanie własne

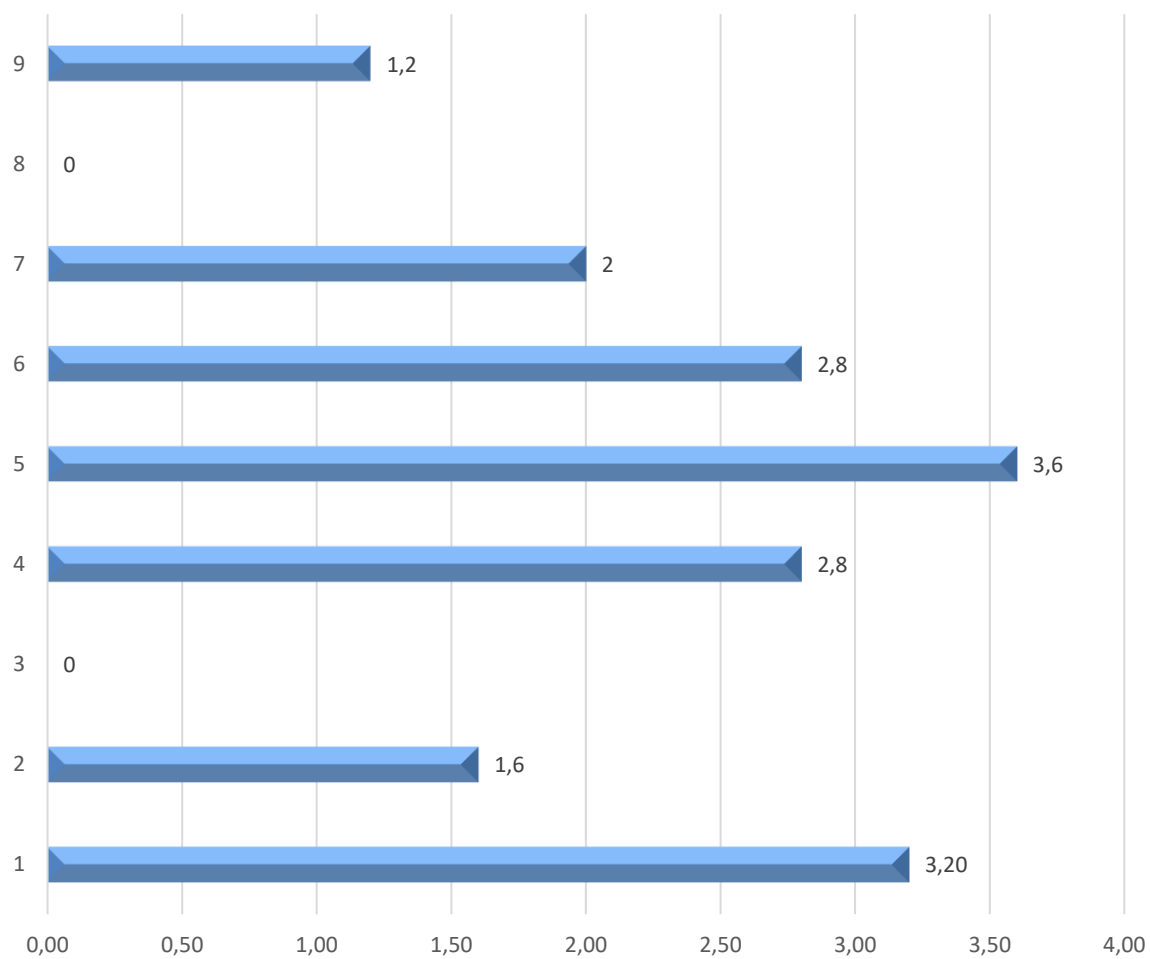
Wśród analizowanych jednostek terytorialnych to Obszary nr 1, 5 i 6 wykazały pełną koncentrację zjawisk kryzysowych. Są to obszary, dla których jednoznacznie wykazano relatywnie największą ilość problemów oraz które osiągnęły w większości najgorsze wartości wskaźników w poszczególnych kryteriach. Ponadto wyliczono próg, od którego dany Obszar należy traktować, jako zdecydowanie zdegradowany. Jest to min. 130% wartości średniej obliczonej dla wszystkich obszarów. Wartość ta wynosi 6,586666667 punktów. Jedynie Obszary 1, 5, 6 przewyższają tę wartość, co świadczy, że nagromadzenie na tych obszarach zjawisk kryzysowych jest szczególnie wysokie. Przeprowadzone badania w sposób niebudzący wątpliwości pozwalają określić, że w przypadku Gminy Tuplice Obszary nr 1, 5 i 6 należy uznać za obszary zdegradowane.

Rysunek 9 Graficzne przedstawienie wyników analizy związanej z określeniem obszaru zdegradowanego

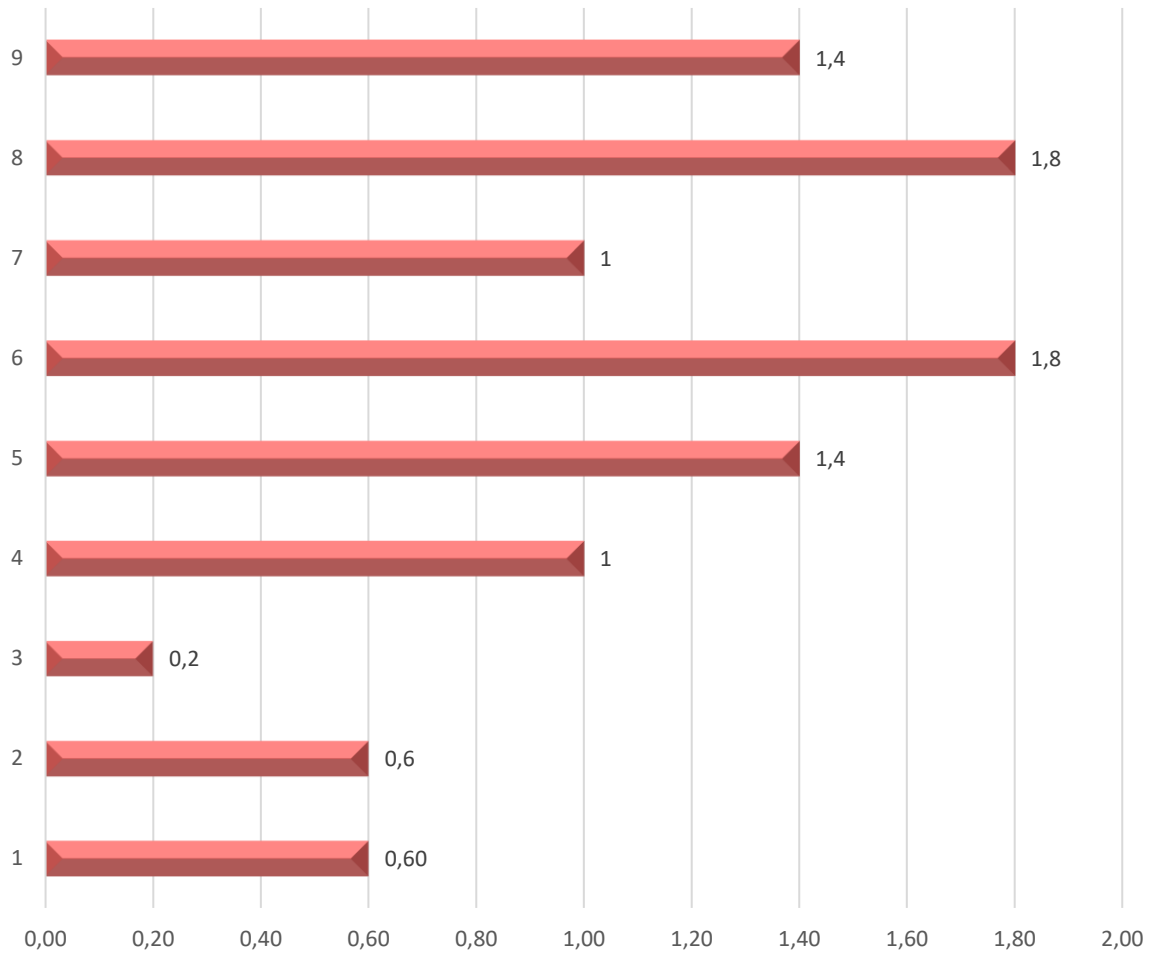
1	6,70	⊗⊗⊗⊗⊗⊗
2	4,50	⊗⊗⊗⊗
3	0,20	
4	5,80	⊗⊗⊗⊗⊗
5	7,80	⊗⊗⊗⊗⊗⊗⊗
6	8,20	⊗⊗⊗⊗⊗⊗⊗⊗
7	4,40	⊗⊗⊗⊗
8	3,30	⊗⊗⊗
9	4,70	⊗⊗⊗⊗

Liczba punktów wyliczonych dla każdej z analizowanych sfer

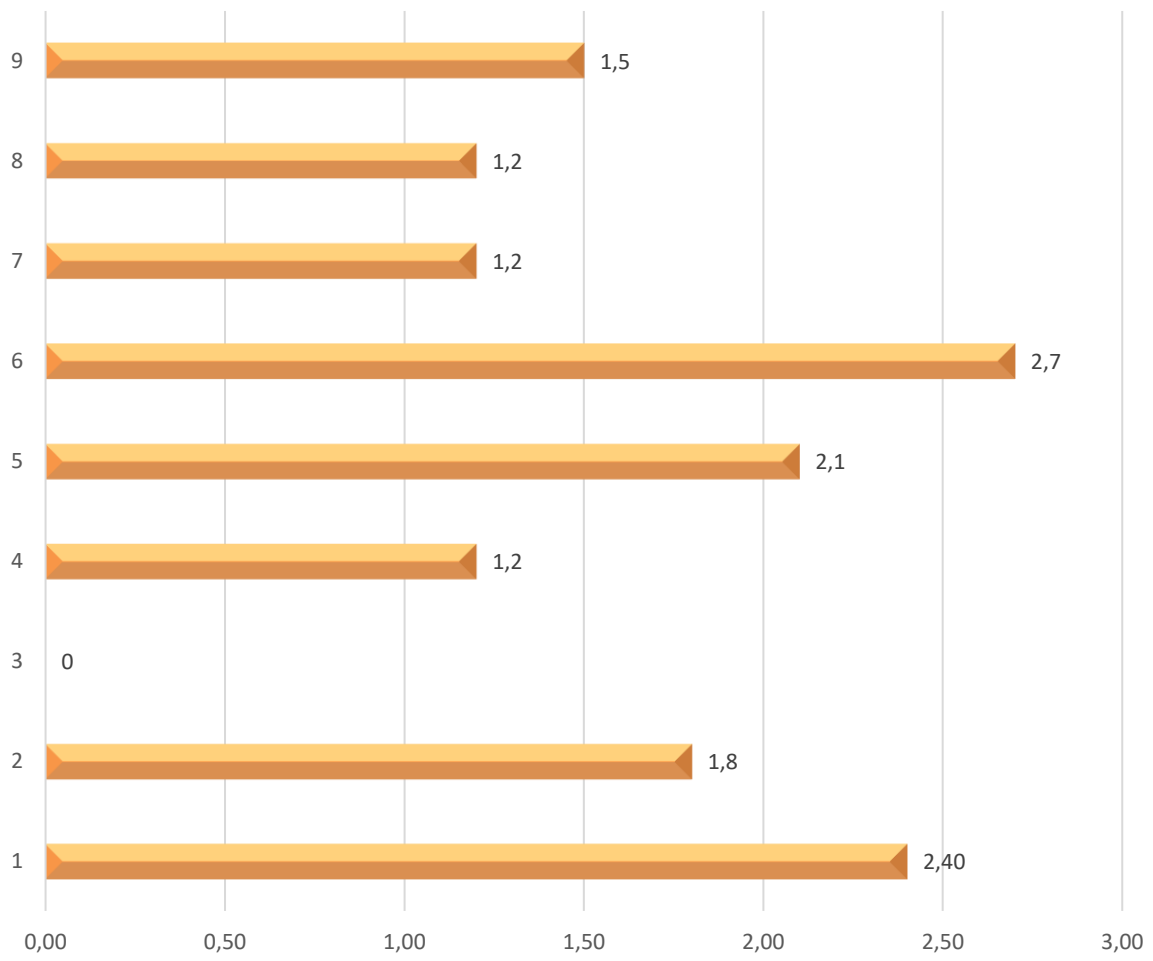
Sfera społeczna

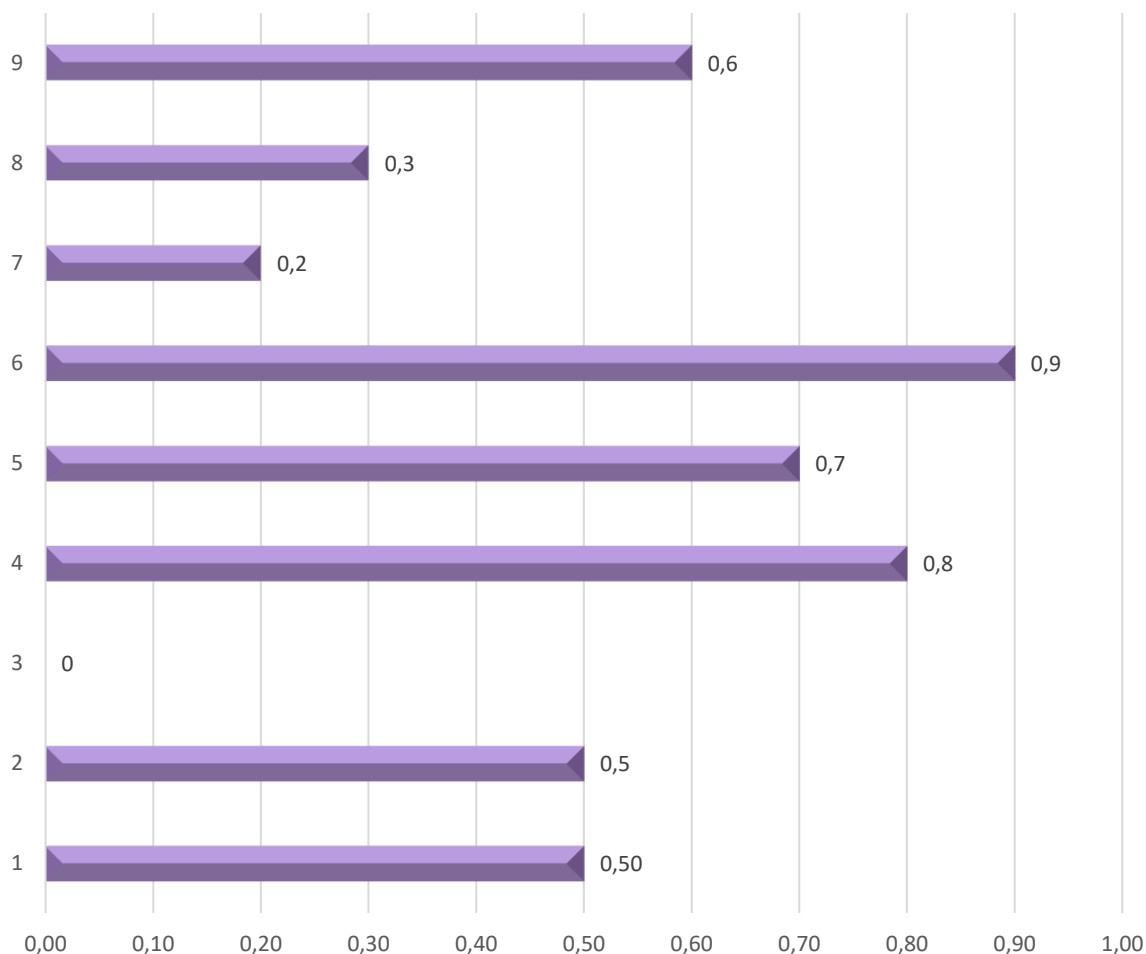
Sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera środowiskowa

Źródło: opracowanie własne

W sferze społecznej obszary zdegradowane wypadły zdecydowanie źle. Obszar nr 1 zamieszkują osoby o najniższych średnich dochodach. Równie duży problem z ubóstwem odnotowano na terenie obszaru nr 4 (miejscowość Matuszowice) W obszarze numer 5 odnotowano natomiast najwyższe wskaźniki osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej. Na obszarze nr 5 i 6 mieszka stosunkowo najwięcej osób starszych, tj. w wieku poprodukcyjnym. Są to odpowiednio 24,83 i 22,61 osób na 100 mieszkańców. Wymienione obszary charakteryzują się: bardzo wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego, wysoką stopą długotrwałego bezrobocia oraz wysokim obciążeniem demograficznym. Sprawia to, że występujące w nim problemy społeczne cechują się szczególną koncentracją. Mając na uwadze wskazane elementy dodatkowo dogłębnie rozpatrywano reprezentacyjność innych problemów występujących na tym obszarze.

Wskazane tereny problemowe wykazały się najwyższą degradacją w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Dla obszaru nr 1 na 3 analizowane wskaźniki 2 były najwyższe w odniesieniu do terenu całej Gminy. W przypadku obszaru nr 6 z przeprowadzonej oceny wynikało, że charakteryzuje się on widocznymi zaniedbaniami przestrzennymi (11% zaniedbanych podwórek w ogóle gospodarstw).

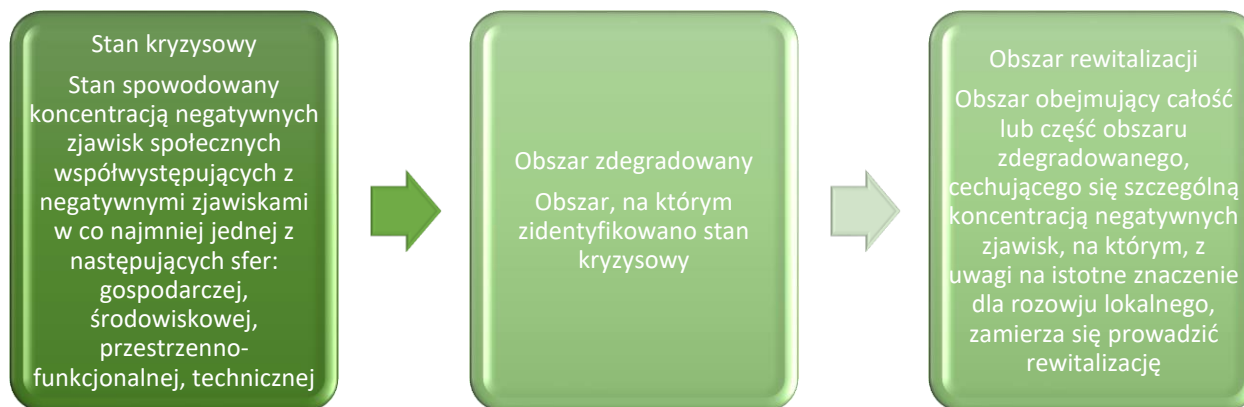
Porównanie przyjętych kryteriów wykazało, że są to miejsca wymagające najpilniejszej interwencji władz gminy w celu rozwiązania kumulujących się na tym obszarze problemów społecznych.

Pod względem gospodarczym i infrastrukturalnym najgorsza sytuacja została zidentyfikowana na obszarze nr 6, ale także 7 i 5, tj. w części wiejskiej gminy. Przede wszystkim zdecydowana większość mieszkańców nie ma dostępu do mediów typu gaz i kanalizacja. Wiele gospodarstw korzysta z własnych ujęć wody. Budynki mieszkalne w przeważającej większości wybudowano przed rokiem 1989.

W ramach poszukiwania na analizowanym obszarze szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych pogłębiono diagnozę o kwestie jakościowe, trudne do przedstawienia w wymiarze liczbowym, lecz wynikające głównie z postrzegania danego obszaru przez samych jego mieszkańców. Prowadzone w ramach partycypacji społecznej badania wykazały, że w Obszarze nr 1, 5 i 6 stwierdzono występowanie dodatkowych czynników niemierzalnych, lecz silnie oddziałujących negatywnie na jakość życia na tym obszarze. Należały do nich m.in. poczucie bezsilności mieszkańców w zakresie możliwości poprawy jakości życia.

5.4 Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru

Zgodnie z obowiązującą obecnie definicją obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy, zamieszkałych przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Źródło: Opracowanie na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

W okresie programowania funduszy UE 2007-2013 środki na rewitalizację skierowane były przede wszystkim na współfinansowanie inwestycji infrastrukturalnych (remonty lub renowacje zdegradowanych budynków, ulic, przestrzeni publicznych itp.). Sfera społeczna, w większości przypadków, stanowiła jedynie dodatek do działań inwestycyjnych. Nowe podejście do zagadnienia rewitalizacji na lata 2014-2020 przewiduje, że to właśnie aspekt społeczny jest najistotniejszy w działaniach na danym obszarze. Inwestycje infrastrukturalne mają być realizowane jedynie w kontekście rozwiązania problemu społecznego. Nie mogą być celem samym w sobie. Realizowane

działania muszą być kompleksowe, wielowymiarowe, skoncentrowane terytorialnie i wzajemnie ze sobą powiązane, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. Ich celem jest realizacja zapisów Strategii Europa 2020 dotyczących zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Na podstawie analizy uwarunkowań wyłaniania obszarów kryzysowych dokonano delimitacji terenu uznanego za szczególnie wymagający wsparcia. **Obszar rewitalizacji obejmuje teren, w skład którego wchodzi następujące ulice w miejscowości Tuplice (Obszar nr 1): 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna oraz miejscowości Grabów i Drzeniów.**

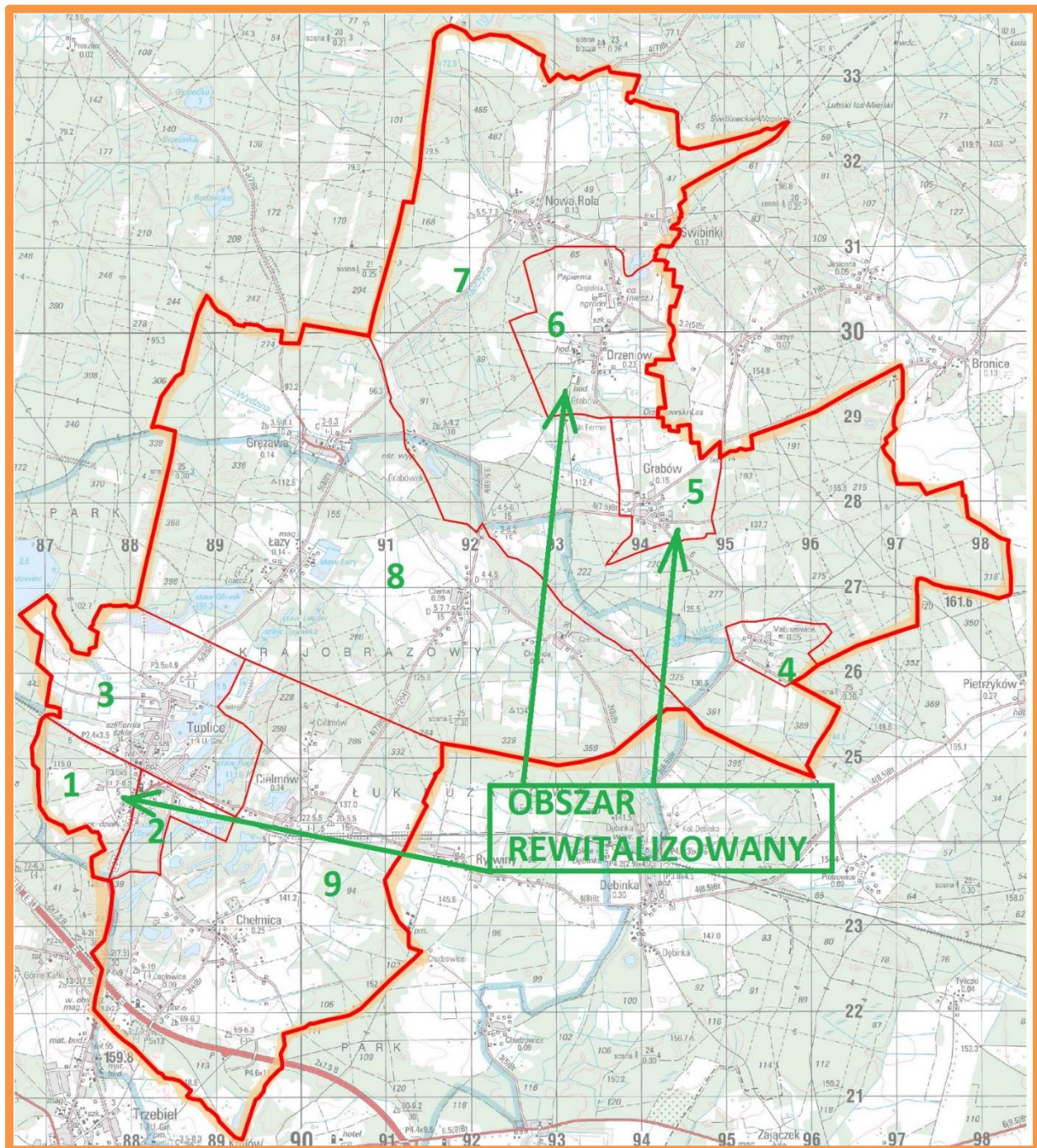
Obszar rewitalizacji wg danych z roku 2016 obejmuje powierzchnię 801 ha i jest zamieszkały przez 888 osób. Pokrywa się on w całości ze zidentyfikowanym Obszarem zdegradowanym.

Tabela 30 Kryteria określające obszar rewitalizacji

	Obszar rewitalizowany	Gmina Tuplice
Powierzchnia (ha)	801	6589
W stosunku do powierzchni całej Gminy	12,16%	
Liczba ludności	888	3134
W stosunku do liczby ludności całej Gminy	28,33%	

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10 Mapa Gminy Tuplice z zaznaczonymi obszarami rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Charakterystyka obszaru rewitalizacji.

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	TUPLICE I, ulice: 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową śródmiejską zawierającą funkcje mieszkaniowo – usługowe, edukacyjne, religijne. Przewaga zabudowy wielorodzinnej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Sytuacja kryzysowa obszaru obrazowana jest stosunkowo wysoką wartością wskaźników odnoszących się do poziomu obciążenia demograficznego, poziomu ubóstwa, bezrobocia, przestępczości, aktywności gospodarczej, stanu infrastruktury technicznej, kwestii przestrzennych i środowiskowych. Wartość wymienionych wskaźników w wyznaczonym obszarze przewyższa w

większości z nich stan odnotowywany na terenie całej gminy. Dodatkowo na opisywanym obszarze dochodzi do dużej koncentracji problemów społecznych, wynikających z dużego zagęszczenia osób go zamieszkujących. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:

- relacji społecznych: m.in. problem społeczny z uzależnieniami – widoczne osoby nadmiernie pijące alkohol szczególnie w okresie letnim i świątecznym, brak miejsca spotkań dla młodzieży, mało kół zainteresowań dla dzieci i atrakcyjnych zajęć dla młodzieży, brak miejsc spotkań i integracji mieszkańców, ograniczony dostęp do usług medycznych – zwłaszcza specjalistów (konieczne dojazdy do lekarzy w Żarach, Lubsku, Zielonej Górze), konieczna modernizacja GOKu w Tuplicach, a poprzez to zwiększenie oferty kulturalnej dla mieszkańców, brak lokalnych liderów, którzy mogliby zająć się pisaniem wniosków i pozyskiwaniem środków na rozwój i integrację mieszkańców.

- kwestii gospodarczych: m.in. niski rozwój gospodarczy obszaru i mała liczba przedsiębiorców, brak terenów pod inwestycje przemysłowe – duży obszar gminy chroniony (Geopark Łuk Mużakowa), brak miejsc do rozwijania sfery kulturalnej i rekreacyjnej, miejsc rozrywki – brak klubokawiarni, niewykorzystany potencjał turystyczny obszaru (zalesienie, wyrobiska pokopalniane, pomniki przyrody, położenie gminy – Geopark Łuk Mużakowa, zbiorniki wodne, stawy), brak infrastruktury turystycznej, zły stan dróg w centrum miasta, upadek dużych firm i wzrost bezrobocia wśród mieszkańców.

- funkcjonalność otoczenia i układ przestrzenny: problemy z siecią energetyczną – częsty zanik prądu, zniszczona i wymagająca poprawy infrastruktura drogowa (jezdnie, chodniki, drogi wewnętrzne, parkingi – tylko część betonowych, pozostałe to „klepisko”), problem z dostępem do internetu, wymagające remontu boisko do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, zagospodarowanie torowiska Tuplice – Lubsko, PZZ - zaniedbany teren, zdewastowane budynki, brak decyzyjności, brak kontaktu z właścicielami, Osiedle 9 Maja - brak infrastruktury sportowej, niezagospodarowane tereny zielone (lasek), zniszczona nawierzchnia drogi osiedlowej, nieruchomości wolno stojące niezagospodarowane, niedoświetlenie terenu.

- dbałości o środowisko przyrodnicze: m.in. zanieczyszczone powietrze - osiedla emitujące dużą ilość CO₂ ze względu na brak termicznych izolacji budynków i kotłownie na paliwo stałe niespełniające obowiązujących norm; piece w indywidualnych budynkach mieszkalnych, potrzeba rewitalizacji od poziomu infrastruktury podziemnej (kanały burzowe, kanalizacyjne, ciepłownicze) po parkingi, grogi wewnętrzne, skwery i tereny zielone, brak oznakowania obiektów i walorów turystycznych, brak infrastruktury – drogi, ścieżki, alejki, bazy gastronomicznej i noclegowej, media, komunikacja itp., brak promocji terenu, brak przewodników i informacji turystycznej, map i drogowskazów dla przyjeżdżających, zarośnięty nasyp, brak połączenie ze ścieżką rowerową Trzebiel - Tuplice.

Obszar zamieszkuje największy w mieście odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z gminą ogółem obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie z uwagi na wysoki odsetek osób z trudnościami ze znalezieniem mieszkania. Obszar rewitalizacji wyróżnia się także z powodów ekonomicznych. W jego granicach zarejestrowano 12,09 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. To najniższa wartość spośród obszarów wyodrębnionych w Tuplicach. Pogłębienie obserwacji wskazuje jednak na występowanie takich cech przedsiębiorczości w strefie rewitalizacji, które stanowią o jej niekorzystnym charakterze. W centrum miasta znajduje się większość lokali handlowo-usługowych. Uwagę zwraca jednak, po pierwsze, wielkość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa małe, funkcjonujące w obszarze samozatrudnienia ze wszystkimi negatywnymi skutkami takiego stanu (niskie dochody, nieznaczny wpływ na poziom zatrudnienia, ograniczone możliwości inwestowania i rozwoju). Po drugie często dochodzi do sytuacji gdy nowo otwarty podmiot funkcjonuje zaledwie kilka miesięcy i jest zamykany z powodu przewagi kosztów jego utrzymania nad realnymi dochodami.

Na analizowanym obszarze istnieje potrzeba stworzenia kolejnych miejsc spotkań dla młodych ludzi. Młodzi ludzie z obszaru przeznaczonego do rewitalizacji nie mając się gdzie spotkać głównie spacerują, albo okupują przystanki autobusowe.

Na badanym terenie występuje największy odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. (93%). Wiele z nich wymaga natychmiastowych remontów i działań poprawiających ich termoizolacyjność. Najczęściej wokół takich zaniedbanych obiektów występują również zdegradowane podwórka (dotyczy to aż 11% podwórek). Niska jakość infrastruktury ma swoją

przyczynę w tym, że obszar zamieszkują osoby w trudnej sytuacji materialnej z problemami społecznymi, którzy nie potrafią sami zmienić otoczenia, w którym funkcjonują.

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	Miejscowość Grabów
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową wiejską z kilkoma obiektami użyteczności publicznej. Przewaga zabudowy jednorodzinnej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>relacji społecznych</u>: m.in. niewystarczająca integracja mieszkańców, zwłaszcza z młodszym pokoleniem, brak świetlicy wiejskiej, brak miejsca rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców, stworzenie atrakcyjnej oferty dla młodzieży (przebiegającej na przystankach), problem alkoholowy części mieszkańców miejscowości, wysoki poziom ubóstwa spowodowany niską jakością ofert pracy (najczęściej sezonowej), uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, duży odsetek osób ze stwierdzonymi niepełnosprawnościami. - <u>kwestii gospodarczych</u>: m.in. brak wsparcia dla rozwoju agroturystyki – bazy noclegowej, gastronomicznej, promocji wśród turystów, niewystarczające eksponowanie walorów środowiskowych, zaniedbania komunikacyjne mające wpływ na wybór przedsiębiorców lokalizacji dla swoich firm, potrzeba stworzenia oferty małej gastronomii w miejscowości. - <u>sferzy przestrzenno-funkcjonalnej</u>: m.in. wysoka degradacja terenów zielonych w miejscowości, zaniedbane obiekty publiczne, konieczność wyposażenia świetlicy wiejskiej w sprzęt służący spotkaniom mieszkańców i zagospodarowania czasu wolnego. - <u>dbałości o środowisko przyrodnicze</u>: m.in. niewykorzystany potencjał przyrodniczy – mała promocja, brak tablic informacyjnych z opisem przyrody, brak ścieżek rowerowych, konieczność zagospodarowania parku w Grabowie – renowacja, stworzenie terenu rekreacji i wypoczynku – wykorzystanie walorów. <p>W obszarze rewitalizowanym odnotowuje się wysoki poziom bezrobocia (8,97 na 100 mieszkańców). W najtrudniejszej sytuacji finansowej znajdują się osoby najstarsze, natomiast na analizowanym terenie występuje koncentracja osób, które doświadczały przemocy w rodzinie (2,07). Problemy alkoholowe i trudna sytuacja materialna przekłada się na złe relacje w rodzinach. Obszar przeznaczony do rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie także z powodów ekonomicznych. Na terenie miejscowości zlokalizowano nieliczne podmioty gospodarcze.</p> <p>Obszar dotknięty jest wieloletnimi zaniedbaniami w sferze technicznej. Nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej, ani gazowej. Powszechne jest palenie drewnem, niskiej jakości węglem, a także częściowo śmieciami.</p>

	Obszar rewitalizowany
Terytorium obszaru	Miejscowość Drzeniów
Dominująca funkcja obszaru	Obszar pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową wiejską z kilkoma obiektami użyteczności publicznej. Przewaga zabudowy jednorodzinnej.
Uzasadnienie wyboru obszaru do rewitalizacji	<p>Wybór obszaru rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Dla rewitalizowanego obszaru sformułowano przyczyny występowania sytuacji kryzysowej w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>relacji społecznych</u>: m.in. konieczność zaangażowania mieszkańców wsi Drzeniów do wspólnych działań, zniszczona i wymagająca gruntownego remontu świetlica wiejska – bez takiego obiektu niemożliwe jest prowadzenie działań integracyjnych dla mieszkańców i motywujących ich do wspólnego działania, brak , kursów, zajęć dodatkowych, które zatrzymałyby młodzież we wsi. - <u>kwestii gospodarczych</u>: m.in. brak rolników, gospodarstw umożliwiających pracę we wsi, brak wystarczającej promocji wsi w celach zachęcania zewnętrznych inwestorów i rozwoju agroturystyki. - <u>sferzy przestrzenno-funkcjonalnej</u>: m.in. zdewastowana świetlica, potrzeba zagospodarowania boiska sportowego, problemy komunikacyjne – zwłaszcza kierunki: Żary, Tuplice (brak połączeń PKS), zły stan dróg i poboczy na terenie całej wsi, brak ścieżek rowerowych,

- dbałości o środowisko przyrodnicze: m.in. zaniedbany „las boloński” w Drzeniowie, brak strefy rekreacyjno-wypoczynkowej w lasu – niewykorzystany potencjał środowiskowy, brak przydomowych oczyszczalni ścieków w Drzeniowie, problem palenia niewłaściwym materiałem, zaśmiecanie lasów przez ludzi spoza wsi (nie mieszkańców).

W obszarze rewitalizowanym odnotowuje się wysoki poziom bezrobocia (8,26 na 100 mieszkańców). W najtrudniejszej sytuacji finansowej znajdują się osoby najstarsze, ponadto rzadkie patrole Policji na terenie miejscowości nie sprzyjają poczuciu bezpieczeństwa.

Obszar zamieszkuje największy odsetek osób ze stwierdzonymi dysfunkcjami społecznymi (12,61). Obszar rewitalizacji wyróżnia się niekorzystnie także z powodów ekonomicznych. Na terenie miejscowości zlokalizowano nieliczne podmioty gospodarcze.

Obszar dotknięty jest wieloletnimi zaniedbaniami w sferze technicznej. Nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej, ani gazowej. Na terenie miejscowości występuje bardzo wysoki odsetek budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wybudowanych przed rokiem 1989 (92%).

Źródło: opracowanie własne

W obszarze rewitalizowanym planowane są do realizacji działania infrastrukturalne służące kompleksowemu rozwiązaniu problemów tej części gminy Tuplice. Powstała infrastruktura będzie służyła przeprowadzeniu projektów „miękkich” mających na celu niwelowanie największych problemów społecznych obszaru związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą, podniesieniem jakości życia lokalnych społeczności oraz jakości i dostępności usług społecznych. Projekty „miękkie” będą skierowane do wszystkich osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu obszaru.

Przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizowanym działania obejmują zatem aspekt społeczny, a ponadto będą dotyczyć kwestii gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Inwestycje prowadzone będą w całości na obszarze rewitalizowanym, a tym samym zdegradowanym, który charakteryzuje się skupieniem dużej liczby niekorzystnych zjawisk świadczących o sytuacji kryzysowej na wyznaczonym obszarze.

6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

W oparciu o zdiagnozowane problemy wg wskazanych metod delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany, który w szczególności powinien być objęty działaniami rewitalizacyjnymi. Obszar ten wyznaczono w oparciu o zdiagnozowane problemy natury społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej – w jego skład jak wyżej wskazano wchodzi następujący obszar zdegradowany:

- Obszar funkcjonalny nr 1
Tuplice I, ulice:
- Obszar funkcjonalny nr 5
Grabów
- Obszar funkcjonalny nr 6
Drzeniów

Wizja stanu obszaru:

Gmina Tuplice

Jest przyjaznym miejscem do pracy i życia. Niekorzystne wskaźniki dla zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych uległy poprawie, Obszary w Tuplicach nr 1., w Grabowie i w Drzeniowie ze swoimi silnymi i zintegrowanymi społecznościami lokalnymi stanowią mocny punkt Gminy w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego. Przy czym zdiagnozowane sytuacje kryzysowe, dzięki umiejętnie realizowanym programom i działaniom społecznymi nie przeszły na obszary sąsiednie.

Zagospodarowane wzgórze tuplickie, zrewitalizowane osiedle 9 maja w Tuplicach, zmodernizowana infrastruktura drogowa w obszarze Rewitalizacji, nowopowstała ścieżka rowerowa wzdłuż nasypu kolejowego, zmodernizowany park miejski w Grabowie, zagospodarowana zaniedbana przestrzeń publiczna przy świetlicy w Grabowie pozwoliły na znaczną poprawę warunków życia społeczności lokalnego, zamieszkującej obszar zdegradowany. Budynki po dawnej szkole w miejscowości Drzeniów są zagospodarowane – realizowana jest tutaj aktywność społeczna w Centrum Aktywności Lokalnej; podobnie zagospodarowano zdegradowany teren i budynek w Tuplicach na działce nr 502/6 – realizowana jest tam działalność gospodarcza, dzięki czemu powstały nowe miejsca pracy.

Obszary zdegradowane zyskały nową jakość, nadano im funkcje, które pozwalają na realizację ambicji społecznych oraz na aktywność gospodarczą mieszkańców Gminy. Opanowano tu sytuacje kryzysowe w każdej ze zdiagnozowanych sfer problemowych. Przyjazne środowisko pracy i życia sprzyja rozwojowi poszczególnych jednostek oraz całej społeczności, pozwala na stabilny rozwój lokalnego rynku pracy.

Gmina Tuplice umiejętnie zarządza problemami społecznymi, w czym łączy dbałość o gminę i mieszkańców. Obszar zdegradowany ze zrewitalizowaną przestrzenią, w tym zmodernizowaną infrastrukturą, ze znacznie poprawioną funkcjonalnością w obszarach aktywności publicznej (zrewitalizowane drogi, uruchomione Centrum Aktywności Lokalnej, zagospodarowany na cele gospodarcze zdegradowany obszar i in. ww. działania), dostosowaną do potrzeb i charakteru lokalnej społeczności jest miejscem gdzie mieszkańcy, jak również osoby przyjezdne chętnie spędzają czas, gdzie warunki do życia i realizacji ambicji społecznych i zawodowych uległy znacznej poprawie.

Zrealizowane działania rewitalizacyjne, w tym przede wszystkim zintensyfikowane działania miękkie, stworzenie instytucji animatora społecznego, który został specjalnie zatrudniony na potrzeby aktywizacji społecznej osób najbardziej dotkniętych osobistymi sytuacjami kryzysowymi pozwalają na realizację własnych planów zawodowych i społecznych mieszkańców obszaru zdegradowanego. W szczególności aktywność organizacji pozarządowych zyskała na sile i znaczeniu, od czasu poprawy infrastruktury, która może być wykorzystana na cele działalności pożytku publicznego.

Zmodernizowana zaniedbana przestrzeń, docieplone budynki mieszkalne i użyteczności publicznej, zrewitalizowane zabudowania zaspokajają potrzeby kulturalne i bytowe mieszkańców obszaru. Powstała infrastruktura, pozwalająca na intensyfikację aktywności społeczno-gospodarczej, pozwoliła na wygodną realizacją działań prospołecznych, sprzyjających rozwojowi społeczności lokalnej.

Działania podejmowane przez służby miejskie z wykorzystaniem zmodernizowanej przestrzeni i obiektów publicznych, w tym również realizowane przez organizacje pozarządowe z wykorzystaniem zmodernizowanej i rozbudowanej infrastruktury, stały się ciekawą alternatywą dla młodych mieszkańców Gminy w zakresie spędzania wolnego czasu.

Działalność społeczna realizowana przez stowarzyszenia i instytucje publiczne poprawiła znacznie aktywność społeczną. Mieszkańcy wiedzą jak się organizować i w jaki sposób przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom. Motywem przewodnim działań stał się rozwój społeczny i gospodarczy w oparciu o inwestycje w infrastrukturę i zintensyfikowane działania miękkie.

Spółeczność lokalna o zadowalającym poziomie poczucia tożsamości lokalnej i w zadowalającej kondycji psycho-społecznej tworzy trwałą strukturę, opartą na przywiązaniu do lokalnych tradycji i na dobrosąsiedzkich stosunkach. Społeczność angażuje się w lokalne inicjatywy rozwojowe i aktywizacyjne, stwarzając sobie warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Gmina planuje dalsze działania rozwojowe, przy aktywnym uczestnictwie społeczności lokalnych. Rozwija się konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na sektorze małych i średnich przedsiębiorstw usługowych i produkcyjnych.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządu z sektorem pozarządowym, biznesowym i publicznym zapewniają wysoką jakość i dostępność usług.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych, podlegających im celów szczegółowych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnym kierunkom działań ich nadrzędny cel.

Na podstawie przeprowadzonej w poprzednich rozdziałach diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych w tym sformułowanych na jej podstawie drzewie problemów zdefiniowano pożądaną listę celów projektu, którą przedstawiono w formie rozbudowanego diagramu logicznych powiązań między nimi – „drzewo celów” – graf poniżej. Przedstawione poniżej drzewo celów obrazuje zależności między celem strategicznym, celami głównymi oraz szczegółowymi, a środkami do ich osiągnięcia.

Strategicznym celem rewitalizacji gminy Tuplice jest „Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Tuplice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy”. Do celów głównych, ściśle powiązanych z celem strategicznym należą:

1. rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych,

2. rozwój gospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego obszarów zdegradowanych,
3. zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości na obszarach zdegradowanych.

Cele główne realizuje katalog celów szczegółowych zdefiniowanych jako:

1. Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych,
2. Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa,
3. Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych,
4. Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych,
5. Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
6. Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm,
7. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym.

Tabela 32 Cele programu rewitalizacji

Cel strategiczny

Źródło: opracowanie własne

W poniższym opracowaniu szczegółowo w odniesieniu do zdefiniowanych celów szczegółowych programu, opisano konkretne problemy społeczności lokalnej, które zostaną rozwiązane w wyniku działań rewitalizacyjnych. Ponadto, pod każdym opisem jakościowym negatywnych zjawisk, wskazano kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym.

Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych

oraz

Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- utworzenie świetlic, miejsc spotkań w pustostanach (pawilonach po sklepach),
- aktywizacja młodzieży i zachęcanie ich do tworzenia organizacji pozarządowych ,
- organizowanie cyklicznych spotkań informacyjnych z zakresu zakładania i prowadzenia stowarzyszeń,
- zagospodarowanie Wzgórz Tuplickich pod rekreację i wypoczynek,
- rozwijanie cyklicznych imprez integrujących mieszkańców,
- organizacja spotkań informacyjnych dotyczących pisania wniosków i możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych,
- możliwości korzystania ze środków Saksońskich i Brandenburskich, możliwość pozyskiwania partnerów niemieckich w celach współpracy, rozwoju, powrotu do tradycji.

Cel szczegółowy nr 3 - Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- odnowienie placu zabaw – ogrodzenie, wymiana i naprawa urządzeń, ławeczki, nasadzenia (poprawa estetyki i bezpieczeństwa dzieci),
- odnowa i zagospodarowanie terenu fontanny,
- rozbudowa infrastruktury przy Wzgórzu Tuplickim,
- stworzenie „turystyki alternatywnej” (przeciskanie się tunelami),
- zadbanie o to aby północna część Łuku Mużakowa była wiązana również z Tuplicami a nie tylko z Łęknicą (promocja - „Tuplice – tu się zaczyna Łuk Mużakowa”) ,
- zatrzymanie turystów w gminie – stworzenie punktu informacji turystycznej, folderów, mapek, szlaków rowerowych, szlaków uli, sklepu z regionalnymi produktami i opisem tradycji,
- stworzenie wąskotorówki w kierunku łowisk, zbiorników wodnych,

- zagospodarowanie terenu Wzgórz Tuplickich w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych – wykorzystanie potencjału miejsca,
- stworzenie spaceru wirtualnego po gminie z planem punktów, które warto zobaczyć
- stworzenie punktów wynajmu rowerów,
- zagospodarowanie parku w Grabowie – renowacja, stworzenie terenu rekreacji i wypoczynku – wykorzystanie walorów,
- wyeksponowanie tzw. „lasku bolońskiego” w Drzeniowie ze względu na sosnę, rzadkie gatunki dębu, pomniki przyrody – utworzenie edukacyjnej ścieżki środowiskowej.

Cel szczegółowy nr 4 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- zagospodarowanie pustostanów – kawiarnie, miejsca spotkań mieszkańców itp. ,
- poprawa stanu zabudowy w przestrzeni publicznej,
- opracowanie nowych założeń architektonicznych dla kwartału,
- stworzenie nowego planu zagospodarowania terenów zielonych, zagospodarowanie przestrzeni (nasadzenia, klomby kwiatów itp.).

Cel szczegółowy nr 5 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- modernizacja sieci energetycznej,
- budowa sieci gazowej,
- hot-spot osiedlowy (darmowe wi-fi) oraz internet szerokopasmowy,
- poszerzenie terenu i wylanie betonu pod parkingi,
- budowa ścieżek rowerowych.

Cel szczegółowy nr 6 - Wsparcie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm oraz

Cel szczegółowy nr 7 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- przygotowanie atrakcyjnej oferty i uzbrojenie terenów dla zewnętrznych inwestorów,
- upowszechnianie przedsiębiorczości – warsztaty, punkty informacyjne, edukacja (zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców, wytwórstwo lokalne),

- PZZ - zagospodarowanie terenu na strefę handlu, zakład produkcyjny.

8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszar zdegradowany, jaki został wyłoniony w toku diagnozy, obejmującej całą Gminę poddany zostanie działaniom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym.

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – zmodernizowano m.in. budynki oświatowe, w tym w zakresie poprawy efektywności energetycznej (m.in. wymiana okien), jak również lokalne place zabaw i część infrastruktury rekreacyjno-rozrywkową (miejsca integracji). Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej. Ponadto podejmowano na terenie Gminy działania odnoszące się do rozwoju infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektów infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy, jednakże w niewystarczającym stopniu).

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programu Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z

kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

Planowane przedsięwzięcia zostały wypracowane wspólnie w ramach realizowanych działań partycypacyjnych. Ustalono, że należy czym prędzej podjąć skonsolidowane działania w obszarze zdegradowanym. Istnieje pilna potrzeba nadania dynamiki rozwojowej temu obszarowi, co musi odbywać się na drodze kontynuacji procesów modernizacyjnych rozpoczętych w poprzednich okresach. Bezpośrednio proces ten wiąże się z realizacją całej serii inicjatyw, oddziałujących zarówno na sferę urbanistyczną, jak również na tkankę społeczną – co doprowadzi do poprawy szeregu aspektów tego obszaru, zdiagnozowanych jako kryzysowe. Planowane działania są komplementarne względem siebie i łącznie będą stanowić intensywne bodźce rozwojowe.

Przewidziane w ramach programu rewitalizacji działania obejmują aspekt społeczny (warunek konieczny) oraz przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i gospodarczy (przedstawiony łącznie jako infrastrukturalno-gospodarczy) oraz środowiskowy. W tych sferach zdiagnozowano sytuację problemową, której planowane działania mają przeciwdziałać. Oczekiwane efekty zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych są wzajemnie powiązane i skutkują w związku z tym poprawą sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego w każdej ze sfer.

Przewidziane działania mają charakter kompleksowy, są skoncentrowane – działania rewitalizacyjne skupione są na obszarze rewitalizacji, dotkniętym największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk, który został wyznaczony w wyniku diagnozy (3 podobszary).

Poniżej przedstawiamy planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Wykaz przedsięwzięć podstawowych:

1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej
3. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna.
4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.
5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)
6. Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej
7. Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych.
8. Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne
9. Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych
10. Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne

11. Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze.

12. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 33 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Tuplice (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia animacji środowiskowej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej, pozwoli to na odciążenie społeczności lokalnej od osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Osoby te, dzięki działaniom animatora zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki animacji środowiskowej i możliwości aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego, poszukującego pracy. Animatorzy zmotywują mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Dzięki czemu będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy. Lokalni przedsiębiorcy wiedząc, że osoby zagrożone wykluczeniem brały udział w działaniach animacyjnych, zwiększą swoje zaufanie do tych osób, co generalnie wpłynie na poprawę lokalnego rynku pracy.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w Obszarze Pomocy Społecznej – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na działania animacyjne, w tym animację dzieci i młodzieży (w okresie wakacyjnym szczególnie). W tym celu Gmina uwzględni taki konkurs w Programie Współpracy z NGO (co będzie bezpośrednio odnosić się do działań rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym). Celem wzmocnienia oddziaływania w ramach konkursu byłaby dodatkowa punktacja za działania dodatkowe – odnoszące się do aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, niezwiązanych bezpośrednio z Programem Animacji Środowiskowej oraz za pozyskanie dodatkowych środków na ten cel ze źródeł zewnętrznych (np. w ramach mechanizmów norweskich lub Mechanizmu Szwajcarskiego, LGD, PO FIO itp., wówczas dotacja z Gminy, stanowiłaby tylko uzupełnienie finansowania działań).</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5 <p>Grabów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 6 <p>Drzeniów</p>

<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem będą mieli okazję się zaktywizować i zintegrować ze społecznością lokalną, działanie wspomże również te osoby w ich reintegracji zawodowej, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz kompetencji interpersonalnych; zadanie poprzez oddziaływanie na dzieci i młodzież pozwoli również na zagospodarowanie aktywności młodych mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej poprawiając ich poziom integracji i kompetencji interpersonalnych oraz kanalizując energię na rzecz działalności społecznie użytecznej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze społecznym i edukacyjnym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury społecznej w sensie instytucjonalnym, zapewniając dostęp do animatora środowiskowego.
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, program i raport z jego wdrożenia) - utworzenie funkcji Animatora Środowiskowego i powierzenie zadania wykwalifikowanej osobie – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, wizja lokalna pracowników Biura Rewitalizacji) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba działań/inicjatyw podejmowanych w ramach animacji środowiskowej – co najmniej 5 szt./ rok (źródło informacji: sprawozdania NGO z realizacji działalności podmiotu; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Biura Rewitalizacji, roczny raport z realizacji współpracy JST z NGO) - uczestnicy działań animacyjnych – min. 25 os. (źródło informacji: sprawozdanie z działań NGO/Animatora środowiskowego, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników, roczny raport ze współpracy JST z NGO) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 7 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/Animatora środowiskowego, w tym wyniki ankietyzacji uczestników działań – testy kompetencji i ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)
<p>Okres realizacji</p>	<p>2018-2021</p>
<p>Szacunkowa wartość projektu</p>	<p>80 000 zł</p>
<p>Przewidywane źródła finansowania</p>	<p>60 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski) 20 000,00 zł – Budżet Gminy Tuplice</p>

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	OWES, Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Tuplice (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia KIS osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość reintegracji zawodowej, pozwoli to na odciążenie społeczności lokalnej, od osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w sensie przywrócenia tych osób do „normalnego” funkcjonowania w społeczeństwie. Uczestnictwo w KIS pozwoli na pełne uczestnictwo w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskują bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki KIS i możliwości reintegracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy, przez co zwiększy się liczba wykwalifikowanych pracowników na rynku, a lokalni przedsiębiorcy zyskają do nich dostęp. KIS pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach zadania zakłada się wykorzystanie narzędzi Ekonomii Społecznej na cele rozwoju społecznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do działania zamierza się wykorzystać wsparcie organizacyjne Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej, który posiada środki na wsparcie poszczególnych podmiotów w tym zakresie.</p> <p>Celem KIS będzie realizacja reintegracji zawodowej i społecznej poprzez kształcenie umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych i kompetencji zawodowych oraz innych umiejętności, umożliwiających organizację życia prywatnego i zawodowego. KIS będzie realizował pełen zakres programu zatrudnienia socjalnego kierowanego do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5 <p>Grabów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 6 <p>Drzeniów</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem mają okazję wrócić na rynek pracy poprzez działania związane z reintegracją zawodową, co pozwala zwiększyć kompetencje zawodowe i kluczowe. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziałano zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem reintegrację zawodową, dzięki czemu zwiększa się podaż wykwalifikowanych pracowników, ale również zwiększają się kompetencje osób biorących udział w projekcie do podjęcia działalności gospodarczej we własnym zakresie.</p>

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie i prowadzenie Klubu Integracji Społecznej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu,) - realizacja warsztatów rozwijających umiejętności interpersonalne i zawodowe – 1 warsztaty rocznie (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, listy obecności/dokumentacja zdjęciowa) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba członków KIS – 12 os. łącznie w 3 latach funkcjonowania (źródło informacji: sprawozdania CIS i NGO z realizacji działalności podmiotu, roczny raport ze współpracy JST z NGO) - wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 8 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankieta ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	142 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 7 500,00 zł – środki własne NGO

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Tuplice
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość przeszkolenia i rozpoczęcia działalności w ramach Spółdzielni Socjalnej (podmiot ekonomii społecznej). Uczestnictwo w Spółdzielni Socjalnej pozwoli na pełne uczestnictwo w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskują bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – Uruchomienie Spółdzielni Socjalnej wpłynie na zaistnienie nowego podmiotu na lokalnym rynku, przez co lokalni przedsiębiorcy mogą czuć dyskomfort, i odbierać Spółdzielnię jako konkurencję, zgodnie jednakże z analizami spółdzielnie realizują najczęściej usługi, jakich nie chcą się podjąć podmioty prywatne, w tym znaczeniu spółdzielnia uzupełni ofertę jaka funkcjonuje na rynku i wpłynie na to, że oferta usług na</p>

	<p>lokalnym rynku będzie bardziej kompletna. Spółdzielnia socjalna ponadto pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie tak czy inaczej na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach przedmiotowego zadania zostanie wdrożone wsparcie z zakresu ekonomii społecznej, co związane będzie z pomocą przy utworzeniu przez chętne osoby zagrożone wykluczeniem spółdzielni socjalnej oraz wyszkolenie tych osób w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawy ich kompetencji zawodowych oraz kompetencji kluczowych, w tym interpersonalnych.</p> <p>Celem funkcjonowania spółdzielni będzie reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem. Prowadzenie podmiotu ekonomii społecznej będzie odbywało się w oparciu o osobistą pracę osób zatrudnionych z katalogu z ustawy o spółdzielniach. Prowadzenie działalności gospodarczej i społecznej będzie miało miejsce na rzecz środowiska lokalnego. Prowadzenie działalności społecznie użytecznej będzie miało miejsce w sferze zadań publicznych, a szczególnie w zakresie prowadzenia działalności z obszaru zagospodarowania terenu, sprzątania budynków instytucji publicznych (np. szkoły, urzędy – przy organizowaniu przetargów możliwe jest zastosowanie klauzul społecznych), tworzenie i utrzymanie terenów zielonych w obszarze rewitalizacji w nawiązaniu do konieczności realizacji całej gamy zadań związanych z terenami zielonymi.</p> <p>Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5 <p>Grabów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 6 <p>Drzeniów</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji osoby zagrożone wykluczeniem zostają najpierw przygotowane do prowadzenia działalności w ramach spółdzielni socjalnych, a następnie przyuczone prowadzą taką działalność. Dodatkowo ułatwienie w utrzymaniu się na rynku stanowi możliwość wykorzystywania przez podmioty publiczne klauzul społecznych w organizowanych postępowaniach na realizację zadań publicznych. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem rozpoczęcie działalności gospodarczej. Spółdzielnia socjalna, jako narzędzie ekonomii społecznej jest de facto prowadzeniem działalności gospodarczej, zatem wraz z utworzeniem spółdzielni tworzy się nowe miejsca pracy oraz stwarza się możliwość w zakresie późniejszego zwiększenia dostępnych miejsc pracy w spółdzielni. Projekt poprawia zatem wskaźniki aktywności gospodarczej.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdego z działań, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- utworzenie i prowadzenie Spółdzielni Socjalnej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu, raport Biura Rewitalizacji)</p> <p>- realizacja szkoleń i warsztatów dla 5 członków spółdzielni socjalnej – 1 kpl (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu, listy obecności + dokumentacja zdjęciowa + programy zajęć)</p> <p>Rezultaty:</p>

	<p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba członków Spółdzielni socjalnej – 5 os., z tego 3 osoby z grupy osób zagrożonych wykluczeniem. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne, raport biura rewitalizacji)</p> <p>- wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankieta przeprowadzone ex Ante i ex Post, raport z realizacji badania)</p> <p>- wzrost liczby miejsc pracy – 5 EPC (źródło informacji: raportu podmiotu, deklaracje ZUS/RMUA)</p>
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	120 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	114 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 6 000,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Tuplice (jako partnerzy projektu)
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami co do wzrostu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Nowe firmy przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – poprawi się sytuacja na lokalnym rynku pracy, sektor gospodarczy zostanie umocniony, zwiększy się kompetencja w zakresie przedsiębiorczości, istniejący przedsiębiorcy zyskają dodatkowych dostawców i kontrahentów, co może wpłynąć na wzrost klientów z zewnątrz.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania są związane z realizacją warsztatów, podczas których osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą – nauczą się jakie kroki należy podjąć celem rozpoczęcia działalności, pozyskania klientów i utrzymania się na rynku. Uczestnicy warsztatów będą musieli przygotować biznes plan do swojej działalności, najlepsi otrzymają dotacje rozwojową na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 20 000,00 zł oraz dotację pomostową na utrzymanie się przez pierwszy okres prowadzenia działalności.</p> <p>Realizacja działania jest ważna z punktu widzenia stymulowania wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców, jak również ma wpływ na wzrost poczucia lokalnej tożsamości i poprawę estetyki obszaru.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5

	Grabów <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 6 Drzeniów
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfery społecznej – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, wzrost zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przełoży się bezpośrednio na spadek osób bezrobotnych, co w terminie późniejszym doprowadzi też do zwiększenia dostępnych w obszarze miejsc pracy. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfery infrastrukturalno-gospodarczej – dzięki realizacji działań lokalni przedsiębiorcy mają szansę na konsolidację rynku oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzonej działalności. Ponadto wpłynie to na wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą co doprowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu działania, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji):</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji programu aktywizacji gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - zorganizowane warsztaty przedsiębiorczości – co najmniej 1 cykl warsztatów (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - przekazane dotacje: 5 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu). <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych firm na obszarze zdegradowanym – 5 szt. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne).
Okres realizacji	2018-2020
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	237 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 12 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)

<p>Pozostali interesariusze działań</p>	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami wzrostu integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Przez co w obszarze zdegradowanym mieszkańcy odczują wzrost bezpieczeństwa i komfortu życia (osoby zagrożone wykluczeniem w wyniku działań zwiększą poziom kompetencji interpersonalnych i integracji ze społecznością lokalną, co wpłynie na wzrost poziomu samoakceptacji i jakości życia).</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki realizacji PAL mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem, będą sukcesywnie wychodzić z sytuacji kryzysowej w obszarach, w jakich ich dotyka. Przez co zwiększą swoje kompetencje i gotowość do podjęcia zatrudnienia – m.in. wśród lokalnych przedsiębiorców</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Działanie to jest kierowane do osób zagrożonych wykluczeniem (klientów OPS).</p> <p>Celem programu jest aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji przy zaangażowaniu w pracę na rzecz zagospodarowywaniu podwórek.</p> <p>Efektom programu będzie zdobycie umiejętności do samoorganizacji i wdrażania działań umożliwiających rozwiązywanie problemów społeczności objętej Programem oraz jej rozwój. W Programie zostaną zrealizowane działania z zakresu reintegracji społecznej. Uczestnikami Programu będą osoby korzystające ze świadczeń OPS, wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, nieaktywne zawodowo, szczególnie osoby z niepełno sprawnościami, młodzież i seniorzy. Integracja społeczna będzie się odbywać przy okazji realizacji zadań związanych z adaptacją i remontami w przestrzeni publicznej (podwórka, klatki schodowe, place zabaw), tworzeniem miejsc umożliwiających spędzanie czasu wolnego.</p> <p>Działaniom tym towarzyszyć będą kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów itp.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 Tuplice I, • Obszar funkcjonalny nr 5 Grabów • Obszar funkcjonalny nr 6 Drzeniów
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Przedsięwzięcie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sferi społecznej – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem sukcesywnie będą wychodzić z sytuacji kryzysowej, co wpłynie na wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia i w efekcie znalezienie zatrudnienia. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sferi infrastrukturalno-gospodarczej – dzięki realizacji programu u osób zagrożonych wykluczeniem, zaangażowanych w jego realizację wzrosną kompetencje do podjęcia zatrudnienia, co wpłynie na wzrost dostępnej lokalnej siły roboczej dla lokalnych przedsiębiorców.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i wdrożenie do realizacji Programu Aktywności Lokalnej (PAL) – 1 szt. (źródło informacji: raport Biura ds. Rewitalizacji o wdrożeniu programu). - zrealizowane działania reintegracyjne (kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów) – zrealizowanych zostanie przynajmniej 15 różnych działań reintegracyjnych (sprawozdanie Biura ds. Rewitalizacji z realizacji projektu; listy obecności)

	<p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba osób biorących udział w działaniach – 35 osób (źródło informacji: listy obecności, deklaracje uczestnictwa i umowy na realizację projektu) - wzrost kompetencji interpersonalnych i poziomu integracji i aktywizacji u 12 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post)</p>
Okres realizacji	2018-2020
Szacunkowa wartość projektu	75 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	56 250,00 zł – środki unijne w ramach RPO-Lubuskie 2020 (EFS) 18 750,00 zł – budżet Gminy Tuplice

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 38 Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego PODSTAWOWEGO nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice, Organizacje Pozarządowe
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia Centrum Aktywności Lokalnej (CAL), w którym NGOs będą realizowały działalność pożytku publicznego, mieszkańcy obszaru będą mieli możliwość skanalizować swoją aktywność społeczną i obywatelską, co przyczyni się do wzrostu poziomu integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Mieszkańcy mają w tym interes, aby powstała taka możliwość. Mieszkańcy zyskają infrastrukturę, gdzie będzie prowadzona działalność pożytku publicznego, w tym szkoleniowa, edukacyjna i aktywizacyjna, poprawiająca poziom aktywności. Zwiększy się dostęp do usług społecznych dzięki prowadzonej w Centrum Aktywności Lokalnej działalności.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki realizacji projektu mieszkańcy niemający perspektyw zatrudnienia, lub osoby zagrożone wykluczeniem, zyskają narzędzie w postaci działań organizacji wspierających osób zagrożonych wykluczeniem oraz pozostałych mieszkańców. Projekt przyczyni się zatem do aktywizacji możliwości mieszkańców, w tym do poprawy kompetencji zawodowych i kluczowych, co pozwoli na powrót osób bezrobotnych na rynek pracy. Rozwój lokalnego rynku pracy jest zgodny z oczekiwaniami lokalnych pracodawców. Lokalni przedsiębiorcy, dzięki działaniom podejmowanym w ramach CAL, zyskają większy dostęp do usług rozwojowych, poprzez prowadzone tam szkolenia, dzięki działalności aktywizacyjnej i szkoleniowej poprawi się też jakość dostępnych pracowników na rynku, którzy mogą znaleźć zatrudnienie u lokalnych przedsiębiorców.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>W ramach działania w zrewitalizowanym budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów powstanie Centrum Aktywności Lokalnej (Działka nr 24/3). Lokale w chwili obecnej w tym budynku w większości przypadków są zdegradowane i wymagają budowy, remontu pod kątem nadania im nowych cech użytkowych.</p> <p>Planowana jest zatem przebudowa budynku na potrzeby centrum aktywności lokalnej. Planuje się modernizację obiektu, wymianę pokrycia dachowego, generalny remont obiektu z adaptacją pomieszczeń. Szczegółowy zakres robót budowlanych oraz niezbędnego wyposażenia zostanie określony na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo programu funkcjonalno-użytkowego.</p>

	<p>W wyniku realizacji przedmiotowej inwestycji obiekt zostanie dostosowany do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej w Tuplicach. W budynku zostaną przygotowane pomieszczenia dedykowane do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seniorów zainteresowanych aktywnością kulturalną, społeczną i obywatelską • Organizacji pozarządowych z terenu Gminy Tuplice, • Grup formalnych i nieformalnych z obszaru Gminy Tuplice. <p>Taką placówkę jako CAL może prowadzić parasolowa organizacja pozarządowa, która skorzysta z grantu na ten cel.</p> <p>Działalność dotyczyłaby również różnych nieodpłatnych usług społecznych – w tym regularne (np. raz w miesiącu) dyżury specjalistów – prawnik, psycholog itp.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 6 Drzeniów.
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Zadanie rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera społeczna – Efektem programu będzie wzrost aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru, ponadto zdobycie umiejętności do samoorganizacji i wdrażania działań, w ramach organizacji pozarządowej, co umożliwi rozwiązywanie problemów społeczności we własnym zakresie, jak również jej aktywizację oraz rozwój. Projekt wpływa zatem pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem sukcesywnie będą wychodzić z sytuacji kryzysowej, co wpłynie na wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia i w efekcie znalezienie zatrudnienia. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki powstaniu CAL rozwinie się lokalna infrastruktura społeczna, co oprócz tego, że poprawi wewnętrzną zdolność społeczności lokalnej w tym samorządu na rozwiązywanie problemów tej społeczności, wpłynie na powstanie nowych miejsc pracy i zwiększenie zdolności do samozatrudnienia, w tym wśród osób zagrożonych wykluczeniem, dla których w związku z zaistnieniem struktury społecznej pojawi się o wiele więcej możliwości reintegracji zawodowej. W efekcie projekt przyczyni się też do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru zdegradowanego.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji).</p> <p>- powstanie Centrum Aktywności Lokalnej – 1 szt. (źródło informacji: raport z efektów realizacji projektu; raport z wizji lokalnej pracowników Biura Rewitalizacji, podpisane umowy na najem pomieszczeń, raport z realizacji współpracy JST z NGO).</p> <p>- wyłonienie organizacji parasolowej prowadzącej Centrum Aktywności Lokalnej) – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi, umowa z NGO, raport z realizacji współpracy JST z NGO).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- wzrost liczby organizacji pozarządowych w obszarze zdegradowanym – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: raport z efektów realizacji projektu; rejestr Organizacji Pozarządowych – KRS i Starostwa Powiatowego, umowy na najem pomieszczeń/ roczny raport z realizacji współpracy JST z NGO).</p> <p>- wzrost liczby zrealizowanych działań aktywizacyjno-integracyjnych przez organizacje pozarządowe w obszarze rewitalizacji (np. spotkania integracyjne, szkolenia, kursy</p>

	<p>motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów) – co najmniej 3 szt. /rok (źródło informacji: sprawozdanie z działalności CAL, listy obecności, dokumentacja fotograficzna, raport z realizacji współpracy JST z NGO).</p> <p>- Liczba osób biorących udział w działaniach – 20 osób/rocznie (źródło informacji: listy obecności, deklaracje uczestnictwa i umowy na realizację projektu).</p> <p>- Wzrost kompetencji interpersonalnych i poziomu integracji i aktywizacji u 10 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – test umiejętności i ankieta ex Ante i ex Post / raport z przeprowadzonego badania ankietowego)</p>
Okres realizacji	2018
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	636 300,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 363 700,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39 Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera środowiskowa Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy, mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na przywrócenie dawnej świetności Parkowi w Grabowie, na co wpłynie na rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i społecznej, która znajdzie się w niedalekim sąsiedztwie, poprawiając atrakcyjność obszaru, przez co wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru. Przedsiębiorcom zależy na poprawie estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni, bo wpływa to na atrakcyjność ich oferty skierowanej do potencjalnych obiorców (np. w zakresie drobnego handlu i usług), zależy im zatem na wysokim poziomie estetycznym i funkcjonalnym obszarze, co przełoży się na wzrost aktywności firm.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności całości obszaru – co zwiększy poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p> <p>Mieszkańcy obszaru Rewitalizacji – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, poprawi się infrastruktura (zagospodarowany zostanie Park w Grabowie, przywrócenie właściwych mu funkcji oraz nadanie nowych m.in. funkcji rekreacyjnej, turystycznej, edukacyjnej, kulturalnej, gospodarczej i społecznej), co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania, poprawi poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości, zwiększy też ich aktywność w obszarach uruchomionych nowych funkcji w przestrzeni w tym obszarze. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością całości obszaru – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p>

<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Inwestycja dotyczy kompleksowego zagospodarowania terenu Parku w Grabowie obejmującego budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • układu komunikacyjnego w tym: ścieżek pieszo-jednych, pieszych oraz rowerowych oraz wprowadzenie organizacji ruchu, • przyłącza sanitarnego oraz wodociągowego do szaletu publicznego, • oświetlenia terenu, • schodów terenowych, • elementów małej architektury i placu zabaw. <p>Zakłada się również:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtworzenie istniejącego systemu rowów melioracyjnych, • nasadzenia zieleni wysokiej, średniej i niskiej, • wycinkę drzew kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem terenu. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych. Po zakończeniu rewitalizacji będzie to estetyczne i funkcjonalne miejsce z miejscami wypoczynku, z rozbudowaną infrastrukturą, która pozwoli na uruchomienie nowych funkcji w tym obszarze.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5 <p>Grabów.</p>
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i uzupełnieniu brakującej infrastruktury, w tym infrastruktury jasno definiującej miejsca przeznaczone do wykorzystania przez zwiedzających oraz przestrzeń zarezerwowaną dla natury, projekt ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej. Wpływa poprzez to na ochronę rzadkich gatunków, dbałość o bioróżnorodność lokalnych zasobów środowiskowych, a poprzez budowę miejsc spotkań i konkretnie zlokalizowanej infrastruktury rekreacyjnej, społecznej, sportowej i kulturalnej, ukierunkowuje aktywność użytkowników, przez co zmniejsza antropopresję na wartościowy zasób naturalny lokalnych obszarów zielonych. Dzięki temu projekt będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę środowiska oraz na jakość powietrza w najbliższej okolicy jeziora. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos na obszarze parku. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w tym obszarze, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom w obrębie tej części rewitalizowanego obszaru. Dzięki realizacji zadania zaniedbanej do tej pory przestrzeni zostanie nadana funkcja rekreacyjna, turystyczna, kulturalna, edukacyjna, gospodarcza oraz społeczna. Teren objęty inwestycją dzięki rozbudowie infrastruktury zyska nową jakość, w zakresie powstania wielu nowych możliwości aktywności społecznych na jego terenie. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują m.in. budowę i rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i społecznej – powstanie znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Zaznaczyć bowiem trzeba, że w wyniku realizacji projektu powstanie atrakcyjny obszar przestrzeni publicznej, co może wpłynąć na liczbę zatrzymujących się tutaj w celach rekreacyjnych osób, co umożliwi wzrost aktywności gospodarczej lokalnego punktu handlowego. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstaną miejsca spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja lokalnej społeczności, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. <p>Ponadto co należy podkreślić – zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni w parku, w tym terenów zielonych, rozbudowa infrastruktury i znaczne wzbogacenie funkcjonalności przestrzeni, pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności i osób przyjezdnych, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem różnych patologii.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrewitalizowanych elementów infrastruktury – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - liczba obszarów zielonych, objętych inwestycją – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - liczba wybudowanych nowych elementów infrastruktury zwiększających funkcjonalność obszaru objętego zadaniem – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – powstanie w wyniku realizacji projektu przynajmniej 1 takie miejsce (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - mała architektura – powstanie przynajmniej 5 elementów małej architektury (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespół ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integracyjnych – min. 3 szt. (np. imprezy integracyjno-sportowe w parku) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 10 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)
Okres realizacji	2019-2020
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	318 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na konieczność uporządkowania terenu oraz realizację rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej i społecznej, w która znajdzie się w niedalekim sąsiedztwie prowadzonych działalności, poprawiając atrakcyjność obszaru, przez co wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru. Przedsiębiorcom zależy na poprawie estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni, bo wpływa to na atrakcyjność ich oferty skierowanej do potencjalnych obiorców (np. w zakresie drobnego handlu i usług), zależy im zatem na wysokim poziomie estetycznym i funkcjonalnym obszarze, co przełoży się na wzrost aktywności firm.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności</p>

	<p>całości obszaru – co zwiększy poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p> <p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, powstanie plac zabaw oraz miejsce służące integracji. Poprawi się zatem infrastruktura i jakość życia na tym obszarze. Inwestycja wpłynie na wzrost zainteresowania mieszkańców własnym miejscem zamieszkania oraz wzrost poziomu integracji i poczucia lokalnej tożsamości, zwiększy też aktywność mieszkańców w obszarach uruchomionych nowych funkcji w zrewitalizowanej przestrzeni publicznej. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością całości obszaru – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p>
<p>Zakres realizowanego zadania</p>	<p>Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanej przestrzeni. Obecnie na obszarze objętym planowaną inwestycją znajduje się stara i zniszczona infrastruktura, w tym zaniedbany plac, stanowiący własność publiczną.</p> <p>W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia planuje się zagospodarowanie przestrzeni przylegającej do świetlicy wiejskiej w Grabowie na cele rekreacyjne i integracyjne, w tym zakresie powstanie m.in. plac zabaw oraz miejsce do integracji lokalnej społeczności wraz z ławeczkami oraz mała infrastruktura uatrakcyjnijającą to zniszczone i zaniedbane do tej pory miejsce.</p> <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje ważny teren z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych. Po zakończeniu rewitalizacji będzie to estetyczne i funkcjonalne miejsce z miejscami dla aktywności dzieci i młodzieży oraz miejscami wypoczynku i integracji, z rozbudowaną infrastrukturą, która pozwoli na uruchomienie nowych funkcji w obszarze bezpośrednio przylegającym do świetlicy wiejskiej.</p>
<p>Miejsce przeprowadzenia projektu</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 5 <p>Grabów.</p>
<p>Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)</p>	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <p>- sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos przestrzeni publicznej, bezpośrednio przylegającej do świetlicy wiejskiej, w którym brak właściwego zagospodarowania wpłynęło na zanik funkcji tej przestrzeni publicznej. W wyniku realizacji projektu uporządkowana zostanie przestrzeń publiczna w tym obszarze, zostaną nadane jej nowe funkcje rekreacyjne, kulturalne i społeczne</p> <p>Przestrzeń ta zyska nową jakość, w zakresie powstania wielu nowych możliwości aktywności społecznych na jego terenie.</p> <p>- sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują obszary rekreacyjne, kulturalne, sportowe oraz miejsca integracji, przyczynią się do modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie uzbrojenia terenu w określone sprzęt rekreacyjny, co wpłynie na wzrost dostępność na obszarze rewitalizacji do tego rodzaju infrastruktury.</p> <p>Powstanie zatem znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. Zaznaczyć bowiem trzeba, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej, co może wpłynąć na liczbę osób przyjezdnych, co umożliwi wzrost aktywności gospodarczej i w związku z tym poprawę lokalnego rynku pracy.</p> <p>- sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstanie miejsce spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja lokalnej społeczności, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych.</p> <p>Zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie zaniedbanej przestrzeni, rozbudowa infrastruktury i znaczne wzbogacenie funkcjonalności przestrzeni, pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności i osób przyjezdnych, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem różnych patologii.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru</p>	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p>

	<p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostanie zmodernizowany i rozbudowany teren przy świetlicy wiejskiej – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – powstanie w wyniku realizacji projektu przynajmniej 1 takie miejsce (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integrujących realizowanych – min. 2 szt. (np. imprezy kulturalne w obrębie zagospodarowanego miejsca integracji) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 8 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)
Okres realizacji	2020
Szacunkowa wartość projektu	500.000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	318 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41 Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana, zagospodarowanie terenu / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza,
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice, inwestorzy prywatni (m.in. wspólnoty)
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, w tym zostanie zagospodarowany zaniedbany teren, na cele społeczne i gospodarcze, co pozwoli na większą integrację i aktywizację lokalnej społeczności.</p> <p>Wspólnoty – zainteresowane realizacją projektu w zakresie uporządkowania zaniedbanego terenu w pobliżu lokalizacji miejsc zamieszkania.</p> <p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy mający siedzibę swojej działalności w sąsiedztwie planowanej inwestycji, są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na uporządkowanie terenu bezpośrednio z nimi sąsiadującego, co wpłynie na atrakcyjność obszaru dla potencjalnych klientów.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie.</p>

Zakres realizowanego zadania	<p>Przedsięwzięcie obejmuje rewitalizację Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice, co obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksową termomodernizację budynków mieszkalnych i komunalnych, • budowę, przebudowę i remont ciągów komunikacyjnych, w tym dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą • budowę oraz modernizację miejsc rekreacji i integracji lokalnej społeczności. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I.</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzeniu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni rewitalizowanej w wyniku przedmiotowego projektu. W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w zakresie zabudowy oraz w zakresie nieuporządkowanej przestrzeni. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń publiczną w obrębie obszaru rewitalizacji, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom, będą to funkcje o charakterze gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym, kulturalnym i społecznym, w tym służące celom integracyjnym, będą to też części wspólne i miejsca spotkań w przestrzeni publicznej, ciągi komunikacyjne, co będzie sprzyjać integracji mieszkańców. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, na którym zlokalizowana zostanie m.in. infrastruktura z przeznaczeniem na aktywność społeczną oraz na działalność gospodarczą, w tym utworzenie terenów rekreacyjnych: inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych, tj. działania poprawiające infrastrukturę komunalną – w tym zakresie zostanie poprawiona infrastruktura obszaru rewitalizacji, oddziałująca na cały obszar zdegradowany. <p>Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji. Rozbudowana zostanie infrastruktura gospodarcza i społeczna – miejsca do prowadzenia aktywności społecznej, w tym miejsca spotkań i integracji.</p> <p>Należy podkreślić, iż projekt wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi rewitalizacji. Uporządkowanie przestrzeni i utworzenie miejsc spotkań pozwoli stworzyć przestrzeń przyjazną dla lokalnej społeczności.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych w ramach inwestycji miejsc spotkań lokalnej społeczności – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) - Liczba rozbudowanych/wybudowanych elementów infrastruktury społecznej – co najmniej 2 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym protokół odbioru robót) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwania projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p>

	<p>- liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły swoje samopoczucie i kondycję psychofizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 5 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/środowisk lokalnych, w tym wyniki ankietyzacji mieszkańców obszaru objętego inwestycją – ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania).</p> <p>- liczba inicjatyw społecznych, aktywizujących lokalną społeczność w tym obszarze: co najmniej 2 szt./rok (źródło informacji: raport Biura Rewitalizacji z realizacji działań rewitalizacyjnych, dokumentacja fotograficzna)</p>
Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	4 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	500 000,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, 1 500 000,00 – Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020, 1 250 000,00 zł – Budżet Gminy, 750 000,00 zł – Budżet Wspólnoty Mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42 Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana / wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera środowiskowa Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice
Pozostali interesariusze działań i ich rola w działaniach	<p>Przedsiębiorcy – usługodawcy i handlowcy, mający siedzibę swojej działalności w obszarze rewitalizacji są zainteresowani realizacją przedmiotowej inwestycji ze względu na nadanie nowych funkcji wzgórzom tuplickim, co wpłynie na rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej i społecznej. która znajdzie się w niedalekim sąsiedztwie, poprawiając atrakcyjność obszaru, przez co wpłynie na zwiększenie przepływu w tym obszarze potencjalnych klientów. Wpłynie też na poprawę potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru.</p> <p>Lokalne NGOs i nieformalne grupy społeczne – są zainteresowane realizacją projektu, ze względu na fakt powstania w wyniku realizacji projektu atrakcyjnej przestrzeni publicznej, gdzie można realizować różne inicjatywy społeczne wzbogacające życie sąsiedzkie. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców, są zainteresowane wysokim poziomem estetyki i funkcjonalności całości obszaru – co zwiększy poziom aktywności społecznej w zakresie wykorzystania powstałych funkcjonalności, co też wpłynie na wzrost społecznej odpowiedzialności za wspólne dobro.</p> <p>Mieszkańcy obszaru Rewitalizacji – w wyniku realizacji projektu zyskają atrakcyjną przestrzeń publiczną, poprawi się infrastruktura (zagospodarowana zostanie przestrzeń publiczną w postaci wzgórz tuplickich, nadane zostaną jej nowe funkcje, w tym: rekreacyjne, kulturalne i społeczne), co zwiększy zainteresowanie mieszkańców własnym miejscem zamieszkania, poprawi poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości, zwiększy też ich aktywność w obszarach uruchomionych nowych funkcji w przestrzeni w tym obszarze. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorców i NGO, społeczność lokalna zainteresowana jest estetyką i funkcjonalnością całości obszaru – poprawi to poziom aktywności społecznej, jak również wzrost uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz poziom partycypacji.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Inwestycja dotyczy kompleksowego zagospodarowania terenu wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice na cele rekreacyjno-kulturalne, co obejmuje budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • układu komunikacyjnego w tym: ścieżek pieszo-jednych, pieszych oraz rowerowych oraz wprowadzenie organizacji ruchu, • oświetlenia terenu,

	<ul style="list-style-type: none"> • schodów terenowych, • elementów małej architektury i placu zabaw. <p>Zakłada się również:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtworzenie istniejącego systemu rowów melioracyjnych, • nasadzenia zieleni wysokiej, średniej i niskiej, • wycinkę drzew kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem terenu. <p>Niniejszy projekt jest niezbędny do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych. Po zakończeniu rewitalizacji będzie to estetyczne i funkcjonalne miejsce z miejscami wypoczynku, z rozbudowaną infrastrukturą, która pozwoli na uruchomienie nowych funkcji w tym obszarze.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I.</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu i uzupełnieniu brakującej infrastruktury, w tym infrastruktury jasno definiującej miejsca przeznaczone do wykorzystania przez zwiedzających oraz przestrzeń zarezerwowaną dla natury, projekt ma pozytywny wpływ na rozwiązywanie problemów w sferze środowiskowej. Wpływa poprzez to na ochronę rzadkich gatunków, dbałość o bioróżnorodność lokalnych zasobów środowiskowych, a poprzez budowę miejsc spotkań i konkretnie zlokalizowanej infrastruktury rekreacyjnej i społecznej, ukierunkowuje aktywność użytkowników, przez co zmniejsza antropopresję na wartościowy zasób naturalny lokalnych obszarów zielonych. Dzięki temu projekt będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę środowiska oraz na jakość powietrza w najbliższej okolicy jeziora. - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym dotychczasowy chaos w obszarze niewłaściwie zagospodarowanych wzgórz tuplickich, stanowiących przestrzeń publiczną. W wyniku jej realizacji uporządkowana zostanie przestrzeń w tym obszarze, zostaną nadane nowe funkcje konkretnym przestrzeniom w obrębie tej części rewitalizowanego obszaru. Dzięki realizacji zadania zaniedbanej do tej pory przestrzeni zostanie nadana funkcja rekreacyjna, turystyczna, kulturalna, edukacyjna oraz społeczna. Teren objęty inwestycją dzięki rozbudowie infrastruktury zyska nową jakość, w zakresie powstania wielu nowych możliwości aktywności społecznych na jego terenie. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – dzięki zagospodarowaniu terenu, objętego projektem, które obejmują m.in. budowę i rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej, turystycznej i społecznej – powstanie znakomita infrastruktura do integracji i rozwoju społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym pozwalającej na wzrost aktywności społecznej i gospodarczej. W wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej, co wpłynie na liczbę osób korzystających z tej przestrzeni, w tym również przyjezdnych, co umożliwi wzrost aktywności gospodarczej. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, powstaną miejsca spotkań dla lokalnej społeczności, dzięki czemu możliwa będzie integracja lokalnej społeczności, w tym integracja pokoleń, oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, do czego zachęcać będzie atrakcyjna przestrzeń dająca impuls do podjęcia różnych aktywności społecznych. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. <p>Ponadto co należy podkreślić – zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni w parku miejskim w tym terenów zielonych, rozbudowa infrastruktury i znaczne wzbogacenie funkcjonalności przestrzeni, pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności i osób przyjezdnych, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem różnych patologii.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zrewitalizowanych elementów infrastruktury – 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót) - liczba obszarów zielonych, objętych inwestycją – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót)

	<p>- liczba wybudowanych nowych elementów infrastruktury zwiększających funkcjonalność obszaru objętego zadaniem – co najmniej 1 szt. (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót)</p> <p>- miejsca spotkań lokalnej społeczności, przyczyniających się do integracji społecznej, w tym integracji pokoleń – powstanie w wyniku realizacji projektu przynajmniej 1 takie miejsce (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót)</p> <p>- mała architektura – powstanie przynajmniej 5 elementów małej architektury (źródło informacji: dokumentacja budowlana powykonawcza, w tym końcowy protokół odbioru robót)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespół ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- Liczba inicjatyw lokalnej społeczności w zakresie działań aktywizacyjno-integracyjnych – min. 3 szt. (np. imprezy integracyjno-sportowe) – źródło weryfikacji: raporty z realizacji inicjatyw, w tym dokumentacja zdjęciowe, listy obecności</p> <p>- poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 10 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post).</p>
Okres realizacji	2018-2019
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	318 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze

Karta przedsięwzięcia podstawowego nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice, podmioty prywatne
Pozostali interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczną zabudowę i jej otoczenie, gdzie powstaną miejsca na działalność gospodarczą, w miejsce niszczących zabudowań. Zabudowania zostaną dobrze ocieplone, zostanie poprawiona ich efektywność energetyczna, co wpłynie na poprawę jakości powietrza i w efekcie warunków życia mieszkańców obszaru.</p> <p>Organizacje Pozarządowe – realizacja inwestycji pozwoli na ożywienie okolicy, co wpłynie na powstanie nowych miejsc pracy, powstanie również infrastruktura, gdzie można realizować działania edukacyjne i integracyjne przy założeniu finansowania z zewnątrz. Inwestycja wpłynie zatem na poprawę jakości pracy organizacji pozarządowych. Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – przedmiotowa inwestycja wpłynie na rozwój gospodarczy obszaru, powstanie nowa infrastruktura, w której można realizować działalność gospodarczą. Nowa jakość przestrzeni oraz nowa funkcja budynku poprawi ogólną estetykę i otoczenie biznesowe, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności przedmiotowej lokalizacji również w sensie gospodarczym.</p>

Zakres realizowanego zadania	<p>W wyniku realizacji projektu będzie miała miejsce inwestycja w niszczące zabudowania na obszarze funkcjonalnym nr 1 w Tuplicach. Obiekty objęte inwestycją są w złym stanie technicznym. Stwierdzono liczne problemy w zakresie ich termoizolacyjności. Budynki i ich otoczenie po zakończeniu inwestycji będą przeznaczone na cele gospodarcze. Zakres robót obejmuje inwestycje w przebudowę i modernizację zabudowań i dostosowanie ich pomieszczeń do nowych, ww. celów.</p> <p>Inwestycja obejmie również docieplenie budynków, montaż odnawialnych źródeł energii, wewnętrzne prace remontowe, modernizację instalacji wewnętrznych, w tym centralnego ogrzewania i elektrycznej.</p> <p>Projekt w zdecydowany sposób wpłynie na poprawę funkcjonalności przestrzeni oraz na rozwój społeczno-gospodarczy, jak również na poprawę stanu środowiska. Prace termomodernizacyjne umożliwią zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym ograniczą emisję szkodliwych substancji do atmosfery.</p> <p>Niniejsze zadanie wspomaga podejmowane działania rewitalizacyjne. Dotyczy bowiem inwestycji w zdegradowaną tkankę urbanistyczną, znajdującą się w zdiagnozowanym obszarze zdegradowanym, co pozwoli na zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p>
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I.</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalna – Inwestycja jest elementem porządkującym zaniedbaną przestrzeń, w tym niedocieplone i zniszczone zabudowania, znajdujące się na obszarze zdegradowanym. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka i zostaną nadane nowe funkcje zmodernizowanej infrastrukturze, tj. powstaną nowe pomieszczenia i przestrzeń z przeznaczeniem na działalność gospodarczą. Realizacja inwestycji pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. - sfera Infrastrukturalno-gospodarcza – w wyniku realizacji inwestycji powstanie nowy element lokalnej infrastruktury gospodarczej, co wpłynie na znaczną poprawę otoczenia biznesowego, wpłynie również na poprawę lokalnego rynku pracy. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej. Dzięki rewitalizacji tkanki urbanistycznej, tj. zniszczonych do tej pory zabudowań z przeznaczeniem na cele gospodarcze zainicjowany zostaje impuls do działań integracyjno-aktywizacyjnych realizowanych przez mieszkańców obszaru. Atrakcyjna i estetyczna infrastruktura wpływa również na wzrost poczucia odpowiedzialności za najbliższą okolicę, pozwoli też na organizację w komfortowych warunkach działań szkoleniowych i aktywizacyjnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, co będzie mogło mieć miejsce z wykorzystaniem zewnętrznych dofinansowań. <p>W związku z powyższym projekt przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera środowiskowa – termomodernizacja zabudowań, które będą przeznaczone na cele gospodarcze – wpływa na zmniejszenie zużycia energii finalnej, co wpływa na redukcję emisji CO₂, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska, w tym powietrza.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki</p> <p>Produkty:</p> <p>Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów – 1 kompleks zabudowań (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) <p>Rezultaty:</p> <p>Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji.</p> <p>Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba powstałych elementów/obiektów lokalnej infrastruktury gospodarczej – 1 szt. (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych) - zmniejszenie emisji CO₂ co najmniej o 20% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynku objętego inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku)

Okres realizacji	2019-2021
Szacunkowa wartość projektu	1 500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	1 000 000,00 zł – Środki prywatne, 500 000,00 zł – Środki Budżetu Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice.
Skrót nazwy	Inwestycje drogowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice.
Interesariusze działań	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna, w tym infrastruktura służąca poprawie jakości życia i możliwości realizacji aktywności społecznej (np. wycieczki rowerowe), co wpłynie na stworzenie warunków sprzyjających aktywizacji społeczności lokalnej. Ponadto uporządkowana i zrewitalizowana zostanie infrastruktura techniczna, przestrzeń w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana, co poprawi jej estetykę i funkcjonalność. Poprawi się też bezpieczeństwo w zakresie rozwiązań komunikacyjnych /- ścieżka rowerowa pozwoli na bezpieczną komunikację rowerową. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą bezpośrednimi beneficjentami tego przedsięwzięcia.</p> <p>Wspólnoty – projekt przyczyni się do poprawy funkcjonalności przestrzeni, która w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana, rozbudowane zostaną istniejące rozwiązania komunikacyjne. Wpłynie to pozytywnie na rozwój wspólnot i wzrost wartości zasobu będącego w bezpośredniej dyspozycji poszczególnych wspólnot obszaru.</p> <p>Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Niewielkie funkcjonalne elementy (mała architektura, miejsca postojowe dla rowerów, miejsca spotkań i integracji dla rowerzystów itp.) wpłyną na poprawę wizerunku bezpośredniego otoczenia prowadzonych działalności gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji, co stworzy możliwości rozwoju tych inicjatyw gospodarczych.</p>
Zakres realizowanego zadania	<p>Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje inwestycję w ścieżkę rowerową w obszarze rewitalizacji, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowę ścieżki wraz z infrastrukturą towarzyszącą • Budowę oświetlenia ścieżki • Miejsca postojowe dla rowerów • Miejsce integracji i spotkań z altanką na odpoczynek
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 <p>Tuplice I.</p>
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach:</p> <p>- sferzy społecznej – przedmiotowa inwestycja poprawia warunki rozwoju społeczności lokalnej, stwarza warunki do zwiększenia aktywności mieszkańców, do integracji, w tym integracji pokoleń (wspólne wycieczki rowerowe). Inwestycje dotyczące poprawy rozwiązań komunikacyjnych i oświetlenia przyczynią się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób przyczyni się do przeciwdziałania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.</p>

	<p>- sfery technicznej – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym rozwiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych w zakresie komunikacji rowerowej, gdzie zlokalizowane zostaną elementy poprawiające integrację społeczną. Ponadto poprawie ulegnie oświetlenie uliczne. W istotny sposób zatem inwestycja przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego.</p> <p>Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji.</p> <p>- Inwestycja drogowa w zakresie budowy ścieżki rowerowej w obszarze rewitalizacji –1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji inwestycji, analiza dokumentarna)</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji.</p> <p>Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba oddolnych inicjatyw integracyjnych na obszarze rewitalizacji (ulice objęte inwestycją) – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania Biura ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej, analiza dokumentarna).</p>
Okres realizacji	2019r.
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	425 000,00 zł – Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020 (85%) 75 000,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (15%)

Źródło: Opracowanie własne

9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Ponadto celem realizacji niniejszego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności w ramach inwestycji rewitalizacyjnych będą przeprowadzane wymienione poniżej działania. Są to działania, które są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Poniższe działania wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W ich realizację będą zaangażowane Gmina Tuplice, Gminn Biblioteka w Tuplicach, podmioty prywatne, osoby prywatne, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ponadto na poziomie operacyjnym Program rewitalizacji zakłada wykorzystanie zdolności instytucjonalnych podmiotów zewnętrznych, takich jak m.in. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W realizacji działań zakłada się wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej, ponadto preferowany sposób podejścia do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych, jak i uzupełniających, wymienionych poniżej gwarantuje uzyskanie komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, komplementarność międzyokresową oraz w zakresie źródeł finansowania.

Pozostałe planowane działania (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizowanego:

Wykaz przedsięwzięć uzupełniających:

1. Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji
2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 45 Zadania uzupełniające – Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ beznakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji polegają na uruchomieniu/ uaktualnieniu następujących procedur</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Budżet obywatelski – Przygotowanie założeń wdrożenia zasad budżetu obywatelskiego do wdrożenia w ramach Budżetu Gminy. Przygotowanie Regulaminu zasad, jak również wdrożenie założeń w praktyce. W Budżecie obywatelskim przy ocenie złożonych propozycji do budżetu zostanie uwzględniona dodatkowa punktacja za działania wskazane w Programie Rewitalizacji. W budżecie obywatelskim przykładowo będą wyodrębnione takie działania jak np. „działania sąsiedzkie” - ustalenie dodatkowego kryterium punktowego + regularne zwiększanie kwoty. ○ Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – modyfikacja programu pod kątem Programu rewitalizacji, w tym uzupełnienie katalogu konkursów o działania ważne i planowane w ramach Programu Rewitalizacji, w tym dołożenie m.in. do kryteriów oceny składanych w ramach otwartych konkursów ofert przez NGOs dodatkowych punktów propozycję działań wskazanych w Programie Rewitalizacji. W przypadku rozbudowy/stworzenia w ramach programu rewitalizacji infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (np. miejsca spotkań, park, obszar wzgórz, ścieżka rowerowa itd.) będzie wskazana dodatkowa punktacja w konkursach dla organizacji za wykorzystanie tej infrastruktury w proponowanych działaniach pożytku publicznego.

Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 Tuplice I, • Obszar funkcjonalny nr 5 Grabów • Obszar funkcjonalny nr 6 Drzeniów
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera przestrzenno-funkcjonalnej – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę przestrzenną jak również na nadawanie nowych funkcji, - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę infrastrukturalno-gospodarczą, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze, - sfera społeczna – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę społeczną, w zakresie premiowania działań poprawiających sytuację w tej sferze, - sfera środowiskowa – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę środowiskową, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie budżetu obywatelskiego – 1 szt. (źródło informacji: uchwała budżetowa). - wdrożenie Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi premiującymi działania w obszarze rewitalizacji – 1 szt. (źródło informacji: Uchwała Rady Gminy przyjmująca Program Współpracy z Organizacjami pozarządowymi) <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Złożone oferty NGO w ramach ogłoszonych konkursów ofert na działania uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów) - Propozycje do budżetu obywatelskiego, dotyczące inwestycji obywatelskich w obszarze rewitalizacji – co najmniej 3 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Biura Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	0,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach pracy urzędników

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46 Zadania uzupełniające – Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości
Charakter/rodzaj działania	Działanie miękkie/ średnionakładowe

Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Tuplice, Gminne Biblioteka Publiczna w Tuplicach, Instytucje oświatowe Gminy Tuplice, Organizacje Pozarządowe
Zakres realizowanego zadania	<p>Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wystawa integracyjna ze zbiorów mieszkańców z dawnych okresów Gminy Tuplice – pokazanie przypomnienie czasów świetności – wystawa w Bibliotece. • Utworzenie nagrody społecznika roku – można przewidzieć nagrodę finansową, albo mikro grant na działania. • Działania sąsiedzkie – wymiana umiejętności w obszarze podstawowych codziennych czynności (drobne naprawy, korepetycje, pisanie pism, opieka nad dziećmi). • Konkursy dla mieszkańców (np. z „galą” na zakończenie + jakaś nagroda) <ul style="list-style-type: none"> - na najciekawiej zaaranżowane podwórko, najbardziej udekorowany plac zabaw, najlepiej utrzymany skwer lub obszar zielony, itp. - fotograficzny, malarski • Organizowanie plenerów dla artystów – współpraca z organizacjami.
Miejsce przeprowadzenia projektu	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszar funkcjonalny nr 1 Tuplice I, • Obszar funkcjonalny nr 5 Grabów, • Obszar funkcjonalny nr 6 Drzeniów.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	<p>Inwestycja rozwiązuje następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie wpływa na poziom aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, jak również na poziom integracji społeczności lokalnej, co przyczynia się do poprawy kondycji psychofizycznej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, w związku z powyższym działania zwiększą możliwość powrotu przez tych ludzi na rynek pracy i w efekcie poprawy sytuacji na rynku pracy, jak również zwiększenie gotowości osób zaangażowanych w działania do podjęcia działalności gospodarczej - sfera społeczna – działanie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne i w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. - sfera środowiskowa – działanie zwiększa świadomość uczestników w zakresie potrzeb dbania o środowisko, wpłynie zatem na poprawę sytuacji w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	<p>Wskaźniki:</p> <p>Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji)</p> <p>- Liczba działań/ inicjatyw zrealizowanych w ramach zadania – 4 szt. (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna).</p> <p>Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport.</p> <p>- liczba uczestników działań: co najmniej 150 os. / rok (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna)</p> <p>- poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 15 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)</p>

Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	150 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	50 000 zł – Budżet Gminy Tuplice 100 000 ,- zł – źródła zewnętrzne, w tym środki UE (PROW w ramach LGD, EFS w ramach RPO Lubuskie 2020), środki PO FIO, Mechanizm Szwajcarski, Mechanizm Norweski, dotacje Ministra Kultury, Ministra Sportu, fundacje korporacyjne (banki itp.).

Źródło: Opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych inwestycyjnych i miękkich względem siebie jest pokazana w tabeli poniżej:

			Działanie inwestycyjne						
			Działania podstawowe						
			Dostosowanie budynku (...) w Drzeniowie do potrzeb CAL	Renowacja parku w miejscowości Grabów (...)	Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (...)	Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice (...)	Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (...)	Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych (...) w Tuplicach na cele gospodarcze	Budowa ścieżki rowerowej (...)
Działania Miękkie	Działania Podstawowe	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej	X	X	X	X	X		X
		Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	X	X	X	X	X	X	
		Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X	X	X	X	X	X	X
		Realizacja programu aktywizacji gospodarczej		X		X	X	X	X
		Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)		X	X	X	X	X	X
	Działania uzupełniające	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X	X	X	
		Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	X	X	X	X	X	X	X

Źródło: Opracowanie własne

a. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, szczegółowo przedstawione powyżej dopełniają się wzajemnie przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii. Łącznie oddziałują na ten sam problem, co wpływa na spotęgowanie efektu. Sama przestrzeń objęta działaniami (obszar rewitalizacji) obejmuje cały obszar, zarówno w zakresie działań inwestycyjnych – które uwzględniają uczestnictwo w działaniach interesariuszy z całego obszaru zdegradowanego, jak również w zakresie planowanych działań o charakterze miękkim, które są skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

W kartach zadań szczegółowo opisano na jakie problemy każdy projekt wpływa. Wszystkie projekty są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji i są tak zorganizowane, aby oddziaływać na cały obszar dotknięty kryzysem i nie prowadzić przy tym do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Cała społeczność lokalna będzie korzystać z efektów lokalnych, nikt nie będzie wykluczony, a działania są tak zaplanowane, aby objąć wszystkie grupy społeczne. Ponadto co ważne, z planowanych działań miękkich mogą korzystać również mieszkańcy innych obszarów Gminy, tak aby osoby zagrożone wykluczeniem i potrzebujące wsparcia nie były wykluczone z działań i aby zachować równowagę między poszczególnymi obszarami Gminy i nie doprowadzić do sytuacji, w której problemy mieszkańców obecnie zdefiniowanego obszaru nie przelały się na sąsiedni obszar.

b. Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów. Projekty oddziałują na każdą ze sfer, w której w wyniku diagnozy stwierdzono sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany. Są to problemy w sferach: społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Co w efekcie doprowadzi do znaczącego zmniejszenia skali występujących problemów determinujących sytuację kryzysową.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy w poszczególnych obszarach					
Lp.	Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
DZIAŁANIA PODSTAWOWE					
1	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej	X	X		
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	X	X		
3	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X	X		

4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	X	X		
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	X	X		
6	Dostosowanie budynku (...) w Drzeniowie do potrzeb CAL	X	X		
7	Renowacja parku w miejscowości Grabów (...)	X	X	X	X
8	Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (...)	X	X	X	
9	Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice (...)	X	X	X	
10	Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (...)	X	X	X	X
11	Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych (...) w Tuplicach na cele gospodarcze	X	X	X	X
12	Budowa ścieżki rowerowej (...)	X	X		
DZIAŁANIA UZUPEŁNIAJĄCE					
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X	X	X
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	X	X		X

c. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach niniejszego Programu Rewitalizacji w toku działań przygotowawczych, zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność taką zapewni powołane specjalnie w tym celu w Urzędzie Gminy Biuro Rewitalizacji, które czuwa nad wszystkimi elementami realizacji Programu Rewitalizacji. Biuro Rewitalizacji jest międzywydziałowym zespołem, działającym w Urzędzie Gminy, składającym się z pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych oraz z osób zewnętrznych, zależnie od potrzeb. Pracami Biura kieruje Koordynator, który nadzoruje całość prac Biura, przy wsparciu członków Biura. Bezpośredni nadzór nad Biurem Rewitalizacji sprawuje Wójt Gminy.

Biuro Rewitalizacji konsultuje działania z Komitetem Rewitalizacyjnym. Biuro Rewitalizacji konsultuje również działania realizowane w ramach Programu Rewitalizacji z poszczególnymi podmiotami, zaangażowanymi w realizację poszczególnych przedsięwzięć oraz współpracuje z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi. Biuro konsultuje działania zarówno na etapie wdrażania, jak i monitorowania poprzez organizację spotkań z interesariuszami lub wysyłając pisma do podmiotów z informacją o konsultacjach i wyznaczeniem terminu odpowiedzi. Biuro Spotyka się z Komitetem Rewitalizacji raz na kwartał celem

przeprowadzenia konsultacji w zakresie podejmowanych działań. W razie potrzeby – z inicjatywy własnej lub interesariuszy organizuje spotkanie konsultacyjne.

Taki model realizacji zadań rewitalizacyjnych zapewnia komplementarność proceduralno-instytucjonalną zaplanowanych działań.

d. Komplementarność międzyokresowa

Działania rewitalizacyjne zostały tak zaplanowane, aby zapewnić zachowanie ciągłości programowej polegającej na kontynuacji wsparcia udzielonego gminie Tuplice w ramach polityki spójności w latach 2007-2013.

Obszar zdegradowany to część Gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze Gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (poprawiono m.in. efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych).

Ponadto podejmowano działania w zakresie modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej – zmodernizowano m.in. budynki oświatowe, w tym w zakresie poprawy efektywności energetycznej (m.in. wymiana okien), jak również lokalne place zabaw i część infrastruktury rekreacyjno-rozrywkową (miejsca integracji). Miało też miejsce szereg pomniejszych inwestycji w obszarze infrastruktury komunalnej. Ponadto podejmowano na terenie Gminy działania odnoszące się do rozwoju infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektów infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy, jednakże w niewystarczający sposób).

Podejmowane działania jednakże związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój Gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Nie było jak do tej pory Programu Rewitalizacji. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, obszar ten jednakże w wyniku obecnie podejmowanych działań doprecyzowano. Konieczne jest zatem podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Programie Rewitalizacji. Władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest

podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji.

W kartach działań zaplanowane są działania komplementarne w stosunku do poprzednio realizowanych zadań, stanowią one kontynuację realizacji zaplanowanych celów, odnoszących się do konieczności przeciwdziałania zdiagnozowanym sytuacjom kryzysowym. W chwili obecnej zaplanowano działania komplementarne, do realizacji w perspektywie unijnej 2014-2020, w tym o charakterze społecznym, które wykorzystują efekty działań zrealizowanych w okresie poprzednim.

Aktualnie obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym szeroko pojęte inicjatywy rewitalizacyjne wskazują jako niezmiernie istotne dla stworzenia dla mieszkających na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowych.

Rewitalizacja jest procesem niezbędnym do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Tuplice 2014 - 2020. W tym dokumencie działania rewitalizacyjne dla zdegradowanych obszarów Gminy Tuplice są bardzo ważne dla stworzenia dla mieszkających na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowej.

Rewitalizacja tych obszarów stanowi jedno z ważniejszych zadań Gminy. W szczególności odnosi się to do zapobieżenia dalszej degradacji wskazanych obszarów – gdzie jak ujęto w Strategii znajdują się zasoby o nieodpowiednim stanie, a jako takie są traktowane jako obszary zagrożone degradacją; ponadto zgodne ze strategią jest tworzenie podmiotów ekonomii społecznej. Natomiast zasady partycypacji społecznej są wskazane jako jedne z istotniejszych do realizacji zadań, w tym zadań o charakterze rewitalizacyjnym. W Strategii na pierwszy plan wysuwają się zagadnienia związane z rozwiązywaniem problemów społecznych. Program Rewitalizacji jest tu zbieżny z działaniami odnoszącymi się do „Rewitalizacji wsi, budowy wizerunku nowoczesnych sołectw zbudowanych na tradycji i historii” oraz „niwelowania niekorzystnych skutków społecznych. Działania te mają się odbywać zgodnie z zasadami partycypacji społecznej, tj. z włączaniem organizacji, grup przedstawicielskich w kreowanie i wdrażanie polityk publicznych (strategii, programów, planów) na różnych szczeblach zarządzania.

W ww. strategii wskazana jest zatem konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych, celem nadania nowych funkcji obszarom zdegradowanym, w wyniku współdziałania różnych podmiotów. Działania te dotyczą kierunków działań związanych z realizacją projektów infrastrukturalnych i społecznych zorientowanych na mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Oznacza to, że władze gminy postrzegają kompleksową rewitalizację jako jeden z zasadniczych instrumentów poprawy sytuacji gospodarczej gminy i jej mieszkańców, a przez to pośrednio poprawy jakości ich życia.

Zatem kontynuacja działań rewitalizacyjnych to jedne z najważniejszych działań na rzecz rozwoju Gminy Tuplice. Gmina jest zatem w trakcie tego procesu i władze gminy są

zdeteminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Niniejszy Program Rewitalizacji zapewnia ciągłość działań, konsolidując w swoich ramach działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i urbanistycznym, wpływając na koncentrację interwencji i dzięki temu zwiększając efekty planowanych działań strategicznych, co zawarte jest w strategii rozwoju Gminy. Poniżej w tabeli zestawienie zrealizowanych projektów ze wskazaniem na komplementarność względem planowanych działań.

Tabela 47 Zestawienie projektów komplementarnych realizowanych w latach ubiegłych.

Lp	Projekty komplementarne realizowane w latach poprzednich na terenie obszaru rewitalizacji	Komplementarność projektów realizowanych w latach 2007-2013 – w odniesieniu do celów rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne i charakter komplementarności
1	<p>"Modernizacja wraz z odnową elewacji frontowej budynku szkoły oraz odbudowy wejścia głównego szkoły wraz z podjazdem dla niepełnosprawnych"</p> <p>Realizacja: Gmina Tuplice. Termin realizacji: 2015 finansowanie: środki własne Gminy Zakres: renowacja wraz z termomodernizacją budynku szkoły w Tuplicach.</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych</p> <p>Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych</p> <p>Cel szczegółowy nr 4 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych</p> <p>Cel szczegółowy nr 5 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe:</p> <p><u>Działania miękkie, które będą wykorzystywać zmodernizowaną infrastrukturę, w tym również w kontekście poprawy dostępu infrastruktury dla os. npłnspr.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej <u>(będą wykorzystane pomieszczenia do części działań szkoleniowych)</u> - Realizacja programu aktywizacji gospodarczej. <u>(będą wykorzystane pomieszczenia do części działań szkoleniowych)</u> <p>Działania inwestycyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej. - Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych. - Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne <u>(dla wszystkich powyższych działań inwestycyjnych: kontynuacja działań dotyczących poprawy funkcjonalności i zwiększenia dostępności budynków użyteczności</u>

			<p><u>publicznej na cele społeczne)</u></p> <p>- Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych (<u>kontynuacja działań związanych z poprawą efektywności energetycznej)</u></p> <p>Przedsięwzięcia uzupełniające:</p> <p>- Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości. (<u>zmodernizowane pomieszczenia będą wykorzystane do części działań szkoleniowych</u>)</p>
2	<p>„Odnaleźć siebie” Realizacja: OPS w Tuplicach Termin realizacji: 2013-2014 Finansowanie: EFS w ramach POKL, dz. 7.1.1. Zakres: Realizacja zajęć reintegracyjnych dla os. zagrożonych wykluczeniem zaplanowanych przez pracownika socjalnego wspólnie z uczestnikami, w ramach zawartych kontraktów socjalnych i indywidualnych ścieżek reintegracji. Zajęcia są dobrane pod kątem potrzeb, umiejętności, zainteresowań uczestników. Zajęcia miały na celu wzrost świadomości i umiejętności społecznych; wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych, w tym nauka podstawowych umiejętności zawodowych (prace malarskie, wykończeniowe itp.) UP: os. zagrożone wykluczeniem</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych Cel szczegółowy nr 7 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe: <u>działania miękkie stanowią będą kontynuację działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej 2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej 3. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna. 4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej. <p><u>Działania inwestycyjne:</u></p> <p>11. Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze. (<u>projekt będzie kontynuował założenia dotyczące aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem poprzez stworzenie infrastruktury, ułatwiającej tę integrację</u>)</p> <p>Przedsięwzięcia uzupełniające:</p> <p>2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia</p>

			<p>lokalnej tożsamości (kontynuacja działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem).</p>
3	<p>„Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuplicach”</p> <p>Realizacja: OPS w Tuplicach Termin realizacji: 2012-2013 Finansowanie: EFS w ramach POKL, dz. 7.1.1. Zakres: Realizacja zajęć reintegracyjnych dla os. zagrożonych wykluczeniem zaplanowanych przez pracownika socjalnego wspólnie z uczestnikami, w tym: zajęć kulinarnych, zajęcia z umiejętności zagospodarowania, organizowania i spędzania czasu wolnego, zajęcia związane z profilaktyką zdrowotną; poradnictwo specjalistyczne m.in. w zakresie prawa pracy, cywilnego, rodzinnego W tym również nauka podstawowych umiejętności zawodowych. UP: os. zagrożone wykluczeniem</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych Cel szczegółowy nr 7 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe: <u>działania miękkie stanowią będą kontynuację działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej 2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej 3. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna. 4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej. <p>Działania inwestycyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze. (projekt będzie kontynuował założenia dotyczące aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem poprzez stworzenie infrastruktury, ułatwiającej tę integrację) <p>Przedsięwzięcia uzupełniające:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości (kontynuacja działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem).
4	<p>Projekty realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii</p> <p>Realizacja: Stowarzyszenia, Gmina Tuplice Okres realizacji: co roku Finansowanie: Gmina Słubice Zakres: Działania dotyczą udzielania wsparcia specjalistycznego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin tj. możliwość skonsultowania, zdiagnozowania problemu alkoholowego, możliwość podjęcia oraz kontynuacji leczenia odwykowego,</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych Cel szczegółowy nr 7 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, wsparcie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe: <u>działania miękkie stanowią będą kontynuację działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem w tym osób uzależnionych oraz członków ich rodzin:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej 2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej

	<p>uczestnictwo osób współzależnych w spotkaniach terapeutycznych ze specjalistami, zapewnienie opieki nad dziećmi w ramach działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych z programem socjoterapeutycznym oraz w terapii psychologicznej, warsztatach umiejętności społecznych. Współfinansowana jest działalność grupy Anonimowych alkoholików służąca udzielaniu wsparcia osobom uzależnionym.</p>		<p>3. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna. 4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej. 5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)</p> <p><u>Działania inwestycyjne:</u> 6. Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej 8. Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne 11. Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze. <u>(projekty będą kontynuować założenia dotyczące aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem poprzez stworzenie infrastruktury, ułatwiającej tę integrację)</u></p> <p>Przedsięwzięcia uzupełniające: 2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości <u>(kontynuacja działań w zakresie aktywizacji i reintegracji osób zagrożonych wykluczeniem).</u></p>
<p>5</p>	<p>„Modernizacja placów zabaw w miejscowościach Drzeniów, Grabów i Tuplice”. Realizacja: Gmina Tuplice Okres realizacji: 2009-2012 Finansowanie: PROW, 2007-2013 Zakres: Działania dotyczyły inwestycji w modernizację placów zabaw dla dzieci.</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 1 - Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych Cel szczegółowy nr 2 - Zintegrowanie mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych Cel szczegółowy nr 3 - Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych Cel szczegółowy nr 4 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe: <u>działania miękkie stanowią będą kontynuację działań w zakresie aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji:</u> 1. Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej (będzie wykorzystywać powstałą infrastrukturę) 2. Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej <u>(będzie wykorzystywać powstałą infrastrukturę)</u> 5. Realizacja działań dotyczących poprawy</p>

Cel szczegółowy nr 5 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL) (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki otoczenia mieszkaniowego)

Przedsięwzięcia inwestycyjne:

6. Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej)

7. Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych. (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej)

8. Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne. (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej)

9. Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej)

10. Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne (dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej)

			<p>12. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice. (<u>dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki do aktywizacji i integracji społecznej</u>)</p> <p>Przedsięwzięcia uzupełniające:</p> <p>2. Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości. (<u>wykorzystanie powstałej infrastruktury</u>)</p>
6	<p>Projekty termomodernizacyjne wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Gminie Tuplice Okres: 2007-2016 Finansowanie: środki własne wspólnot, premia termomodernizacyjna (środki z budżetu RP) Zakres: Roboty termomodernizacyjne w tym: docieplenie przegród poziomych i pionowych, roboty na klatkach schodowych i elewacjach,</p>	<p>Projekty zaplanowane do realizacji w ramach:</p> <p>Cel szczegółowy nr 4 - Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych Cel szczegółowy nr 5 - Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców</p>	<p>Przedsięwzięcia podstawowe: <u>Działania miękkie:</u></p> <p>5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL) (<u>dotyczy kontynuacji działań poprawiających warunki otoczenia mieszkaniowego</u>)</p> <p>Działania inwestycyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej. - Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych. - Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne (<u>dla wszystkich powyższych działań inwestycyjnych: kontynuacja działań dotyczących poprawy funkcjonalności i estetyki obszaru zdegradowanego</u>) <p><u>zwiększenia dostępności budynków użyteczności publicznej na cele społeczne</u></p> <p>- Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w</p>

			<p>miejsowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych (kontynuacja działań <u>związanych z poprawą efektywności energetycznej</u>)</p> <p>Przedsięwzięcia uzupełniające:</p> <p>- Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości. <u>(zmodernizowane pomieszczenia będą wykorzystane do części działań szkoleniowych)</u></p>
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne.

e. Komplementarność źródeł finansowania

W ramach planowanych działań uwzględniono różne źródła finansowania dla projektów rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji. Wsparcie przewidziano, zgodnie z charakterem planowanych zadań i podmiotów je realizujących, uzupełniając i łącząc wsparcie, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, ponadto planuje się udział środków prywatnych oraz środków ze źródeł krajowych oraz w ramach Mechanizmu Szwajcarskiego, Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, które to środki planuje łączyć się z wkładem własnym Gminy lub podmiotów zewnętrznych zaangażowanych w realizację, zgodnie z możliwościami prawnymi. Jednocześnie wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania, co będzie miało miejsce w wyniku monitoringu poszczególnych działań realizowanego w ramach Biura Rewitalizacji.

11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w Gminie Tuplice z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne i innych podmiotów funkcjonujących w Gminie, w tym prywatnych.

Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty, **tym samym realizując zasadę dodatkowości środków UE**. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jako niezależne źródło finansowania, Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy, Mechanizm Norweski i Mechanizm Finansowy EOG
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST

W regionie lubuskim istotnym z punktu widzenia planowanych działań źródłem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020. W tym programie działania rewitalizacyjne przyporządkowane są do działania 9.2. Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałania 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Poniżej przedstawiono zagadnienia finansowe dotyczące planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Tabela 48 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji

L p	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	źródło finansowania
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Gmina Tuplice (partnerzy do realizacji projektu)	80 000,00				60 000,00	20 000,00				60 000,00 zł – środki ze źródeł zewnętrznych (PROW w ramach LGD – środki UE lub PO FIO lub Mechanizm Norweski lub Mechanizm Szwajcarski) 20 000,00 zł – Budżet Gminy Tuplice
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Tuplice	150 000,00		142 500,00					7 500,00		142 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 7 500,00 zł – środki własne NGO
3	Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	Organizacje Pozarządowe (podmioty wyłonione w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), Gmina Tuplice, OPS	120 000,00		114 000,00					6 000,00		114 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 6 000,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	Gmina Tuplice	250 000,00		237 500,00					12 500,00		237 500,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 12 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	Gmina Tuplice	75 000,00				56 250,00	18 750,00				56 250,00 zł – środki unijne w ramach RPO-Lubuskie 2020 (EFS) 18 750,00 zł – budżet Gminy Tuplice
6	Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeniów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej	Gmina Tuplice	1 000 000,00				636 300,00	363 700,00				636 300,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 363 700,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)
7	Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych	Gmina Tuplice	500 000,00				318 150,00	181 850,00				318 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

8	Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne	Gmina Tuplice	500 000,00				318 150,00	181 850,00				319 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)
9	Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych	Gmina Tuplice, Wspólnota mieszkaniowa (partnerzy)	4 000 000,00	1 500 000,00			500 000,00	1 250 000,00			750 000,00	500 000,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, 1 500 000,00 – Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020, 1 250 000,00 zł – Budżet Gminy, 750 000,00 zł – Budżet Wspólnoty Mieszkańców
10	Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne	Gmina Tuplice	500 000,00				318 150,00	181 850,00				318 150,00 zł – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (63,63%) 181 850,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (36,37%)

1	Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze	Gmina Tuplice, właściciele prywatni	1 500 000,00					500 000,00			1 000 000,00	1 000 000,00 zł – Środki prywatne, 500 000,00 zł – Środki Budżetu Gminy
1 2	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice	Gmina Tuplice	500 000,00	425 000,00				75 000,00				425 000,00 zł – Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020 (85%) 75 000,00 zł – Budżet Gminy Tuplice (15%)
		SUMA	9 175 000,00	1 925 000,00	494 000,00	0,00	2 207 000,00	2 773 000,00	0,00	26 000,00	1 750 000,00	9 175 000,00

Lp	Nazwa projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej		22 000,00	22 000,00	30 000,00	6 000,00			80 000,00
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Klub Integracji Społecznej		20 000,00	20 000,00	20 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	150 000,00
3	Wdrożenie narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna		20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	120 000,00
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej		80 000,00	80 000,00	90 000,00				250 000,00

5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)		18 000,00	26 000,00	31 000,00				75 000,00
6	Dostosowanie budynku dawnej szkoły w miejscowości Drzeńów (Działka nr 24/3) do potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej		1 000 000,00						1 000 000,00
7	Renowacja parku w miejscowości Grabów (Działka nr 1/15) i dostosowanie do potrzeb rekreacyjno-kulturalnych			300 000,00	200 000,00				500 000,00
8	Zagospodarowanie przestrzeni przy świetlicy wiejskiej w Grabowie (działki nr 107/4, 107/3) na cele rekreacyjne i integracyjne				500 000,00				500 000,00
9	Kompleksowa rewitalizacja Osiedla 9 maja w miejscowości Tuplice obejmująca inwestycje w zakresie termomodernizacji, modernizacji i budowy dróg dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz miejsc rekreacyjnych			250 000,00	2 000 000,00	1 750 000,00			4 000 000,00
10	Zagospodarowanie wzgórz tuplickich w miejscowości Tuplice (Działka nr 572/1) na cele rekreacyjno-kulturalne		355 000,00	145 000,00					500 000,00
11	Przygotowanie terenu i budynków zlokalizowanych na działce nr 502/6 w miejscowości Tuplice na cele gospodarcze			150 000,00	680 000,00	670 000,00			1 500 000,00
12	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż nasypu kolejowego w Gminie Tuplice			500 000,00					500 000,00

		0	1 515 000,00	1 513 000,00	3 571 000,00	2 476 000,00	50 000,00	50 000,00	9 175 000,00
--	--	---	--------------	--------------	--------------	--------------	-----------	-----------	--------------

Źródło: opracowanie własne

Tabela 49 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji

Lp	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	PROW	budżet gminy	budżet państwa	inne środki publiczne	środki prywatne i inne	Program
1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	Gmina Tuplice	0,00									zadanie bezkosztowe, realizowane zasobami osobowymi Urzędu Gminy
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości	Gmina Tuplice, organizacje pozarządowe	150 000,00					50 000,00		100 000,00		50 000 zł – Budżet Gminy Tuplice 100 000,- zł – źródła zewnętrzne, w tym środki UE (PROW w ramach LGD, EFS w ramach RPO Lubuskie 2020), środki PO FIO, Mechanizm Szwajcarski, Mechanizm Norweski, dotacje Ministra Kultury, Ministra Sportu, fundacje korporacyjne (banki itp.)
		SUMA	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	100 000,00	0,00	

Lp	Nazwa projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	SUMA
----	----------------	------	------	------	------	------	------	------	------

1	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji								0,00
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości		25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	150 000,00
		0	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	150 000,00

Źródło: opracowanie własne

12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

a) Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja społeczna – partycypacyjny model diagnozy.

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji w Gminie Tuplice na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). W proces rewitalizacji zostały włączone wszystkie grupy interesariuszy (w szczególności społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ponadto grupy osób zagrożonych wykluczeniem wspólnoty, seniorzy i młodzież). Władze lokalne w toku działań partycypacyjnych umożliwiły interesariuszom współdecydowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, którego członkami są przedstawiciele poszczególnych interesariuszy, co zapewni kontrolę obywatelską na etapie wdrażania i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

W toku działań partycypacyjnych mieszkańcy i poszczególne grupy interesariuszy (m.in. niepełnosprawni, wspólnoty, przedsiębiorcy, NGO, seniorzy, młodzież, zagrożeni wykluczeniem) uczestniczyli we wszystkich etapach działań rewitalizacyjnych, od diagnozy, programowania, wdrażania po monitoring i ewaluację.

Poszczególne elementy zrealizowanych działań partycypacyjnych:

- Warsztaty środowiskowe
- Animacja społeczna
- Komitet Rewitalizacji

Warsztaty środowiskowe

Partycypacja – warsztaty

Gmina Tuplice przeprowadziła warsztaty dla mieszkańców w ramach realizacji projektu pn. „Rozwój poprzez ludzi – rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Tuplice”, dotyczącego przygotowania i opracowania Programu Rewitalizacji. Aby w/w program ujął w sposób kompleksowy potrzeby rewitalizacyjne, niezbędne były działania partycypacyjne. Od marca do lipca 2017 r. przeprowadzono 7 warsztatów środowiskowych dla mieszkańców i osób zaangażowanych w rozwój gminy.

W spotkaniach warsztatowych wzięli udział: aktywni mieszkańcy, przedstawiciele wspólnot mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, radni i władze gminy.

Warsztaty odbyły się w Tuplicach oraz miejscowościach: Matuszowice, Grabów i Drzeniów.

Miejsca, w których odbyły się warsztaty to:

27.03.2017 r. – Tuplice

27.04.2017r. – Tuplice

08.05.2017 r. – Tuplice
17.05.2017 r. – Drzeniów
25.05.2017 r. – Tuplice
24.06.2017 r. – Matuszowice
04.07.2017 r. – Grabów

Każdy uczestnik warsztatów otrzymał skrypt z najważniejszymi informacjami dotyczącymi rewitalizacji w gminie Tuplice. Podczas spotkań uczestnicy pracowali na zwerbalizowaniu zasobów i potrzeb w odniesieniu do miejsc, w których mieszkają i pracują.

Uczestnicy współpracujący w podgrupach wyznaczyli główne kierunki rozwoju dla gminy Tuplice. Zasoby gminy, zauważone problemy oraz pomysły na ich rozwiązanie uczestnicy rozpatrywali w obrębie czterech sfer: infrastrukturalno-gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, społecznej i środowiskowej.

Spotkania warsztatowe z mieszkańcami i interesariuszami pozwoliły na wyłonienie potrzeb, wstępnych rozwiązań i pokazały wiele obszarów do rozwoju gminy Tuplice w poszczególnych sferach.

Sfera gospodarcza

W obszarze sfery gospodarczej uczestnicy wyłonili następujące zasoby gminy Tuplice:

- położenie gminy (położenie transgraniczne, w części makroregionu Wału Mużakowskiego)
- bliskość autostrady Wrocław-Berlin, linia kolejowa Żary-Forst (Niemcy)
- historyczna zabudowa i bogate walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi agroturystyki
- indywidualne gospodarstwa rolne (przedsięwzięcia rodzinne)
- gospodarstwa agroturystyczne - „Dom pod sosnami”, Gospodarstwo „Karp”, Gospodarstwo „Odlot”
- zakłady handlowo-usługowe (tartak, mechanika pojazdowa, skup złomu, produkcja przemysłowa, cukiernictwo)
- pustostany – niewykorzystane i niezagospodarowane (po byłych sklepach)
- byłe Państwowe Zakłady Zbożowe PZZ (przy ul. 9 Maja)

Zauważone przez uczestników potrzeby/ problemy sfery gospodarczej to:

- mały rozwój gospodarczy i niski poziom działań przedsiębiorczych
- brak terenów pod inwestycje przemysłowe – duży obszar gminy chroniony (Geopark Łuk Mużakowa)
- brak miejsc do rozwijania sfery kulturalnej i rekreacyjnej, miejsc rozrywki– brak klubokawiarni
- niewykorzystany potencjał turystyczny (zalesienie, wyrobiska pokopalniane, pomniki przyrody, położenie gminy – Geopark Łuk Mużakowa, zbiorniki wodne, stawy), brak infrastruktury turystycznej

Pomysły uczestników na rozwiązanie problemów:

- przygotowanie atrakcyjnej oferty i uzbrojenie terenów dla zewnętrznych inwestorów

- upowszechnianie przedsiębiorczości – warsztaty, punkty informacyjne, edukacja (zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców, wytwórstwo lokalne)
- zagospodarowanie pustostanów – kawiarnie, miejsca spotkań mieszkańców itp.
- PZZ - zagospodarowanie terenu na strefę handlu, zakład produkcyjny

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Wskazane przez uczestników zasoby i potencjał gminy to przede wszystkim :

- stara zabudowa kamienic
- bogate tereny zielone i środowiskowe (niewykorzystane)
- parkingi – część betonowych
- pawilony – pustostany bo byłych sklepach
- Fontanna ul. Kościuszki
- Budynek PKP
- Skwer WOP
- Gminny Ośrodek Kultury
- osiedle 9 Maja w Tuplicach
- budynek świetlicy wiejskiej w Drzeniowie budowany w czynie społecznym plus ładne otoczenie wokół świetlicy
- teren wokół świetlicy wiejskiej w Grabowie
- tereny pokopalniane w Drzeniowie – do wykorzystania, zagospodarowania
- budynek byłej szkoły w Drzeniowie – do zagospodarowania

Zauważone potrzeby/problemy:

- zaniedbane, niszczące budynki
- brak sieci gazowej
- problemy z siecią energetyczną – częsty zanik prądu
- zniszczona i wymagająca poprawy infrastruktura drogowa (jezdnie, chodniki, drogi wewnętrzne, parkingi – tylko część betonowych, pozostałe to „klepisko”)
- problem z dostępem do internetu
- wymagające remontu boisko do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki
- stary, wymagający remontu plac zabaw dla dzieci
- zagospodarowanie torowiska Tuplice - Lubsko
- PZZ - zaniedbany teren, zdewastowane budynki, brak decyzyjności, brak kontaktu z właścicielami
- Osiedle 9 Maja - brak infrastruktury sportowej, niezagospodarowane tereny zielone (lasek), zniszczona nawierzchnia drogi osiedlowej, nieruchomości wolno stojące niezagospodarowane, niedoświetlenie terenu
- wymagająca remontu świetlica wiejska w Drzeniowie (termomodernizacja, renowacja, doposażenie, stworzenie lokalu gastronomicznego, kuchni)

Pomysły na rozwiązanie problemów:

- poprawa stanu zabudowy w przestrzeni publicznej
- modernizacja sieci energetycznej
- budowa sieci gazowej
- hot-spot osiedlowy (darmowe wi-fi) oraz internet szerokopasmowy
- poszerzenie terenu i wylanie betonu pod parkingi
- renowacja dróg dojazdowych
- remont boiska sportowego
- budowa ścieżek rowerowych
- odnowienie placu zabaw – ogrodzenie, wymiana i naprawa urządzeń, ławeczki, nasadzenia (poprawa estetyki i bezpieczeństwa dzieci)
- Osiedle 9 maja - naprawa nawierzchni drogi, naprawa infrastruktury sportowej (boiska), zamontowanie siłowni zewnętrznej w lasku i oświetlenie terenu, parking przy bloku nr 18
- torowisko - wykonanie deptaku z przeznaczeniem na cykliczne targi
- odnowa i zagospodarowanie terenu fontanny
- rozbudowa infrastruktury przy Wzgórzu Tuplicki
- remont świetlicy w Drzeniowie – remont sali i kuchni (stworzenie sali bankietowej, organizacja imprez okolicznościowych, stworzenie sali do gier i rozrywki, miejsca spotkań dla młodzieży, zaangażowanie osoby do prowadzenia zajęć; remont terenu wokół świetlicy – ławki, grill, wiata)
- zagospodarowanie budynku po byłej szkole w Drzeniowie

Sfera społeczna

Potencjał społeczny gminy stanowią:

- Wzgórza Tuplickie
- Święto Tuplic
- Dożynki Gminne
- Młodzieżowa Grupa Ochotniczej Straży Pożarnej
- Lokalne Grupy Działania
- cykliczne konkursy na najładniejsze ogródki działkowe
- Klub Sportowy „Tupliczanka”
- liczne zrzeszone organizacje – Działkowców, Wędkarzy, Stowarzyszenie Strzeleckie
- zaangażowani mieszkańcy, którzy potrafią współpracować dla osiągnięcia wspólnego celu
- przywiązanie mieszkańców do miejsca zamieszkania
- Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Tuplicach
- Polski Związek Wędkarski zrzeszający ok 80 członków
- Grabice (wieś)
- Drzeniów (wieś) – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi, Święto Jagodowe,

Zauważone potrzeby/problemy sfery społecznej :

- niezagospodarowane pustostany na osiedlach, które mogłyby posłużyć za miejsce spotkań i integracji mieszkańców
- brak świetlic lub świetlice wymagające remontu
- stary, zaniedbany plac zabaw dla dzieci
- ograniczony dostęp do usług medycznych – zwłaszcza specjalistów (konieczne dojazdy do lekarzy w Żarach, Lubsku, Zielonej Górze)
- wymagająca naprawy nawierzchnia dróg dojazdowych do posesji mieszkańców
- dzikie wysypiska
- wymagająca remontu świetlica wiejska w Drzeniowie i jej doposażenie
- modernizacja GOKu w Tuplicach
- konieczność zaangażowania mieszkańców wsi Drzeniów do wspólnych działań, stworzenie atrakcyjnej ofert dla młodzieży (przesiadującej na przystankach)
- problem z osobami mogącymi zająć się pisaniem wniosków i pozyskiwaniem środków na rozwój i integrację mieszkańców

Koncepcje uczestników dotyczące rozwiązania problemów:

- utworzenie świetlic, miejsc spotkań w pustostanach (pawilonach po sklepach)
- aktywizacja młodzieży i zachęcanie ich do tworzenia organizacji pozarządowych
- organizowanie cyklicznych spotkań informacyjnych z zakresu zakładania i prowadzenia stowarzyszeń
- zagospodarowanie Wzgórz Tuplickich pod rekreację i wypoczynek
- rozwijanie cyklicznych imprez integrujących mieszkańców
- organizacja spotkań informacyjnych dotyczących pisania wniosków i możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych
- możliwości korzystania ze środków Saksońskich i Brandenburskich, możliwość pozyskiwania partnerów niemieckich w celach współpracy, rozwoju, powrotu do tradycji

Sfera środowiskowa

Potencjał środowiskowy gminy według uczestników stanowią :

- las w rejonie osiedla mieszkaniowego w Tuplicach oraz na terenach wiejskich – obszar leśny obejmuje ok 60% powierzchni gminy
- Geopark Łuk Mużakowa – obszar chroniony
- liczne pomniki przyrody
- dwa boiska sportowe (niestety zdewastowane)
- ciekawe turystycznie położenie gminy
- możliwość rozwijania agroturystyki i turystyki rowerowej, turystyki na obszarach wiejskich
- bogate tradycje gminy (zawody wędkarskie, rajdy rowerowe, Święto Wielkiej Ryby, Święto Lasu, tradycje ceramiczne)
- Lubuskie Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych

- Wzgórza Tuplickie
- Grabów - niezwykle gatunki motyli (ok. 200 motyle)
- Drzeniów - skupiska łąbędzy, stawy
- Matuszowice - Park w Matuszowicach, silosy, brama wjazdowa do parku, płot murowany, cmentarz poniemiecki
- nasyp dawnej kolejki wąskotorowej, obok nasypu wyrobiska; Cegielniany, Księżycowy, Zielony przy Kolejce, Betonówka, Laguna, Złota Płetwa, Wojskowy, tunel kolejki
- obszar Natura 2000
- Park w Grabowie
- koła łowieckie na terenie gminy- „Lisek”, „Hutnik”, „Jeleń”, „Górnik”, „Szarak”

Wskazane przez uczestników problemy:

- wieloletni brak inwestycji w obszarze środowiska
- potrzeba rewitalizacji od poziomu infrastruktury podziemnej (kanały burzowe, kanalizacyjne, ciepłownicze) po parkingi, grogi wewnętrzne, skwery i tereny zielone
- brak oznakowania obiektów i walorów turystycznych
- brak infrastruktury – drogi, ścieżki, alejki, bazy gastronomicznej i noclegowej, media, komunikacja itp.
- brak promocji terenu, brak przewodników i informacji turystycznej, map i drogowskazów dla przyjeżdżających
- dzikie wysypisko
- niezagospodarowane tereny w Drzeniowie i Tuplicach
- oczyszczalnie ścieków w Drzeniowie i Tuplicach
- Park w Matuszowicach w stanie totalnej ruiny, brak jakichkolwiek informacji
- brak informacji, zarosnięty nasyp, brak połączenie ze ścieżką rowerową Trzebiel - Tuplice

Pomysły na rozwiązanie problemów:

- opracowanie nowych założeń architektonicznych dla kwartału
- wymiana ciepłowniczych i kanalizacyjnych sieci (odprowadzenie ścieków i wód opadowych, modernizacja sieci ciepłowniczej od kotłowni do bloków mieszkalnych, remont zbiornika wyrównawczego, rur do zbiornika)
- stworzenie nowego planu zagospodarowania terenów zielonych, zagospodarowanie przestrzeni (nasadzenia, klomby kwiatów itp.)
- renowacja obiektów sportowych i placu zabaw
- zagospodarowanie lasu przy osiedlu – uporządkowanie miejsca z przeznaczeniem na wypoczynek i rekreację dla mieszkańców (mostek, ławeczki, wiata, miejsce grillowe, siłownia plenerowa, oświetlenie)
- stworzenie „turystyki alternatywnej” (przeciskanie się tunelami)
- wykorzystanie ziemi do uprawy ziół typu prowansalskiego (tymianek, oregano itp.)

- zadbanie o to aby północna część Łuku Mużakowa była wiązana również z Tuplicami a nie tylko z Łęknicą (promocja - „Tuplice – tu się zaczyna Łuk Mużakowa”) -
- zatrzymanie turystów w gminie – stworzenie punktu informacji turystycznej, folderów, mapek, szlaków rowerowych, szlaków uli, sklepu z regionalnymi produktami i opisem tradycji
- stworzenie wąskotorówki w kierunku łowisk, zbiorników wodnych
- budowa ścieżek rowerowych
- zagospodarowanie terenu Wzgórz Tuplickich w celach rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych – wykorzystanie potencjału miejsca
- stworzenie spaceru wirtualnego po gminie z planem punktów, które warto zobaczyć
- stworzenie punktów wynajmu rowerów
- zagospodarowanie parku w Grabowie – renowacja, stworzenie terenu rekreacji i wypoczynku – wykorzystanie walorów
- likwidacja dzikiego wysypiska
- Park Matuszowicki - renowacja bramy, oczyszczenie parku z samosiejek, oczyszczenie cmentarza i renowacja płotu murowanego, utworzenie ścieżek i tablic informacyjnych
- oczyszczenie nasypu, informacje (tablice, foldery), położenie 10 metrów torów i wagonika, tablica (zdjęcie pokazujące pracę przy wyrobie cegieł), połączyć ze ścieżką rowerową tworząc jeden szlak turystyczny
- wyeksponowanie tzw. „lasku bolońskiego” w Drzeniowie ze względu na sosnę, rzadkie gatunki dębu, pomniki przyrody – utworzenie edukacyjnej ścieżki środowiskowej

Podsumowanie efektów warsztatów środowiskowych

Warsztaty środowiskowe przeprowadzone na terenie gminy Tuplice pozwoliły na wyłonienie kierunków zmian. W obszarze czterech sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, społecznej i środowiskowej, uczestnicy spotkań wskazali szereg potrzeb rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę rekomendacje mieszkańców w odniesieniu do obszarów zdegradowanych, można wymienić następujące potrzeby rewitalizacyjne:

- Rozwój turystyki i działania agroturystyczne. Mieszkańcom zależy na wykorzystaniu potencjału przyrodniczego gminy i walorów takich jak: Wzgórz Tuplickie, Łuk Mużakowa, czyste środowisko, bogate pomniki przyrody i położenie transgraniczne. Widzą możliwość rozwoju agroturystyki, punktów informacji turystycznej, promowanie gminy (foldery przyrodniczo-turystyczne), budowy dróg rowerowych i tras edukacyjnych, pieszych, renowacji parków.
- Poprawa infrastruktury drogowej. Najczęstsze problemy podkreślane przez mieszkańców dotyczyły złego stanu dróg, miejsc parkingowych, braku ścieżek rowerowych, alejek spacerowych, konieczności budowy dróg dojazdowych do osiedli.
- Rewitalizacja, termomodernizacja budynków. Mieszkańcy wskazywali głównie na potrzeby rewitalizacyjne w obszarze osiedla 9 Maja (Tuplice), świetlicy wiejskiej w Grabowie, zagospodarowania pustostanów znajdujących się na terenie gminy.

Szereg pomysłów mieszkańców na zapobieżenie zdiagnozowanych problemów wykorzystano w planowanych działania rewitalizacyjnych.

Rysunek 11 Warsztaty w Tuplicach

Źródło: Zdjęcia własne

Rysunek 12 Warsztaty w Tuplicach

Źródło: Zdjęcia własne

Rysunek 13 Warsztaty w Drzeniowie

Źródło: Zdjęcia własne

Animacja społeczna

Działania animacyjne były prowadzone na obszarze zdegradowanym gminy Tuplice. Obszar zdegradowany został wyłoniony na podstawie analizy społeczno-gospodarczej i ukazuje obszary charakteryzujące się największą degradacją ze względu na kumulację negatywnych zjawisk i procesów w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i infrastrukturalno-gospodarczej.

Wywiady, spacerzy badawcze, badania ankietowe oraz spotkania z mieszkańcami odbyły się w: Tuplicach, w Drzeniowie oraz w Grabowie i trwały od września 2016 r. do czerwca 2017 r.

Uczestnicy działań animacyjnych to mieszkańcy gminy Tuplice zamieszkujący obszary zdegradowane. Mieszkańcy, którzy wzięli udział w wywiadach, spacerach badawczych i badaniach ankietowych to osoby w różnym wieku (kategorie: 18-25 lat; 26-40 lat; 41-60 lat; 61 lat i więcej), kobiety i mężczyźni. Łączna ilość przeprowadzonych wywiadów: 20, z czego 10 odbyło się w Tuplicach, po 5 w Grabowie i Drzeniowie. Dopełnieniem działań partycypacyjnych były spotkania z mieszkańcami oraz badania ankietowe. Podstawę do sformułowanie wniosków, koniecznych do właściwego zaplanowania procesu rewitalizacji stanowiły odpowiedzi na pytania sformułowane w wywiadach i ankietach oraz informacje uzyskane podczas rozmów w trakcie spacerów.

Badania ankietowe pozwoliły ustalić, które zjawiska, ulice, tereny z obszaru zdegradowanego mające być objęte procesem rewitalizacji pojawiały się najczęściej w opinii respondentów i jakie efekty działań rewitalizacyjnych uznają za najważniejsze.

Zastosowane wywiady pozwoliły na poszukiwanie odpowiedzi na pytanie dlaczego? i umożliwiły głębsze wyjaśnienie diagnozowanych zjawisk. Wywiady dostarczyły informacji na temat odczuć mieszkańców, ich przemyśleń oraz pozwoliły poznać postawy respondentów wobec zjawisk społecznych i infrastrukturalnych.

Uzyskane odpowiedzi umożliwiły realizację kilku zaplanowanych celów szczegółowych:

1. Określenie stopnia identyfikacji z miejscem zamieszkania.
2. Określenie stopnia aktywności i zaangażowania mieszkańców w działania społeczne.
3. Analizę potencjału, jaki widzą mieszkańcy na terenie badanego obszaru.
4. Zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych mieszkańców i wyłonienie kierunków zmian.

Komitet Rewitalizacji

Ponadto jednym z działań partycypacyjnych, związanych z umożliwieniem udziału interesariuszom w kontroli zarządzaniu działaniami rewitalizacyjnym powołano Komitet Rewitalizacji, składający się z przedstawicieli interesariuszy z obszaru Gminy Tuplice. Komitet powołano Zarządzeniem Wójta Gminy Tuplice.

Celem Komitetu Rewitalizacji jest współpraca z Biurem Rewitalizacji, szczególnie: opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych, zgłaszanie propozycji rozwiązań, monitoring i udział w ewaluacji, informowanie mieszkańców. Komitet Rewitalizacji powołano jako narzędzie partycypacji społecznej w zakresie opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji dla Gminy Tuplice na lata 2017-2023”.

W ramach współpracy pomiędzy Biurem Rewitalizacji i Komitetem Rewitalizacji skonsultowano i ustalono ostateczny zakres działań rewitalizacyjnych, jakie po przeprowadzeniu poszczególnych powyżej wskazanych narzędzi partycypacyjnych wybrano do zamieszczenia w ramach przedmiotowego Programu Rewitalizacji.

b) Mechanizmy włączenia mieszkańców i innych interesariuszy w proces rewitalizacji – konsultacje społeczne

Gmina po przygotowaniu koncepcji rewitalizacji w procesie konsultacji lokalnej społeczności poddała pod szczegółowe rozważenie proponowanych rozwiązań, pod kątem zdiagnozowanych deficytów i potencjału w wyznaczonym obszarze zdegradowanym, który pokrywa się z granicami obszaru rewitalizowanego.

Miało to miejsce podczas spotkań z mieszkańcami i lokalnymi liderami, co odbywało się na przełomie czerwca i lipca 2017 r. Konsultacje przeprowadzono z mieszkańcami oraz z zaproszonymi na spotkania przedstawicielami różnych grup interesariuszy. Spotkań odbyło się 2. Oba miały miejsce w Tuplicach (w Gminnej Bibliotece Publicznej w Tuplicach). W spotkaniach uczestniczyli mieszkańcy i lokalni liderzy, ponadto przedstawiciele Gminy, radni, sołtysi; dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, przedstawiciele stowarzyszeń i klubów.

Podczas spotkań zebrano uwagi z propozycjami zmian przygotowanych propozycji i uzupełnień, które uwzględniono w treści Programu rewitalizacji.

Konsultacje społeczne miały miejsce z zastosowaniem przejrzystych metod przeprowadzania konsultacji.

O konsultacjach, spotkaniach, warsztatach i możliwości zapoznania się z planami rewitalizacji za pośrednictwem strony www, konta Facebook oraz w Urzędzie Gminy, jak również o możliwości zgłaszania uwag drogą mailową i w formie papierowej poinformowano na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń z odpowiednim wyprzedzeniem. **Gmina poinformowała zatem wszystkich interesariuszy rewitalizacji o konsultacjach, w sposób zapewniający możliwie szerokiemu gronu udział w przeprowadzonych formach konsultacji społecznych.**

Formuła partycypacji przy wdrażaniu LPR:

- cykliczne, co najmniej raz na rok spotkania Biura Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji,
- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- organizacje konsultacji społecznych, poprzez spotkania z mieszkańcami i interesariuszami, zawieszeniem materiału informacyjnego na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w miejscu wraz z wyznaczeniem terminu – każdorazowo przy podejmowaniu kluczowych decyzji w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Formuła partycypacji przy monitoringu i ewaluacji działań:

- cykliczne raz na rok spotkania Biura Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji z udziałem członków Komitetu,
- organizacja cyklicznych raz na rok spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie przekazania informacji z podjętych działań rewitalizacyjnych,
- informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z monitoringu i ewaluacji poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w miejscu.

13. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu takie kierowanie działaniami, by możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców, przy zaangażowaniu różnych podmiotów i środków finansowych czy rzeczowych.

W gminie Tulice zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania Programem Rewitalizacji, który pozwala na zaangażowanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

W gminie Tuplice proces wdrażania Programu realizują pracownicy Urzędu Gminy w Tuplicach. W celu realizacji projektu zostało powołane Biuro Rewitalizacji odpowiedzialne za poprawne wdrożenie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023.

Koordinator zewnętrzny odpowiada za inicjowanie i koordynację działań związanych z procesem opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji – jest zatem włączony również w

nadzorowanie prac Biura Rewitalizacji na etapie wdrażania. Koordynator określa i inicjuje zadania do realizacji w ramach Zespołu, przekazuje za zgodą Kierownika pracę członkom biura oraz koordynuje realizację poszczególnych zadań. Koordynator Biura akceptuje propozycje i inicjatywy koordynatora zewnętrznego i nadzoruje realizację tych działań. Kierownik jest odpowiedzialny za formułowanie wniosków Koordynatora stanowisk Biura Rewitalizacji i propozycji działań w sprawach związanych z opracowaniem i wdrożeniem PR i przedkładanie ich do opiniowania Komitetowi Rewitalizacji oraz Wójtowi.

Biuro Rewitalizacji nie jest odrębną jednostką organizacyjną, jest Zespołem, działającym w Urzędzie Gminy w Tuplicach, składającym się z pracowników Urzędu Gminy i osób zewnętrznych, zależnie od potrzeb.

Rysunek 14 Zarządzenie Wójta Gminy Tuplice w sprawie powołania zespołu – Biura Rewitalizacji

**ZARZĄDZENIE NR 15/17
WÓJTA GMINY TUPLICE
z dnia 1 marca 2017 r.**

W sprawie powołania zespołu – Biura Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2016-2022”.

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), zarządzam, co następuje:

§ 1

Powołuję zespół – Biuro Rewitalizacji ds. opracowania, wdrożenia i monitoringu „Programu Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2016-2022”, w składzie:

1. Sławomir Laskowski – Koordynator,
2. Andrzej Draszawka – Animator Społeczny,
3. Krzysztof Szpringiel – Specjalista ds. organizacyjno – formalnych,
4. Wojciech Skwira – Specjalista ds. budownictwa,
5. Maria Kowalczyk – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 2

1. Zadaniem zespołu będzie poprawne wdrożenie i rozliczenie projektu „Rozwój poprzez ludzi - Rewitalizacja społeczna i gospodarcza Gminy Tuplice” oraz wdrażanie i monitoring działań zapisanych w „Programie Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2016-2022”.
2. Biuro Rewitalizacji jest odpowiedzialne w szczególności za:
 - 1) współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
 - 2) współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
 - 3) nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji,
 - 4) sporządzanie raportów (1 raz/miesiąc) z działalności Biura,
 - 5) organizację konkursów/ zamówień publicznych,
 - 6) nadzór nad realizacją zleceń,
 - 7) prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
 - 8) realizację monitoringu i ewaluacji,

- 9) składanie sprawozdań (raz na pół roku) Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych,
 - 10) przygotowywanie sprawozdań finansowych, które będzie weryfikował biegły rewident (dokumenty księgowe, protokoły z kontroli).
3. Członkowie zespołu zobowiązani są do udziału w jego pracach oraz do rzetelnego i terminowego wykonywania zadań.

§ 3

Wykonanie Zarządzenia powierzam Koordynatorowi Biura Rewitalizacji .

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Źródło: opracowanie własne

Biuro Rewitalizacji jest odpowiedzialne w szczególności za:

- współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania PR,
- sporządzanie raportów z działalności Biura,
- organizację konkursów/ zamówień publicznych,
- nadzór nad realizacją zleceń,
- prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- realizację monitoringu i ewaluacji,
- składanie sprawozdań Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych,
- przygotowywanie sprawozdań finansowych, które będzie weryfikował biegły rewident (dokumenty księgowe, protokoły z kontroli).

Udział optymalnej reprezentacji społecznej w procesie rewitalizacji, w tym w Komitecie Rewitalizacji ułatwi poznanie oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy oraz osiągnięcie generalnej akceptacji dla planowanych zmian zarówno ze strony mieszkańców, jak i innych podmiotów objętych procesem rewitalizacji. Na każdym etapie planowania działań rewitalizacyjnych Biuro będzie także dbać o zapewnienie równowagi pomiędzy działaniami służącymi społeczności obszaru rewitalizacji, a interesem ogółu mieszkańców gminy. Biuro będzie konsultować poszczególne etapy prac ze społeczeństwem, zapewniając partycypację społeczną na etapie opracowywania Programu Rewitalizacji, jak i wdrażania. Proces włączenia mieszkańców i interesariuszy odbywać się będzie poprzez organizowane warsztaty środowiskowe, spotkania informacyjno-konsultacyjne w zakresie podejmowanych działań oraz poprzez możliwość śledzenia postępujących prac w trakcie opracowywania i wdrażania PR, do czego będą mieli dostęp poprzez informacje ukazujące się na stronie internetowej Urzędu oraz w ogłoszeniach i doniesieniach medialnych. Odpowiedzialne za ten

proces ze strony Urzędu będzie Biuro Rewitalizacji. Mieszkańcy i interesariusze ponadto włączą się w prace i będą mieli dostęp do szczegółów prac nad opracowywaniem i wdrażaniem PR poprzez swoich przedstawicieli w Komitecie Rewitalizacji.

Biuro będzie spotykało się cyklicznie i planowało prace nad realizacją projektu i przygotowaniem programu rewitalizacji, a potem nadzorowało jego wdrażanie i dokonywało cyklicznej oceny.

Rysunek 105 Zarządzenie Wójta Gminy Tuplice w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji

ZARZĄDZENIE NR 16/17 WÓJTA GMINY TUPLICE z dnia 1 marca 2017 r.

W sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2016-2022”.

Na podstawie art. 30 ust. 2, pkt 1a i art.33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Powołuję „Komitet Rewitalizacji” jako narzędzie partycypacji społecznej w zakresie opracowania i wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2016-2022”.
2. Członkowie Komitetu Rewitalizacji zostali zgłoszeni przez mieszkańców wstępnie zdefiniowanych obszarów zdegradowanych w gminie.
3. W skład komitetu wchodzi następujące osoby:

- 1) Sylwester Mazurkiewicz,
- 2) Krzysztof Jagodzki,
- 3) Daniela Rudak,
- 4) Jerzy Halczuk.

§ 2

1. Komitet Rewitalizacji powołuje się na czas opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji.
2. Pracami Komitetu kieruje Przewodniczący - Sylwester Mazurkiewicz
3. Obsługę organizacyjną Komitetu zapewnia Urząd Gminy Tuplice.

§ 3

Do zadań Komitetu należy:

- 1) zgłaszanie propozycji rozwiązań/działań rewitalizacyjnych,
- 2) opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych,
- 3) monitoring i udział w ewaluacji programu,
- 4) informowanie mieszkańców (wsparcie dla Gminy w jej działaniach na rzecz zachęcania wszystkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami).

§ 4

Posiedzenia Komitetu:

- 1) posiedzenia Komitetu odbywają się raz na kwartał,
- 2) jeżeli zajdzie potrzeba Przewodniczący może zwołać dodatkowe posiedzenie Komitetu,
- 3) zasady pracy Komitetu będą ustalone przy udziale jego członków (partycypacja) na podstawie osobnych uzgodnień,
- 4) z każdego posiedzenia Komitetu sporządzony zostanie protokół,
- 5) członkowie Komitetu pełnią swoje funkcje społeczne bez prawa do wynagrodzenia w jakiegokolwiek formie.

§ 5

Sposób podejmowania decyzji:

- 1) komitet zajmuje stanowisko w formie opinii,
- 2) opinia Komitetu formułowana jest w drodze uzgodnienia stanowisk,
- 3) w przypadku rozbieżności stanowisk opinia formułowana jest po odbyciu głosowania i przyjmowania zwykłą większością głosów członków obecnych i uprawnionych do głosowania.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy
Katarzyna Krump
Katarzyna Krump

Źródło: opracowanie własne

W celu wdrażania „Programu Rewitalizacji Gminy Tuplice na lata 2017-2023” powołano „Komitet Rewitalizacji”. Członkowie Komitetu Rewitalizacji zostali zgłoszeni przez mieszkańców wstępnie zdefiniowanych obszarów zdegradowanych w gminie.

Do zadań Komitetu należy:

- zgłaszanie propozycji rozwiązań/ działań rewitalizacyjnych,
- opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych,
- monitoring i udział w ewaluacji programu,
- informowanie mieszkańców (wsparcie Gminy w jej działaniach na rzecz zachęcania wszystkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami).

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

W celu zapewnienia należytej prawidłowości w realizacji Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji. Wyróżnić można dwie formy monitoringu, które znajdą zastosowanie w ocenie realizacji założeń niniejszego dokumentu. Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie

inwestycji, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, w tym osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu oraz zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy z kolei umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji w oparciu o plan finansowy programu. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Dokonywana będzie ewaluacja poszczególnych projektów, a także coroczna ewaluacja realizacji założeń Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań końcowo - rocznych. Co roczna ocena realizacji programu będzie podlegała zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacyjny oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji.

Na etapie ewaluacji zasada partnerstwa i partycypacji zostanie osiągnięta poprzez aktywność Komitetu Rewitalizacji Gminy Tuplice oraz działania związane z informowaniem mieszkańców o przebiegu realizacji programu i jego wynikach (np. strona internetowa Urzędu, prasa, spotkania informacyjne, debaty).

Istotną kwestią jest, aby proces monitoringu pozwalał zidentyfikować bariery realizacji programu natury formalnej, ekonomicznej, gospodarczej, tożsamościowej, mentalnej, czy też wynikające z przekonań społeczności lokalnej. Za monitoring, udział w ewaluacji oraz informowanie mieszkańców odpowiedzialny będzie m. in. Komitet Rewitalizacyjny (KR) składający się z różnych środowisk, w tym: mieszkańców, przedstawicieli instytucji publicznych, NGO, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, lokalnych ekspertów, radnych i in. Proces wdrażania i zarządzania projektem będą realizować pracownicy Gminy Tuplice. W celu realizacji projektu powołane zostanie Biuro Rewitalizacji (BR), które będzie odpowiedzialne za wdrażanie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji w okresie referencyjnym. Pracownicy Biura Rewitalizacji będą spotykać się co najmniej raz w miesiącu. W spotkaniach mogą brać udział inni eksperci zewnętrzni. Członkowie Biura Rewitalizacji będą współpracować z członkami Komitetu Rewitalizacji (KR), który będzie się spotykał raz na kwartał i pełnił funkcję opiniodawczo – doradczą. Biuro Rewitalizacji będzie miało nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami. Koordynator Biura Rewitalizacji będzie sporządzał raporty (1 raz/miesiąc) oraz prowadził monitoring i ewaluacje. Raz na pół roku będzie składał sprawozdanie Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych.

Wskaźniki monitoringowe wdrażania programu

W celu monitoringu wdrażania programu, wybrano wskaźniki monitoringowe, w których zidentyfikowane obszary zdegradowane osiągnęły najwyższe/najniższe (w zależności od danego wskaźnika) wartości referencyjne. W poprzednich rozdziałach dokładnie pokazano, iż obszarem zdegradowanym w gminie jest Obszar nr 1 – TUPLICE I, ulice: 9-go Maja nr. 6, 10, 12, 14, 16, 18, 20, ul. Kościuszki nr. 5, 5A, 6, 8, 10, 12, ul. Spokojna oraz Obszar nr 5 – Miejscowość: Grabów i Obszar nr 6 Drzeniów.

Tabela 50 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 1

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 1 obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	0,11	0,13	spadek o minimum 0,05 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	0,04	0,04	spadek o minimum 0,02 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	0,10	0,11	spadek o minimum 0,5 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,00	bez zmian
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,01	0,00	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,01	bez zmian
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,01	bez zmian
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,03	0,05	spadek o 0,03 os./100 os
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	87,78%	93,00%	bez zmian
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	11,00%	spadek o minimum 5 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,33%	12,00%	spadek o minimum 4 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	78,89%	72%	spadek o minimum 2 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	67	21	wzrost o minimum 3,5 ha

Źródło: opracowanie własne

Tabela 51 Wskaźniki monitoringowe wdrażania– Obszar 5

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 5obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os./100 mieszkańców)	0,11	0,19	spadek o minimum 0,1 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	0,04	0,11	spadek o minimum 0,05 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	0,10	0,12	spadek o minimum 0,05 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,01	bez zmian

Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,01	0,02	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,01	bez zmian
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,02	spadek o minimum 0,01 szt./100 os.
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,03	0,10	spadek o 0,05 os./100 os
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	87,78%	89,00%	bez zmian
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	6,00%	spadek o minimum 2 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,33%	10,00%	spadek o minimum 2 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	78,89%	84%	spadek o minimum 4 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	67	n/d	bez zmian

Źródło: opracowanie własne

Tabela 52 Wskaźniki monitoringowe wdrażania – Obszar 6

SFERA SPOŁECZNA	Wartość dla gminy	Wartość dla OR nr 6 obecnie	Wartość docelowa dla OR nr 1 do 2023 roku
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej – (liczba os/100 mieszkańców)	0,11	0,13	spadek o minimum 0,05 os./100os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS (liczba rodzin/100 mieszkańców)	0,04	0,07	spadek o minimum 0,02 rodziny/100os.
Liczba osób dysfunkcyjnych (ogółem/100 mieszkańców)	0,10	0,13	spadek o minimum 0,03 osób/100 os.
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny (ogółem/100 mieszkańców)	0,00	0,00	bez zmian
Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie (ogółem/100 mieszkańców)	0,01	0,02	bez zmian
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,01	bez zmian
Liczba czynów karalnych osób nieletnich – sztuki/100 mieszkańców	0,00	0,01	spadek o minimum 0,01 szt./100 os.
Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) (liczba os./100 mieszkańców)	0,03	0,05	spadek o 0,02 os./100 os
SFERA INFRASTRUKTURALNO - GOSPODARCZA			
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (%)	87,78%	92,00%	bez zmian

SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA			
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	7,00%	11,00%	spadek o minimum 2 %
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	8,33%	10,00%	spadek o minimum 2 %
SFERA ŚRODOWISKOWA			
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	78,89%	88,00%	spadek o minimum 4 %
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	67	n/d	bez zmian

Źródło: opracowanie własne

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM NR 16

Podsumowując zapisy rozdziału 14 System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji opisano metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będących wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności działań na zdiagnozowane problemy. Określono instytucje/podmioty ich zadania w systemie monitorowania. Przewidziano możliwość wprowadzenia w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.